

Službeni list

Europske unije

L 111

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Godište 62.

25. travnja 2019.

Sadržaj

I. Zakonodavni akti

UREDBE

- ★ Uredba (EU, Euratom) 2019/629 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o izmjeni Protokola br. 3 o Statutu Suda Europske unije 1
- ★ Uredba (EU) 2019/630 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu minimalnog pokrića gubitka za neprihodujuće izloženosti ⁽¹⁾ 4
- ★ Uredba (EU) 2019/631 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 ⁽¹⁾ 13
- ★ Uredba (EU) 2019/632 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 952/2013 radi produljenja prijelazne uporabe sredstava koja nisu tehnike elektroničke obrade podataka predviđene u Carinskom zakoniku Unije 54

DIREKTIVE

- ★ Direktiva (EU) 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima 59

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

II. *Nezakonodavni akti*

POSLOVNICI

★ Izmjene Poslovnika Suda	73
--	-----------

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU, Euratom) 2019/629 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 17. travnja 2019.****o izmjeni Protokola br. 3 o Statutu Suda Europske unije**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 256. stavak 1. i članak 281. drugi stavak,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 106.a stavak 1.,

uzimajući u obzir zahtjev Suda,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenja Europske komisije ⁽¹⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) U skladu s člankom 3. stavkom 2. Uredbe (EU, Euratom) 2015/2422 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾, Sud je zajedno s Općim sudom proveo cjelovito preispitivanje nadležnosti koje izvršavaju i razmotrio bi li, s obzirom na reformu strukture sudova Unije provedenu u skladu s tom uredbom, trebalo uvesti određene izmjene u vezi s podjelom nadležnosti između Suda i Općeg suda ili načinom na koji Sud postupuje sa žalbama.
- (2) Kao što je navedeno u izvješću koje je podnio Europskom parlamentu, Vijeću i Komisiji 14. prosinca 2017., Sud smatra da u ovom trenutku nije potrebno predložiti izmjene u pogledu postupanja s prethodnim pitanjima koja su mu upućena na temelju članka 267. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Naime, prethodna pitanja kamen su temeljac sudskog sustava Unije i s njima se postupuje brzo, tako da u ovom trenutku prijenos na Opći sud nadležnosti za provođenje postupka i odlučivanje o prethodnim pitanjima u posebnim područjima utvrđenima Statutom Suda Europske unije nije nužan.
- (3) Međutim, preispitivanje koje su proveli Sud i Opći sud pokazalo je da, kada odlučuje o tužbi za poništenje koju podnosi država članica protiv akta Komisije koji se odnosi na nepostupanje u skladu s presudom koju je Sud donio na temelju članka 260. stavka 2. ili 3. UFEU-a, Opći sud može naići na ozbiljne poteškoće ako se Komisija i dotična država članica ne slažu u pogledu prikladnosti mjera koje je ta država članica donijela kako bi postupila u skladu s presudom Suda. Na temelju toga čini se da je potrebno da isključivo Sud zadrži nadležnost u vezi sa sporovima u pogledu paušalnog iznosa ili novčane kazne čije je plaćanje naloženo državi članici u skladu s člankom 260. stavkom 2. ili 3. UFEU-a.

⁽¹⁾ Mišljenje od 11. srpnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i mišljenje od 23. listopada 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu).

⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 9. travnja 2019.

⁽³⁾ Uredba (EU, Euratom) 2015/2422 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2015. o izmjeni Protokola br. 3 o Statutu Suda Europske unije (SL L 341, 24.12.2015., str. 14.).

- (4) Osim toga, iz preispitivanja koje su proveli Sud i Opći sud jasno proizlazi da se brojne žalbe podnose u predmetima koji su već dvaput bili predmetom razmatranja, najprije od strane neovisnog žalbenog vijeća, a potom od strane Općeg suda, te da velik broj tih žalbi Sud odbija odnosno odbacuje zbog njihove očite neosnovanosti ili očite nedopuštenosti. Kako bi se Sudu omogućilo da se usredotoči na predmete koji zahtijevaju njegovu punu pozornost, potrebno je, radi osiguranja dobrog sudovanja, za žalbe u vezi s takvim predmetima uspostaviti postupak kojim Sud dopušta žalbu, u cijelosti ili djelomično, samo ako otvara važno pitanje za jedinstvo, dosljednost ili razvoj prava Unije.
- (5) S obzirom na stalno povećanje broja predmeta koji se iznose pred Sud i u skladu s dopisom predsjednika Suda Europske unije od 13. srpnja 2018., u ovoj fazi prednost treba dati uspostavi gore navedenog postupka kojim Sud odlučuje treba li dopustiti žalbu. Razmatranje dijela zahtjeva Suda od 26. ožujka 2018. u vezi s djelomičnim prijenosom postupaka zbog povrede obveze na Opći sud trebalo bi se provesti u kasnijoj fazi, nakon izrade u prosincu 2020. izvješća o funkcioniranju Općeg suda predviđenog člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) 2015/2422. Podsjeća se na to da bi u tom izvješću posebnu pozornost trebalo pridati učinkovitosti Općeg suda te nužnosti i djelotvornosti povećanja broja sudaca na 56, uzimajući u obzir i cilj osiguravanja ravnopravne zastupljenosti spolova u Općem sudu kako je navedeno u preambuli Uredbe (EU, Euratom) 2015/2422.
- (6) Slijedom navedenog, potrebno je izmijeniti Protokol br. 3 o Statutu Suda Europske unije, pritom osiguravajući punu terminološku usklađenost između tog protokola i odgovarajućih odredaba UFEU-a, te predvidjeti odgovarajuće prijelazne odredbe o postupanju s predmetima u tijeku na datum stupanja na snagu ove Uredbe,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Protokol br. 3 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 51. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 51.

Odstupajući od pravila utvrđenog u članku 256. stavku 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Sud zadržava nadležnost:

- (a) u postupcima iz članaka 263. i 265. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje država članica pokreće protiv:
- i. zakonodavnog akta, akta Europskog parlamenta, Europskog vijeća ili Vijeća, ili protiv propuštanja djelovanja jedne od tih institucija ili više njih, osim:
 - odluka koje donosi Vijeće na temelju članka 108. stavka 2. trećeg podstavka Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
 - akata Vijeća donesenih na temelju uredbe Vijeća o mjerama za zaštitu trgovine u smislu članka 207. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
 - akata Vijeća kojima Vijeće izvršava provedbene ovlasti u skladu s člankom 291. stavkom 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
 - ii. akta ili propuštanja djelovanja Komisije na temelju članka 331. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
- (b) u postupcima iz članaka 263. i 265. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje pokreće institucija Unije protiv zakonodavnog akta, akta Europskog parlamenta, Europskog vijeća, Vijeća, Komisije ili Europske središnje banke, ili protiv propuštanja djelovanja jedne od tih institucija ili više njih;
- (c) u postupcima iz članka 263. Ugovora o funkcioniranju Europske unije koje država članica pokreće protiv akta Komisije koji se odnosi na nepostupanje u skladu s presudom koju je Sud donio na temelju članka 260. stavka 2. drugog podstavka ili članka 260. stavka 3. drugog podstavka Ugovora o funkcioniranju Europske unije.”

2. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 58.a

Osim ako Sud prethodno odluči da je treba dopustiti, nije dopuštena žalba protiv odluke Općeg suda koja se odnosi na odluku neovisnog žalbenog vijeća jednog od sljedećih ureda Unije ili jedne od sljedećih agencija Unije:

- (a) Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo;
- (b) Ureda Zajednice za biljne sorte;
- (c) Europske agencije za kemikalije;
- (d) Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa.

Postupak iz prvog stavka primjenjuje se i na žalbe protiv odluka Općeg suda koje se odnose na odluku neovisnog žalbenog vijeća uspostavljenog nakon 1. svibnja 2019. u okviru bilo kojeg drugog ureda ili agencije Unije, pred kojim se mora pokrenuti postupak prije nego što se može pokrenuti postupak pred Općim sudom.

Žalba se dopušta, u cijelosti ili djelomično, u skladu s detaljnim pravilima utvrđenima u Poslovniku, ako otvara važno pitanje za jedinstvo, dosljednost ili razvoj prava Unije.

Odluka o tome treba li dopustiti žalbu mora biti obrazložena te se ona objavljuje.”.

Članak 2.

Predmeti koji su u nadležnosti Suda u skladu s Protokolom br. 3 kako je izmijenjen ovom Uredbom i koji su 1. svibnja 2019. u tijeku pred Općim sudom, ali u kojima pisani dio postupka na taj datum još nije zatvoren, dodjeljuju se Sudu.

Članak 3.

Postupak iz članka 58.a Protokola br. 3 ne primjenjuje se na žalbe povodom kojih je 1. svibnja 2019. postupak u tijeku pred Sudom.

Članak 4.

Ova Uredba stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon njezine objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. travnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

UREDBA (EU) 2019/630 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 17. travnja 2019.****o izmjeni Uredbe (EU) br. 575/2013 u pogledu minimalnog pokrića gubitka za neprihodujuće izloženosti****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Utvrđivanje sveobuhvatne strategije za rješavanje neprihodujućih izloženosti važan je cilj za Uniju u okviru njezina nastojanja da učini financijski sustav otpornijim. Iako je odgovornost za rješavanje neprihodujućih izloženosti prije svega na bankama i državama članicama, i iz perspektive Unije postoji jasan interes u pogledu smanjenja postojećih visokih razina neprihodujućih izloženosti i sprečavanja njihova pretjeranog akumuliranja u budućnosti te u pogledu sprečavanja nastanka sistemskih rizika u nebankovnom sektoru. S obzirom na povezanost bankovnih i financijskih sustava širom Unije, u kojoj banke posluju u više jurisdikcija i država članica, postoji znatan potencijal za pojavu učinaka prelijevanja među državama članicama, ali i na Uniju u cjelini, i to kako u smislu gospodarskog rasta tako i financijske stabilnosti.
- (2) Financijska kriza dovela je do akumuliranja neprihodujućih izloženosti u bankovnom sektoru. Recesija i pad cijena stambenih nekretnina koji su uslijedili imali su znatne posljedice za potrošače. Zaštita prava potrošača u skladu s relevantnim pravom Unije, kao što su direktive 2008/48/EZ ⁽⁴⁾ i 2014/17/EU ⁽⁵⁾ Europskog parlamenta i Vijeća ključna je prilikom rješavanja problema neprihodujućih izloženosti. Direktivom 2011/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ potiče se pravodobno plaćanje i poduzeća i javnih tijela te se njome pomaže u sprečavanju akumuliranja neprihodujućih izloženosti do kakvog je došlo u godinama financijske krize.
- (3) Integrirani financijski sustav povećat će otpornost ekonomske i monetarne unije na negativne šokove jer se njime olakšava prekogranična podjela rizika s privatnim sektorom uz istodobno smanjenje potrebe za podjelom rizika s javnim sektorom. Kako bi se ostvarili ti ciljevi, Unija bi trebala dovršiti bankovnu uniju i nastaviti razvijati uniju tržišta kapitala. Rješavanje mogućeg akumuliranja neprihodujućih izloženosti u budućnosti ključno je za jačanje bankovne unije jer je od ključne važnosti za osiguravanje tržišnog natjecanja u bankovnom sektoru, očuvanje financijske stabilnosti i poticanje kreditiranja kako bi se otvarala radna mjesta i ostvario rast u Uniji.
- (4) U svojem „Akcijskom planu za rješavanje problema loših kredita u Europi” od 11. srpnja 2017. Vijeće je pozvalo razne institucije da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se u većoj mjeri pristupilo rješavanju problema velikog broja neprihodujućih izloženosti u Uniji i kako bi se spriječilo njihovo akumuliranje u budućnosti. U Akcijskom planu utvrđuje se sveobuhvatan pristup koji je usmjeren na kombinaciju komplementarnih mjera politike u četirima područjima: i. nadzoru; ii. strukturnim reformama okvirâ za nesolventnost i naplatu duga; iii. razvoju

⁽¹⁾ SL C 79, 4.3.2019., str. 1.⁽²⁾ SL C 367, 10.10.2018., str. 43.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 14. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 9. travnja 2019.⁽⁴⁾ Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133, 22.5.2008., str. 66.).⁽⁵⁾ Direktiva 2014/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. veljače 2014. o ugovorima o potrošačkim kreditima koji se odnose na stambene nekretnine i o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2013/36/EU i Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 60, 28.2.2014., str. 34.).⁽⁶⁾ Direktiva 2011/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama (SL L 48, 23.2.2011., str. 1.).

sekundarnih tržišta za imovinu umanjene vrijednosti; iv. poticanju restrukturiranja bankovnog sustava. Mjere u tim područjima trebalo bi donijeti na razini Unije i na nacionalnoj razini, prema potrebi. Komisija je sličnu namjeru najavila u svojoj „Komunikaciji o dovršetku bankovne unije” od 11. listopada 2017. u kojoj se pozvalo na donošenje sveobuhvatnog paketa mjera za rješavanje problema neprihodujućih kredita u Uniji.

- (5) Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾ zajedno s Direktivom 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾ čini pravni okvir kojim se uređuju bonitetna pravila za kreditne institucije i investicijska društva (zajedno „institucije”). Uredba (EU) br. 575/2013 sadržava, među ostalim, odredbe koje se izravno primjenjuju na institucije radi određivanja njihova regulatornoga kapitala. Stoga je potrebno postojeća bonitetna pravila u Uredbi (EU) br. 575/2013 koja se odnose na regulatorni kapital dopuniti odredbama kojima se propisuje odbitak od regulatornoga kapitala u slučajevima kada neprihodujuće izloženosti nisu dovoljno pokrivene rezervacijama ili drugim ispravcima. Takvo propisivanje zapravo bi dovelo do uspostave bonitetnog zaštitnog mehanizma za neprihodujuće izloženosti koji bi se ujednačeno primjenjivao na sve institucije u Uniji, te bi obuhvaćalo i institucije koje su aktivne na sekundarnom tržištu.
- (6) Bonitetni zaštitni mehanizam ne bi trebao sprečavati nadležna tijela u izvršavanju njihovih nadzornih ovlasti u skladu s Direktivom 2013/36/EU. Ako nadležna tijela na pojedinačnoj osnovi utvrde da neprihodujuće izloženosti određene institucije nisu u dovoljnoj mjeri pokrivene, unatoč primjeni bonitetnog zaštitnog mehanizma za neprihodujuće izloženosti uspostavljenog ovom Uredbom, ona bi trebala moći iskoristiti nadzorne ovlasti predviđene u Direktivi 2013/36/EU, uključujući ovlast da od institucija zahtijevaju primjenu posebne politike rezerviranja ili tretmana imovine u pogledu kapitalnih zahtjeva. Stoga je moguće da nadležna tijela na pojedinačnoj osnovi nadiđu zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi za potrebe osiguranja dostatnog pokrića za neprihodujuće izloženosti.
- (7) Za potrebe primjene bonitetnog zaštitnog mehanizma, primjereno je u Uredbu (EU) br. 575/2013 uvesti jasan skup uvjeta za klasifikaciju neprihodujućih izloženosti. Budući da su u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 680/2014 ⁽⁹⁾ već utvrđeni kriteriji za neprihodujuće izloženosti za potrebe nadzornog izvješćivanja, primjereno je da se klasifikacija neprihodujućih izloženosti temelji na tom postojećem okviru. Provedbena uredba (EU) br. 680/2014 odnosi se na izloženosti u statusu neispunjavanja obveza kako su definirane za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva za kreditni rizik i izloženosti s umanjenom vrijednošću u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom. Budući da bi mjere restrukturiranja mogle utjecati na to je li izloženost klasificirana kao neprihodujuća, kriteriji klasifikacije dopunjeni su jasnim kriterijima o učinku mjera restrukturiranja. Mjere restrukturiranja trebale bi biti usmjerene na vraćanje dužnika u status održive prihodujuće otplate i trebale bi biti usklađene s pravom Unije za zaštitu potrošača, posebno s direktivama 2008/48/EZ i 2014/17/EU, ali bi mogle imati različite razloge i posljedice. Stoga je primjereno propisati da mjera restrukturiranja koja se odobri za neprihodujuću izloženost ne bi trebala dovesti do toga da se ta izloženost prestane klasificirati kao neprihodujuća, osim ako su ispunjeni određeni strogi kriteriji za prestanak klasifikacije izloženosti kao neprihodujuće izloženosti.
- (8) Što je dulje izloženost neprihodujuća, manje je vjerojatno da će se njezina vrijednost nadoknaditi. Stoga bi dio izloženosti koji bi trebalo pokriti rezervacijama, drugim ispravcima ili odbicima trebalo s vremenom povećavati, prema unaprijed utvrđenom rasporedu. Stoga bi neprihodujuće izloženosti koje je otkupila institucija trebale podlijegati rasporedu koji počinje teći od datuma kada je neprihodujuća izloženost prvotno klasificirana kao neprihodujuća, a ne od datuma njezine kupnje. U tu svrhu prodavatelj bi trebao kupca obavijestiti o datumu kada je izloženost klasificirana kao neprihodujuća.
- (9) Djelomične otpise trebalo bi uzeti u obzir pri izračunu specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik. Kako bi se izbjeglo dvostruko brojanje otpisa potrebno je upotrijebiti izvornu vrijednost izloženosti prije djelomičnog otpisa. Uvrštavanje djelomičnih otpisa na popis stavki koje se mogu upotrijebiti za ispunjavanje zahtjeva zaštitnog mehanizma trebalo bi potaknuti institucije na pravodobno priznavanje otpisa. U odnosu na neprihodujuće izloženosti koje je kupila institucija po cijeni nižoj od iznosa koji dužnik duguje, otkupitelj bi trebao tretirati razliku između otkupne cijene i iznosa koji dužnik duguje na isti način kao i djelomični otpis za potrebe bonitetnog zaštitnog mehanizma.

⁽⁷⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i u kojoj se izmjenjuje Uredba (EU) br. 648/2012, (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

⁽⁸⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

⁽⁹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 680/2014 od 16. travnja 2014. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda o nadzornom izvješćivanju institucija u skladu s Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 191, 28.6.2014., str. 1.).

- (10) Općenito se očekuje da će osigurane neprihodujuće izloženosti dovesti do znatno manjeg gubitka nego neosigurane neprihodujuće izloženosti jer institucija na temelju kreditne zaštite kojom je osigurana neprihodujuća izloženost uz opće potraživanje od dužnika koji nije ispunio svoje obveze ima pravo na specifično potraživanje po imovini ili od treće osobe. U slučaju neosigurane neprihodujuće izloženosti na raspolaganju bi bilo samo opće potraživanje od dužnika koji nije ispunio svoje obveze. S obzirom na to da je očekivani gubitak kod neosiguranih neprihodujućih izloženosti veći, trebalo bi primijeniti stroži raspored.
- (11) Izloženost koja je samo djelomično pokrivena priznatom kreditnom zaštitom trebala bi se smatrati osiguranom u pogledu pokrivenog dijela, a neosiguranom u pogledu dijela koji nije pokriven priznatom kreditnom zaštitom. Kako bi se utvrdilo koje dijelove neprihodujućih izloženosti treba tretirati kao osigurane ili neosigurane, trebalo bi primijeniti kriterije prihvatljivosti za kreditnu zaštitu i hipoteke kojima se pruža cjelokupno i potpuno osiguranje koji se koriste za potrebe izračuna kapitalnih zahtjeva u skladu s pristupom na temelju Uredbe (EU) br. 575/2013, uključujući primjenjivo vrijednosno usklađenje.
- (12) Isti raspored trebalo bi primjenjivati neovisno o razlogu zbog kojeg je izloženost neprihodujuća. Bonitetni zaštitni mehanizam trebalo bi primjenjivati na razini pojedinačne izloženosti. Za neosigurane neprihodujuće izloženosti trebalo bi primjenjivati raspored od tri godine. Kako bi se institucijama i državama članicama omogućilo da povećaju učinkovitost postupaka restrukturiranja ili postupaka naplate te da prepoznaju da će neprihodujuće izloženosti koje su osigurane kolateralom u obliku nekretnina i stambeni krediti za koje jamči priznati pružatelj zaštite kako je definirano u Uredbi (EU) br. 575/2013 imati preostalu vrijednost tijekom duljeg razdoblja nakon što je kredit klasificiran kao neprihodujući, prikladno je predvidjeti raspored od devet godina. Za ostale osigurane neprihodujuće izloženosti trebalo bi primijeniti raspored od sedam godina radi postizanja punog pokrića.
- (13) Trebalo bi biti moguće uzeti u obzir mjere restrukturiranja s ciljem primjene odgovarajućeg faktora pokrića. Konkretnije, izloženost bi i dalje trebala biti klasificirana kao neprihodujuća, dok bi zahtjev za pokriće trebao ostati stabilan još jednu dodatnu godinu. Stoga bi se faktor koji bi bio primjenjiv tijekom godine u kojoj je odobrena mjera restrukturiranja trebao umjesto jedne primjenjivati dvije godine. Ako je po isteku dodatne godine izloženost i dalje neprihodujuća, primjenjivi faktor trebalo bi utvrditi kao da nije odobrena niti jedna mjera restrukturiranja, uzimajući u obzir datum kada je izloženost prvotno klasificirana kao neprihodujuća. S obzirom na to da odobrenje mjera restrukturiranja ne bi trebalo rezultirati arbitražom, ta dodatna godina trebala bi biti dopuštena samo u pogledu prve mjere restrukturiranja koja je odobrena od kada je izloženost klasificirana kao neprihodujuća. Osim toga, razdoblje od godine dana tijekom kojeg faktor pokrića ostaje nepromijenjen ne bi trebalo dovesti do produljenja rasporeda rezerviranja. Stoga niti jedna mjera restrukturiranja koja je odobrena u trećoj godini nakon klasificiranja izloženosti kao neprihodujuće za neosigurane izloženosti ili u sedmoj godini nakon klasificiranja izloženosti kao neprihodujuće za osigurane izloženosti ne bi trebala dovesti do kašnjenja punog pokrića neprihodujuće izloženosti.
- (14) Kako bi se osigurala primjena razboritog pristupa pri vrednovanju kreditne zaštite neprihodujućih izloženosti institucija, europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo) (EBA) trebalo bi razmotriti potrebu za zajedničkom metodologijom, i prema potrebi je izraditi, posebno u pogledu pretpostavki koje se odnose na povrat i izvršivost, i po mogućnosti uključujući minimalne zahtjeve za ponovno vrednovanje kreditne zaštite u smislu rokova.
- (15) Kako bi se olakšao neometan prijelaz na novi bonitetni zaštitni mehanizam, nova se pravila ne bi smjela primjenjivati na izloženosti koje su nastale prije 26. travnja 2019.
- (16) Kako bi se osigurala pravodobna primjena izmjena Uredbe (EU) br. 575/2013 uvedenih ovom Uredbom, ova bi Uredba trebala stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
- (17) Uredbu (EU) br. 575/2013 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EU) br. 575/2013 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 36. stavku 1. dodaje se sljedeća točka:

„(m) primjenjivi iznos nedostatnog pokrića za neprihodujuće izloženosti.”

2. Umeću se sljedeći članci:

„Članak 47.a

Neprihodujuće izloženosti

1. Za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m) „izloženost” uključuje bilo koju od sljedećih stavki, pod uvjetom da nisu uključene u knjigu trgovanja institucije:

- (a) dužnički instrument, uključujući dužnički vrijednosni papir, kredit, predujam i depozit po viđenju;
- (b) preuzetu obvezu po kreditima, preuzeto financijsko jamstvo ili bilo koju drugu preuzetu obvezu, neovisno o tome je li opoziva ili neopoziva, osim neiskorištenih kreditnih proizvoda koji se mogu bezuvjetno otkazati u bilo kojem trenutku i bez najave ili koji omogućuju automatski otkaz zbog pogoršanja kreditne sposobnosti dužnika.

2. Za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m) vrijednost izloženosti dužničkog instrumenta jednaka je njegovoj računovodstvenoj vrijednosti izmjerenoj ne uzimajući u obzir specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik, dodatna vrijednosna usklađenja u skladu s člancima 34. i 105., iznose odbijene u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m), ostala smanjenja regulatornoga kapitala povezana s izloženosti ili djelomične otpise koje je institucija provela od kada je izloženost posljednji put klasificirana kao neprihodujuća.

Za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m) vrijednost izloženosti dužničkog instrumenta koji je otkupljen po cijeni nižoj od iznosa koji dužnik duguje uključuje razliku između otkupne cijene i iznosa koji dužnik duguje.

Za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m) vrijednost izloženosti preuzete obveze po kreditima, preuzetog financijskog jamstva ili bilo koje druge preuzete obveze kako je navedeno u stavku 1. točki (b) ovog članka jednaka je njezinoj nominalnoj vrijednosti, koja čini najveću izloženost institucije kreditnom riziku ne uzimajući u obzir nikakvu materijalnu ili nematerijalnu kreditnu zaštitu. Nominalna vrijednost preuzetih obveza po kreditima jednaka je neiskorištenom iznosu koji se institucija obvezala pozajmiti, a nominalna vrijednost preuzetog financijskog jamstva jednaka je najvećem iznosu koji bi subjekt morao platiti ako se aktivira jamstvo.

Nominalnom vrijednošću iz trećeg podstavka ovog stavka ne uzimaju se u obzir nikakav specifični ispravak vrijednosti za kreditni rizik, dodatna vrijednosna usklađenja u skladu s člancima 34. i 105., iznosi odbijeni u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m) ili ostala smanjenja regulatornoga kapitala povezana s izloženosti.

3. Za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m) sljedeće izloženosti klasificiraju se kao neprihodujuće:

- (a) izloženost za koju se smatra da je nastao status neispunjavanja obveza u skladu s člankom 178.;
- (b) izloženost koja se smatra izloženosti čija je vrijednost umanjena u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom;
- (c) izloženost u probnom razdoblju u skladu sa stavkom 7., ako su odobrene dodatne mjere restrukturiranja ili ako izloženost bude dospjela više od 30 dana;
- (d) izloženost u obliku obveze koja, u slučaju njezina povlačenja ili drugog korištenja, vjerojatno ne bi bila u cijelosti otplaćena bez realizacije naplate iz kolaterala;
- (e) izloženost u obliku financijskog jamstva za koju je vjerojatno da bi primatelj jamstva mogao aktivirati financijsko jamstvo, između ostalog u slučaju kada odnosna izloženost koja je obuhvaćena jamstvom ispunjava kriterije prema kojima ju se smatra neprihodujućom izloženosti.

Za potrebe točke (a) ako institucija ima bilančne izloženosti prema dužniku koje su dospjele više od 90 dana i koje čine više od 20 % svih bilančnih izloženosti prema tom dužniku, smatra se da su sve bilančne i izvanbilančne izloženosti prema tom dužniku neprihodujuće.

4. Izloženosti na koje se nije primijenila mjera restrukturiranja prestaju se klasificirati kao neprihodujuće za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m) ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) izloženost ispunjava izlazne kriterije koje je institucija primijenila za prestanak klasifikacije u kategoriju izloženosti s umanjenom vrijednošću u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom i klasifikacije u kategoriju sa statusom neispunjavanja obveza u skladu s člankom 178.;
- (b) položaj dužnika poboljšao se u tolikoj mjeri da je institucija uvjerena da će se vjerojatno izvršiti potpuna i pravodobna otplata;
- (c) dužnik nema iznosa dospjelih više od 90 dana.

5. Klasifikacijom neprihodujuće izloženosti kao dugotrajne imovine namijenjene za prodaju u skladu s primjenjivim računovodstvenim okvirom ne prestaje njezina klasifikacija kao neprihodujuće izloženosti za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m).

6. Neprihodujuće izloženosti koje podliježu mjerama restrukturiranja prestaju se klasificirati kao neprihodujuće za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m) ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) izloženosti su prestale biti u položaju koji bi doveo do njihove klasifikacije kao neprihodujuće izloženosti u skladu sa stavkom 3.;
- (b) prošla je najmanje godina dana od datuma kada su odobrene mjere restrukturiranja i datuma kada su izloženosti klasificirane kao neprihodujuće, ovisno o tome koji je datum kasniji;
- (c) nakon primjene mjera restrukturiranja nema nepodmirenih dospjelih iznosa, a institucija je na temelju analize financijskog položaja dužnika uvjerena u vjerojatnost potpune i pravodobne otplate izloženosti.

Potpuna i pravodobna otplata ne smatra se vjerojatnom osim ako je dužnik izvršio redovite i pravodobne uplate iznosa koji odgovaraju bilo kojem od sljedećih iznosa:

- (a) iznosu koji je bio dospio prije nego što je odobrena mjera restrukturiranja, ako je bilo iznosa koji su dospjeli;
- (b) iznosu koji je otpisan u okviru odobrenih mjera restrukturiranja, ako nije bilo iznosa koji su dospjeli.

7. Ako se neprihodujuća izloženost prestane klasificirati kao neprihodujuća na temelju stavka 6., takva je izloženost u probnom razdoblju dok se ne ispune svi sljedeći uvjeti:

- (a) prošle su najmanje dvije godine od datuma kada je izloženost koja podliježe mjerama restrukturiranja ponovno klasificirana kao prihodujuća;
- (b) najmanje tijekom jedne polovice razdoblja u kojem bi izloženost bila u probnom razdoblju izvršena su redovna i pravodobna plaćanja koja su dovela do plaćanja znatnog ukupnog iznosa glavnice ili kamata;
- (c) nijedna izloženost prema dužniku nije dospjela više od 30 dana.

Članak 47.b

Mjere restrukturiranja

1. „Mjera restrukturiranja” jest ustupak institucije prema dužniku koji ima poteškoća s ispunjavanjem svojih financijskih obveza ili je vjerojatno da će ih imati. Ustupak može značiti gubitak za zajmodavca i odnosi se na bilo koju od sljedećih mjera:

- (a) izmjenu uvjeta dužničke obveze, ako takva izmjena ne bi bila odobrena da dužnik nije imao poteškoća s ispunjavanjem svojih financijskih obveza;
- (b) potpuno ili djelomično refinanciranje dužničke obveze, ako takvo refinanciranje ne bi bilo odobreno da dužnik nije imao poteškoća s ispunjavanjem svojih financijskih obveza.

2. Mjerama restrukturiranja smatraju se barem sljedeće situacije:

- (a) novi uvjeti ugovora povoljniji su za dužnika od prethodnih uvjeta ugovora, u slučaju kada dužnik ima poteškoća s ispunjavanjem svojih financijskih obveza ili će ih vjerojatno imati;
- (b) novi uvjeti ugovora povoljniji su za dužnika od uvjeta ugovora koje je ista institucija ponudila dužnicima sa sličnom profilnom rizičnosti u isto vrijeme, u slučaju kada dužnik ima poteškoća s ispunjavanjem svojih financijskih obveza ili će ih vjerojatno imati;
- (c) izloženost na temelju uvjeta prvotnog ugovora klasificirana je kao neprihodujuća prije izmjene uvjeta ugovora ili bi bila klasificirana kao neprihodujuća da nije došlo do izmjene uvjeta ugovora;
- (d) posljedica mjere potpuno je ili djelomično poništenje dužničke obveze;
- (e) institucija odobrava primjenu ugovornih odredaba koje dužniku pružaju mogućnost promjene uvjeta ugovora i izloženost je bila klasificirana kao neprihodujuća prije primjene tih odredaba ili bi bila klasificirana kao neprihodujuća da te odredbe nisu primijenjene;

- (f) u trenutku odobravanja duga ili neposredno prije ili nakon toga, dužnik je izvršio plaćanja glavnice ili kamata po drugoj dužničkoj obvezi prema istoj instituciji, koja je bila klasificirana kao neprihodujuća izloženost ili bi bila klasificirana kao neprihodujuća da ta plaćanja nisu izvršena;
 - (g) izmjena uvjeta ugovora koja uključuje otplate preuzimanjem kolaterala, ako takva izmjena predstavlja ustupak.
3. Sljedeće okolnosti pokazatelji su da su možda donesene mjere restrukturiranja:
- (a) prvotni je ugovor bio dospio više od 30 dana najmanje jedanput tijekom tri mjeseca prije njegove izmjene ili bi bio dospio više od 30 dana da nije bilo izmjene;
 - (b) u vrijeme kada je sklopio ugovor o kreditu, ili neposredno prije ili nakon toga, dužnik je izvršio plaćanje glavnice ili kamata po drugoj dužničkoj obvezi prema istoj instituciji koja je bila dospjela 30 dana najmanje jedanput tijekom tri mjeseca prije odobravanja novog zaduženja;
 - (c) institucija odobrava primjenu ugovornih odredaba koje dužniku pružaju mogućnost promjene uvjeta ugovora, a izloženost je dospjela 30 dana ili bi bila dospjela 30 dana da te odredbe nisu primijenjene.
4. Za potrebe ovog članka poteškoće koje dužnik ima s ispunjavanjem svojih financijskih obveza procjenjuju se na razini dužnika, uzimajući u obzir sve pravne osobe u dužnikovoj grupi koje su obuhvaćene računovodstvenom konsolidacijom grupe i fizičke osobe koje kontroliraju tu grupu.

Članak 47.c

Odbitak za neprihodujuće izloženosti

1. Za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m) institucije zasebno utvrđuju primjenjivi iznos nedostatnog pokrića za svaku neprihodujuću izloženost koji se odbija od stavki redovnog osnovnog kapitala tako što se iznos utvrđen u točki (b) ovog podstavka oduzima od iznosa utvrđenog u točki (a) ovog podstavka, ako iznos iz točke (a) premašuje iznos iz točke (b):

(a) zbroj:

- i. neosiguranog dijela svake neprihodujuće izloženosti, ako postoji, pomnožen s primjenjivim faktorom iz stavka 2.;
- ii. osiguranog dijela svake neprihodujuće izloženosti, ako postoji, pomnožen s primjenjivim faktorom iz stavka 3.;

(b) zbroj sljedećih stavki pod uvjetom da se odnose na istu neprihodujuću izloženost:

- i. specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik;
- ii. dodatnih vrijednosnih usklađenja u skladu s člancima 34. i 105.;
- iii. ostalih smanjenja regulatornoga kapitala;
- iv. za institucije koje izračunavaju iznose izloženosti ponderirane rizikom prema pristupu zasnovanom na internim rejting sustavima, apsolutnih vrijednosti iznosa odbijenih na temelju članka 36. stavka 1. točke (d) koji se odnose na neprihodujuće izloženosti, pri čemu se apsolutna vrijednost pripisiva svakoj neprihodujućoj izloženosti utvrđuje tako da se iznosi odbijeni na temelju članka 36. stavka 1. točke (d) pomnože s udjelom iznosa očekivanog gubitka za neprihodujuću izloženost u ukupnom iznosu očekivanog gubitka za izloženosti koje su u statusu neispunjavanja obveza ili nisu u tom statusu, ovisno o tome što je primjenjivo.
- v. kada je neprihodujuća izloženost otkupljena po cijeni nižoj od iznosa koji dužnik duguje, razlike između otkupne cijene i iznosa koji dužnik duguje;
- vi. iznosa koje je institucija otpisala od kada je izloženost klasificirana kao neprihodujuća.

Osigurani dio neprihodujuće izloženosti dio je izloženosti za koji se za potrebe izračuna zahtjeva regulatornoga kapitala u skladu s dijelom trećim glavom II. smatra da je obuhvaćen materijalnom kreditnom zaštitom ili nematerijalnom kreditnom zaštitom ili da je u cijelosti i potpuno osiguran hipotekama.

Neosigurani dio neprihodujuće izloženosti odgovara razlici, ako postoji, između vrijednosti izloženosti kako je navedena u članku 47.a stavku 1. i osiguranog dijela izloženosti, ako postoji.

2. Za potrebe stavka 1. točke (a) podtočke i. primjenjuju se sljedeći faktori:
 - (a) 0,35 za neosigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u razdoblju između prvog i posljednjeg dana treće godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
 - (b) 1 za neosigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje od prvog dana četvrte godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
3. Za potrebe stavka 1. točke (a) podtočke ii. primjenjuju se sljedeći faktori:
 - (a) 0,25 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u razdoblju između prvog i posljednjeg dana četvrte godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
 - (b) 0,35 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u razdoblju između prvog i posljednjeg dana pete godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
 - (c) 0,55 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u razdoblju između prvog i posljednjeg dana šeste godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
 - (d) 0,70 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran nekretninama u skladu s dijelom trećim glavom II. ili koji je stambeni kredit za koji jamči priznati pružatelj zaštite iz članka 201., a koji se primjenjuje u razdoblju između prvog i posljednjeg dana sedme godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
 - (e) 0,80 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran drugom materijalnom ili nematerijalnom kreditnom zaštitom u skladu s dijelom trećim glavom II. koji se primjenjuje u razdoblju između prvog i posljednjeg dana sedme godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
 - (f) 0,80 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran nekretninama u skladu s dijelom trećim glavom II. ili koji je stambeni kredit za koji jamči priznati pružatelj zaštite iz članka 201., a koji se primjenjuje u razdoblju između prvog i posljednjeg dana osme godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
 - (g) 1 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran drugom materijalnom ili nematerijalnom kreditnom zaštitom u skladu s dijelom trećim glavom II. koji se primjenjuje od prvog dana osme godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
 - (h) 0,85 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran nekretninama u skladu s dijelom trećim glavom II. ili koji je stambeni kredit za koji jamči priznati pružatelj zaštite iz članka 201., a koji se primjenjuje u razdoblju između prvog i posljednjeg dana devete godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća;
 - (i) 1 za dio neprihodujuće izloženosti koji je osiguran nekretninama u skladu s dijelom trećim glavom II. ili koji je stambeni kredit za koji jamči priznati pružatelj zaštite kako je navedeno u članku 201., a koji se primjenjuje od prvog dana desete godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća.
4. Odstupajući od stavka 3., sljedeći faktori primjenjuju se na dio neprihodujuće izloženosti za koji jamstvo ili osiguranje pruža službena agencija za izvozne kredite:
 - (a) 0 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje u razdoblju koje počinje godinu dana nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća i završava sedam godina nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća; i
 - (b) 1 za osigurani dio neprihodujuće izloženosti koji se primjenjuje od prvog dana osme godine nakon što je izloženost klasificirana kao neprihodujuća.
5. EBA ocjenjuje niz metoda koje se primjenjuju za vrednovanje osiguranih neprihodujućih izloženosti i može izraditi smjernice za određivanje zajedničke metodologije, uključujući moguće minimalne zahtjeve za ponovno vrednovanje u smislu rokova i ad hoc metoda, za bonitetno vrednovanje prihvatljivih oblika materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, posebno u pogledu pretpostavki koje se odnose na njihov povrat i izvršivost. Te smjernice mogu uključivati i zajedničku metodologiju za utvrđivanje osiguranog dijela neprihodujuće izloženosti, kako je navedeno u stavku 1.

Te se smjernice izdaju u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

6. Odstupajući od stavka 2., ako je za izloženost u razdoblju koje počinje godinu dana nakon što je klasificirana kao neprihodujuća i završava dvije godine nakon što je klasificirana kao neprihodujuća odobrena mjera restrukturiranja, faktor koji je primjenjiv u skladu sa stavkom 2. na datum kada je mjera restrukturiranja odobrena primjenjiv je i tijekom dodatnog razdoblja od godine dana.

Odstupajući od stavka 3., ako je za izloženost u razdoblju koje počinje dvije godine nakon što je klasificirana kao neprihodujuća i završava šest godina nakon što je klasificirana kao neprihodujuća odobrena mjera restrukturiranja, faktor koji je primjenjiv u skladu sa stavkom 3. na datum kada je mjera restrukturiranja odobrena primjenjiv je i tijekom dodatnog razdoblja od godine dana.

Ovaj stavak primjenjuje se samo u odnosu na prvu mjeru restrukturiranja koja je odobrena otkad je izloženost klasificirana kao neprihodujuća.”

3. U članku 111. stavku 1. prvom podstavku uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„1. Vrijednost izloženosti stavke imovine čini njezina računovodstvena vrijednost preostala nakon primjene specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u skladu s člankom 110., dodatnih vrijednosnih usklađenja u skladu s člancima 34. i 105., iznosa odbijenih u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m) i ostalih smanjenja regulatornoga kapitala povezanih sa stavkom imovine. Vrijednost izloženosti izvanbilančne stavke navedene u Prilogu I. čini sljedeći postotak njezine nominalne vrijednosti nakon umanjenja za specifične ispravke vrijednosti za kreditni rizik i iznosa odbijenih u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m):”.

4. Članak 127. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Neosiguranom dijelu bilo koje stavke kada je dužnik u skladu s člankom 178. u statusu neispunjavanja obveza ili, u slučaju izloženosti prema stanovništvu, neosiguranom dijelu bilo kojeg kreditnog proizvoda u statusu neispunjavanja obveza u skladu s člankom 178., dodjeljuje se sljedeći ponder rizika:

- (a) 150 % kada je zbroj specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik i iznosa odbijenih u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m) manji od 20 % neosiguranog dijela vrijednosti izloženosti, ako ti specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik i odbici nisu primijenjeni;
- (b) 100 % kada zbroj specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik i iznosa odbijenih u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m) nije manji od 20 % neosiguranog dijela vrijednosti izloženosti, ako ti specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik i odbici nisu primijenjeni.”

5. Članak 159. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 159.

Tretman iznosa očekivanoga gubitka

Institucije oduzimaju iznose očekivanoga gubitka izračunane u skladu s člankom 158. stavcima 5., 6. i 10. od općih i specifičnih ispravaka vrijednosti za kreditni rizik u skladu s člankom 110., dodatnih vrijednosnih usklađenja u skladu s člancima 34. i 105. i ostalih smanjenja regulatornoga kapitala koja se odnose na te izloženosti, osim odbitaka izvršenih u skladu s člankom 36. stavkom 1. točkom (m). Diskont vezan uz bilančne izloženosti otkupljene u statusu neispunjavanja obveza u skladu s člankom 166. stavkom 1. tretira se na isti način kao specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik. Specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik u vezi s izloženostima u statusu neispunjavanja obveza ne smiju se upotrebljavati za pokriće iznosa očekivanoga gubitka iz ostalih izloženosti. Iznosi očekivanoga gubitka za sekuritizirane izloženosti te opći i specifični ispravci vrijednosti za kreditni rizik koji se odnose na te izloženosti nisu uključeni u taj izračun.”

6. U članku 178. stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) dužnik više od 90 dana nije ispunio svoju dospjelu obvezu po bilo kojoj značajnoj kreditnoj obvezi prema instituciji, njezinu matičnom društvu ili bilo kojem od njezinih društava kćeri. Nadležna tijela mogu zamijeniti 90 dana sa 180 dana za izloženosti koje su osigurane stambenim nekretninama ili poslovnim nekretninama MSP-a iz kategorije izloženosti prema stanovništvu, kao i izloženosti prema subjektima javnog sektora. Razdoblje od 180 dana ne primjenjuje se za potrebe članka 36. stavka 1. točke (m) ili članka 127.”

7. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 469.a

Odstupanje od odbitaka od stavki redovnog osnovnog kapitala za neprihodujuće izloženosti

Odstupajući od članka 36. stavka 1. točke (m), institucije ne odbijaju od stavki redovnog osnovnog kapitala primjenjivi iznos nedostatnog pokrića za neprihodujuće izloženosti ako je izloženost nastala prije 26. travnja 2019.

Ako institucija izmijeni uvjete izloženosti koja je nastala prije 26. travnja 2019. tako da poveća izloženost institucije prema dužniku, smatra se da je izloženost nastala na datum kada se izmjena počela primjenjivati i prestaje podlijeagati odstupanju predviđenom u prvom podstavku.”.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. travnja 2019.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednik

G. CIAMBA

UREDBA (EU) 2019/631 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 17. travnja 2019.****o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011****(preinaka)****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽²⁾,

budući da:

- (1) Uredba (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ te Uredba (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ značajno su izmijenjene nekoliko puta. S obzirom na daljnje izmjene te bi uredbe radi jasnoće trebalo preinačiti.
- (2) Kako bi se osigurao koherentan i učinkovit prelazak nakon preinake i stavljanja izvan snage uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011, ova bi se Uredba trebala primjenjivati od 1. siječnja 2020. Međutim, primjereno je do 2024. zadržati nepromijenjene standardne vrijednosti emisija CO₂ i postupke provedbe za postizanje tih vrijednosti kako su utvrđene u tim uredbama.
- (3) Pariškim sporazumom ⁽⁵⁾ utvrđuje se, među ostalim, dugoročni cilj u skladu s ciljem da se povećanje globalne prosječne temperature zadrži na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te da se ulažu napor da se to povećanje zadrži na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju. Najnovije znanstvene spoznaje iz posebnog izvješća Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC) o učinku globalnog zatopljenja od 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju i povezanih globalnih kretanja emisija stakleničkih plinova nedvosmisleno potvrđuju negativne učinke klimatskih promjena. U tom se posebnom izvješću zaključuje da je za ograničavanje globalnog zatopljenja ključno smanjenje emisija u svim sektorima.
- (4) Kako bi se doprinijelo ciljevima Pariškog sporazuma, potrebno je ubrzati transformaciju cjelokupnog prometnog sektora prema nultoj stopi emisija, uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 28. studenoga 2018. pod naslovom „Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”, u kojoj se iznosi vizija potrebne gospodarske i društvene transformacije, uz angažman svih sektora gospodarstva i društva u prelasku na nultu neto stopu emisija stakleničkih plinova do 2050. Također je potrebno bez odgode drastično smanjiti emisije onečišćivača zraka u prometu koje znatno štete našem zdravlju i okolišu. Emisije iz vozila s konvencionalnim motorima s unutarnjim izgaranjem trebat će se dodatno smanjiti nakon 2020. Na tržište će se trebati staviti vozila s nultim i niskim emisijama i na njemu steći znatni udio do 2030. U razdoblju nakon 2030. bit će potrebna daljnja smanjenja emisija CO₂ za osobne automobile i laka gospodarska vozila.

⁽¹⁾ SL C 227, 28.6.2018., str. 52.⁽²⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 27. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 15. travnja 2019.⁽³⁾ Uredba (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nove osobne automobile u okviru integriranog pristupa Zajednice smanjenju emisija CO₂ iz lakih vozila (SL L 140, 5.6.2009., str. 1.).⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2011. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nova laka gospodarska vozila kao dio integriranog pristupa Unije s ciljem smanjivanja emisija CO₂ iz osobnih i lakih gospodarskih vozila (SL L 145, 31.5.2011., str. 1.).⁽⁵⁾ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

- (5) U komunikacijama Komisije od 31. svibnja 2017. pod naslovom „Europa u pokretu – Program za socijalno pravedan prelazak na čistu, konkurentnu i povezanu mobilnost za sve” i 8. studenoga 2017. pod naslovom „Ostvarivanje mobilnosti s niskom razinom emisija: Europska unija koja štiti naš planet, osnažuje svoje potrošače te brani svoju industriju i radnike” ističe se da su standardne vrijednosti emisija CO₂ za osobne automobile i laka gospodarska vozila snažan pokretač inovacija i učinkovitosti te će doprinijeti jačanju konkurentnosti automobilske industrije i pripremiti teren za vozila s nultim i niskim emisijama na tehnološki neutralan način.
- (6) Ovom se Uredbom predviđa jasan put za smanjenje emisija CO₂ iz sektora cestovnog prometa i doprinosi obvezujućem cilju domaćeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu do 2030. za najmanje 40 % u odnosu na 1990., kako je prihvaćeno u zaključcima Europskog vijeća od 23. i 24. listopada 2014. te odobreno kao planirani nacionalno utvrđen doprinos Unije i njezinih država članica u okviru Pariškog sporazuma na sastanku Vijeća za okoliš 6. ožujka 2015.
- (7) Uredbom (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾ utvrđuju se obveze država članica da ispune cilj Unije da do 2030. smanji svoje emisije stakleničkih plinova za 30 % u odnosu na razine iz 2005. za sektore koji nisu dio sustava trgovanja emisijama Europske unije uspostavljenog Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾. Cestovni promet znatno doprinosi emisijama iz tih sektora. Povrh toga, emisije iz cestovnog prometa imaju trend rasta i dalje su znatno iznad razina iz 1990. Ako se emisije iz cestovnog prometa dodatno povećaju, takvim će se povećanjima nastaviti poništavati smanjenja emisija koja su drugi sektori ostvarili radi suzbijanja klimatskih promjena.
- (8) U zaključcima Europskog vijeća od 23. i 24. listopada 2014. naglašena je važnost smanjenja emisija stakleničkih plinova i rizika povezanih s ovisnosti o fosilnim gorivima u prometnom sektoru s pomoću sveobuhvatnog i tehnološki neutralnog pristupa promicanju smanjenja emisija i energetske učinkovitosti u prometu, prijevozu na električni pogon i obnovljivim izvorima energije u prometu i nakon 2020.
- (9) Kako bi se potrošačima u Uniji pružila sigurna, održiva, konkurentna i povoljna energija, energetska učinkovitost kojom se doprinosi ograničavanju potražnje jedna je od pet usko povezanih međusobno nadopunjujućih dimenzija iz komunikacije Komisije od 25. veljače 2015. pod naslovom „Okvirna strategija za otpornu energetska uniju s naprednom klimatskom politikom”. U toj se komunikaciji navodi da iako svi gospodarski sektori moraju poduzeti korake kako bi povećali učinkovitost svoje potrošnje energije, promet ima velik potencijal za energetska učinkovitost, koji se može ostvariti i stalnom usmjerenošću na strože standardne vrijednosti emisija CO₂ za osobne automobile i laka gospodarska vozila u razdoblju do 2030.
- (10) U evaluaciji uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 provedenoj 2015. zaključeno je da su te uredbe bile relevantne, uglavnom koherentne te da su dovele do znatnih ušteda emisija, a pritom su troškovno učinkovitije nego što se prvotno očekivalo. Njima je također ostvarena znatna dodana vrijednost za Uniju, koja se u tom opsegu ne bi mogla ostvariti nacionalnim mjerama. Međutim, zbog sve veće razlike između emisija CO₂ izmjenjenih u okviru novog europskog ciklusa vožnje (NEDC) i emisija CO₂ iz vozila koja voze u stvarnim uvjetima smanjena je korist od tih uredbi.
- (11) Stoga je primjereno nastojati ostvariti ciljeve uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 utvrđivanjem novih ciljnih vrijednosti smanjenja emisija CO₂ za cijeli vozni park EU-a u pogledu osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila za razdoblje do 2030. Prilikom utvrđivanja razina tih ciljnih vrijednosti u obzir su uzeti njihova učinkovitost u pogledu postizanja troškovnog učinkovitog doprinosa smanjenju emisija iz sektora koji su obuhvaćeni Uredbom (EU) 2018/842 do 2030., troškovi i uštede koji iz toga proizlaze za društvo, proizvođače i korisnike vozila te njihov izravni i neizravni utjecaj na zapošljavanje, konkurentnost i inovacije kao i ostvarene popratne koristi u pogledu smanjenog onečišćenja zraka i energetske sigurnosti. S obzirom na to da je tržišni udio i, posljedično, ukupan doprinos emisija CO₂ iz osobnih automobila znatno viši nego kod lakih gospodarskih vozila, smatra se da je primjeren diferencirani pristup između osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

⁽⁷⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

- (12) Trebalo bi osigurati društveno prihvatljiv i pravedan prelazak na mobilnost s nultom stopom emisija. Stoga je važno u obzir uzeti socijalne učinke takvog prelaska u cijelom automobilskom vrijednosnom lancu i proaktivno odgovoriti na posljedice za zapošljavanje. U tom smislu na razini Unije te na nacionalnim i regionalnim razinama treba razmotriti ciljne programe za prekvalifikaciju, usavršavanje i preraspodjelu radnika, kao i inicijative za obrazovanje i traženje posla u negativno pogođenim zajednicama i regijama, u bliskom dijalogu sa socijalnim partnerima i nadležnim tijelima. U okviru tog prelaska trebalo bi poboljšati zapošljavanje žena i povećati jednake mogućnosti u tom sektoru.
- (13) Uspješan prelazak na mobilnost s nultom stopom emisija zahtijeva integrirani pristup i okruže pogodno za poticanje inovacija i zadržavanje vodećeg tehnološkog položaja Unije u tom sektoru. To uključuje javna i privatna ulaganja u istraživanja i inovacije, povećanje opskrbe vozilima s nultim i niskim emisijama, uvođenje infrastrukture za punjenje i opskrbu, integraciju u energetske sustave, kao i održivu opskrbu materijalima i održivu proizvodnju, ponovnu uporabu i recikliranje baterija u Europi. To zahtijeva koherentno djelovanje na razini Unije te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.
- (14) Kao dio provedbe Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾, godine 2017. počeo se primjenjivati novi ispitni postupak za mjerenje emisija CO₂ i potrošnje goriva osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila, Globalno usklađeni ispitni postupak za laka vozila („WLTP“), utvrđen u Uredbi Komisije (EU) 2017/1151 ⁽⁹⁾. Tim se ispitnim postupkom dobivaju vrijednosti emisija CO₂ i potrošnje goriva koje su reprezentativnije u pogledu stvarnih uvjeta.

Stoga je primjereno da se te nove ciljne vrijednosti emisija CO₂ temelje na emisijama CO₂ koje su utvrđene na temelju tog ispitnog postupka. Međutim, s obzirom na to da će razina emisija CO₂ na temelju WLTP-a biti dostupna u svrhu ispunjenja ciljeva od 2021., primjereno je da bi nove standardne vrijednosti emisija CO₂ trebalo definirati kao razine smanjenja utvrđene u odnosu na ciljne vrijednosti iz 2021. izračunane na temelju emisija CO₂ izmjerenih u svrhe ispitnog postupka za mjerenje emisija WLTP. Kako bi se osigurale konzistentnost i reprezentativnost vrijednosti upotrijebljenih kao početna točka za utvrđivanje ciljnih vrijednosti smanjenja emisija koje se trebaju primijeniti 2025. i 2030., uvjeti za provedbu tih mjerenja razjašnjeni su u okviru provedbe provedbenih uredbi Komisije (EU) 2017/1152 ⁽¹⁰⁾ i (EU) 2017/1153 ⁽¹¹⁾.

- (15) Važno je da se kod utvrđivanja zahtjeva u pogledu smanjivanja emisija CO₂ proizvođačima vozila i dalje jamči predvidivost i sigurnost planiranja u cijeloj Uniji za čitave njihove nove vozne parkove osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila u Uniji.
- (16) Evaluacija Direktive 1999/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹²⁾ koju je Komisija provela 2016. godine pokazala je potrebu za daljnjim pojašnjenjem i pojednostavljenjem tog zakonodavnog akta, što bi moglo povećati njegovu relevantnost, učinkovitost, djelotvornost i koherentnost. Komisija bi stoga najkasnije 31. prosinca 2020. trebala preispitati tu direktivu i prema potrebi podnijeti odgovarajući zakonodavni prijedlog. Kako bi se poduprla primjena najučinkovitijih vozila u smislu potrošnje goriva i ekološke prihvatljivosti, u okviru tog preispitivanja trebalo bi posebno razmotriti uključivanje lakih gospodarskih vozila i potrebu za bolje osmišljenim i dodatno usklađenim zahtjevima Unije u pogledu označivanja kojima bi se potrošačima mogle pružiti usporedive i pouzdane informacije prilagođene korisnicima o prednostima vozila s nultim i niskim emisijama, uključujući informacije o onečišćivačima zraka.

⁽⁸⁾ Uredba (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila (SL L 171, 29.6.2007., str. 1.).

⁽⁹⁾ Uredba Komisije (EU) 2017/1151 od 1. lipnja 2017. o dopuni Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila, o izmjeni Direktive 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, Uredbe Komisije (EZ) br. 692/2008 i Uredbe Komisije (EU) br. 1230/2012 te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 692/2008 (SL L 175, 7.7.2017., str. 1.).

⁽¹⁰⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1152 od 2. lipnja 2017. o utvrđivanju metodologije za određivanje korelacijskih parametara nužnih za uzimanje u obzir promjene regulatornog ispitnog postupka u pogledu lakih gospodarskih vozila i o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 293/2012 (SL L 175, 7.7.2017., str. 644.).

⁽¹¹⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2017/1153 od 2. lipnja 2017. o utvrđivanju metodologije za određivanje korelacijskih parametara nužnih za uzimanje u obzir promjene regulatornog ispitnog postupka i o izmjeni Uredbe (EU) br. 1014/2010 (SL L 175, 7.7.2017., str. 679.).

⁽¹²⁾ Direktiva 1999/94/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o dostupnosti podataka za potrošače o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ u vezi s prodajom novih osobnih automobila (SL L 12, 18.1.2000., str. 16.).

- (17) Ciljne vrijednosti smanjenja emisija za vozne parkove novih osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila u cijeloj Uniji stoga bi trebalo utvrditi za 2025. i za 2030., uzimajući u obzir vrijeme potrebno za obnavljanje voznog parka i potrebu da sektor cestovnog prometa doprinese klimatskim i energetske ciljevima za 2030. Taj postupni pristup također jasno i rano signalizira automobilskoj industriji da ne odgađa uvođenje energetski učinkovitih tehnologija i vozila s nultim i niskim emisijama na tržište.
- (18) Standardne vrijednosti emisija CO₂ utvrđene u ovoj Uredbi primjenjuju se na nove osobne automobile i nova laka gospodarska vozila. U odnosu na postojeći vozni park takvih vozila, uključujući rabljena vozila, mogu se, među ostalim, na nacionalnoj razini i razini Unije poduzeti i dodatne mjere usmjerene na smanjenje emisija. Na primjer, mogle bi se poduzeti mjere za poticanje veće stope obnove voznog parka kako bi se starija vozila s većim emisijama što brže zamijenila s onima s boljim značajkama. Pristup jeftinijim vozilima s nultim i niskim emisijama mogao bi potaknuti promjenu ponašanja potrošača i brže uvođenje tehnologija s niskim emisijama.
- (19) Iako je Unija među najvećim svjetskim proizvođačima motornih vozila i sektoru ima vodeći tehnološki položaj u globalnom automobilskom sektoru, konkurencija je sve veća i taj se sektor brzo mijenja uslijed novih inovacija u elektrificirane pogonske sklopove i kooperativne, povezane i automatizirane mobilnosti. Kako bi zadržala konkurentnost na svjetskoj razini i pristup tržištima, Unija treba regulatorni okvir, uključujući poseban poticaj u pogledu vozila s nultim i niskim emisijama, kojim će se doprinostiti stvaranju velikog domaćeg tržišta i podupirati tehnološki razvoj i inovacije.
- (20) Trebalo bi uvesti namjenski poticajni mehanizam kako bi se olakšao neometan prelazak na mobilnost s nultim emisijama. Taj mehanizam trebalo bi osmisliti tako da se njime promiče veći udio vozila s nultim i niskim emisijama na tržištu Unije. Trebalo bi uvesti i posebnu prijelaznu mjeru kako bi se potrošačima iz država članica sa slabim razinama prodora vozila s nultim i niskim emisijama na tržište omogućio pristup takvim vozilima.
- (21) Utvrđivanje primjerenih referentnih vrijednosti za udio vozila s nultim i niskim emisijama u voznom parku EU-a te dobro osmišljen mehanizam za podešavanje specifične ciljne vrijednosti emisija proizvođača na temelju udjela vozila s nultim i niskim emisijama u njegovu voznom parku trebali bi omogućiti snažan i pouzdan poticaj za razvoj, stavljanje na tržište i prodaju takvih vozila te istodobno i dalje omogućavati daljnja poboljšanja učinkovitosti standardnih motora s unutarnjim izgaranjem.
- (22) Pri određivanju olakšica za vozila s nultim i niskim emisijama primjereno je uzeti u obzir razliku u emisijama CO₂ među vozilima. Što se tiče osobnih automobila, trebalo bi prepoznati ulogu vozila s niskim emisijama, a osobito hibridnih električnih vozila na punjenje, u okviru prelaska na vozila s nultom razinom emisija. Mehanizmom prilagodbe trebalo bi se osigurati da se proizvođaču koji premaši referentnu vrijednost dodijeli viša specifična ciljna vrijednost emisija. Kako bi se osigurao uravnotežen pristup, granične bi vrijednosti trebalo utvrditi s obzirom na razinu prilagodbe koju taj mehanizam omogućuje. Time će se djelovati poticajno, promičući pravodobno uvođenje infrastrukture za punjenje i opskrbu te ostvarujući velike koristi za potrošače, konkurentnost i okoliš.
- (23) Zakonodavni okvir za provedbu ciljne vrijednosti za cijeli vozni park EU-a trebao bi osigurati ciljne vrijednosti smanjenja emisija koje su neutralne u pogledu tržišnog natjecanja, socijalno pravične i održive, kod kojih se u obzir uzima raznolikost europskih proizvođača automobila i kojima se izbjegava svako neopravdano narušavanje tržišnog natjecanja između njih.
- (24) Da bi se očuvala raznolikost tržišta osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila i njegova sposobnost da udovolji različitim potrebama potrošača, ciljne vrijednosti specifičnih emisija trebalo bi definirati u skladu s korisnosti vozila na linearnoj osnovi. Smatra se da je zadržavanje mase kao parametra korisnosti koherentno s postojećim sustavom. Kako bi se bolje odrazila masa vozila koja se upotrebljavaju na cesti, parametar bi se trebao promijeniti, s učinkom od 2025., s mase u voznom stanju u ispitnu masu vozila, kako je određeno u WLTP-u.
- (25) Trebalo bi izbjeći mijenjanje ciljnih vrijednosti za cijeli vozni park EU-a zbog promjena prosječne mase voznog parka. Promjene prosječne mase trebalo bi stoga bez odgode odraziti u izračunima ciljnih vrijednosti specifičnih emisija te bi prilagodbe prosječne vrijednosti mase koja se u tu svrhu upotrebljava trebalo obavljati svake dvije godine, s učinkom od 2025.
- (26) Kako bi se teret smanjenja emisija raspodijelio na način koji je neutralan u pogledu tržišnog natjecanja i pravedan te koji odražava raznolikost tržišta osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila te s obzirom na to da će 2021. doći do promjene u pogledu ciljnih vrijednosti specifičnih emisija na temelju WLTP-a, primjereno je odrediti nagib krivulje graničnih vrijednosti na temelju specifičnih emisija CO₂ svih novih vozila registriranih u toj godini te uzeti u obzir promjenu ciljnih vrijednosti za cijeli vozni park EU-a između 2021., 2025. i 2030. s ciljem osiguravanja jednakog tereta u pogledu smanjenja emisija za sve proizvođače. U pogledu lakih

gospodarskih vozila, na proizvođače lakših kombija, proizašlih iz automobila, trebao bi se primijeniti isti pristup kao za proizvođače osobnih automobila, a za proizvođače vozila u težim segmentima trebao bi se odrediti viši i fiksni nagib za cijelo ciljno razdoblje.

- (27) Ovom se Uredbom nastoje ostvariti njezini ciljevi, među ostalim, stvaranjem poticaja za ulaganja automobilske industrije u nove tehnologije. Ovom se Uredbom aktivno promiču eko-inovacije i pruža mehanizam kojim bi se trebao moći priznati tehnološki razvoj koji će se dostići u budućnosti. Iskustvo pokazuje da su eko-inovacije uspješno doprinijele troškovnoj učinkovitosti uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 te smanjenju stvarnih emisija CO₂. Stoga bi trebalo zadržati taj način funkcioniranja te proširiti područje primjene kako bi se potaknula poboljšanja u pogledu učinkovitosti klimatizacijskih sustava.
- (28) Međutim, trebalo bi osigurati ravnotežu između poticaja eko-inovacijama i onim tehnologijama za koje je učinak smanjenja emisija dokazan službenim ispitnim postupkom. Slijedom toga, primjereno je zadržati ograničenje za uštede zbog eko-inovacija koje proizvođač može uzeti u obzir u svrhu ispunjenja cilja. Komisija bi trebala imati mogućnost preispitivanja razine tog ograničenja, posebno kako bi se uzeli u obzir učinci promjene u službenom ispitnom postupku. Primjereno je i pojasniti kako bi se uštede trebale računati u svrhu ispunjenja cilja.
- (29) Održive lake komponente važne su za smanjenje potrošnje energije i emisija CO₂ novih vozila. Njihovim daljnjim razvojem i uvođenjem trebao bi se poduprijeti prelazak na mobilnost s nultim i niskim emisijama.
- (30) Direktivom 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ uspostavljen je usklađen okvir koji sadržava administrativne odredbe i opće tehničke zahtjeve za homologaciju svih novih vozila obuhvaćenih područjem primjene te direktive. Tijelo odgovorno za poštovanje ove Uredbe trebalo bi biti isto ono tijelo koje je odgovorno za sve aspekte postupka homologacije u skladu s Direktivom 2007/46/EZ kao i za osiguravanje sukladnosti proizvodnje.
- (31) U svrhu homologacije, posebni zahtjevi vrijede za vozila za posebne namjene kako su definirana u Prilogu II. Direktivi 2007/46/EZ, pa bi stoga trebala biti isključena iz područja primjene ove Uredbe.
- (32) U slučajevima kada bi laka gospodarska vozila s nultom stopom emisija s referentnom masom većom od 2 610 kg ili 2 840 kg, ovisno o slučaju, bila izvan područja primjene ove Uredbe samo zbog mase sustava za pohranu energije, primjereno je dopustiti da ta vozila budu obuhvaćena područjem primjene.
- (33) Za velike proizvođače nije primjereno koristiti istu metodu utvrđivanja ciljnih vrijednosti smanjenja emisija kao i za male proizvođače koje se prema kriterijima navedenima u ovoj Uredbi smatra neovisnima. Ti mali proizvođači trebali bi imati mogućnost podnošenja zahtjeva za alternativne ciljne vrijednosti smanjenja emisija vezane za tehnološki potencijal koji vozila dotičnog proizvođača imaju za smanjivanje njegovih specifičnih emisija CO₂ i koje odgovaraju obilježjima dotičnih segmenata tržišta.
- (34) Uzimajući u obzir neproporcionalan učinak na najmanje proizvođače koji bi proizlazio iz usklađenosti s ciljnim vrijednostima specifičnih emisija definiranim na temelju korisnosti vozila, velikog administrativnog tereta postupka odobravanja odstupanja i neznatne rezultirajuće koristi u smislu smanjenja emisija CO₂ iz vozila koja prodaju ti proizvođači, proizvođači koji su odgovorni za manje od 1 000 novih osobnih automobila i novih lakih gospodarskih vozila godišnje registriranih u Uniji trebali bi biti isključeni iz područja primjene ciljnih vrijednosti specifičnih emisija i plaćanja premije za prekomjerne emisije. Međutim, ako proizvođač obuhvaćen izuzećem ipak podnese zahtjev za odstupanje i on mu se odobri, primjereno je od takvog proizvođača zahtijevati da ispuni tu ciljnu vrijednost odstupanja.
- (35) Postupkom za odobravanje odstupanja od ciljnih vrijednosti za cijeli vozni park EU-a od 95 g CO₂/km specijaliziranim proizvođačima automobila osigurava se da teret smanjenja emisija koje ti proizvođači moraju postići odgovara teretu smanjenja emisija velikih proizvođača u pogledu te ciljnih vrijednosti. Primjereno je tim specijaliziranim proizvođačima nastaviti pružati mogućnost odobrenja odstupanja i od ciljnih vrijednosti primjenjivih od 2025., do 2028.

⁽¹³⁾ Direktiva 2007/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. rujna 2007. o uspostavi okvira za homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila (Okvirna direktiva) (SL L 263, 9.10.2007., str. 1.).

- (36) Kod određivanja prosječnih specifičnih emisija CO₂ za sve nove osobne automobile i nova laka gospodarska vozila registrirana u Uniji za koje su proizvođači odgovorni trebalo bi uzeti u obzir sve osobne automobile i laka gospodarska vozila neovisno o njihovoj masi ili drugim karakteristikama, ovisno o slučaju. Iako Uredbom (EZ) br. 715/2007 nisu obuhvaćeni osobni automobili i laka gospodarska vozila čija je referentna masa veća od 2 610 kg i na koje homologacija nije proširena u skladu s člankom 2. stavkom 2. te uredbe, emisije za ta vozila trebalo bi mjeriti u skladu s istim mjernim postupcima koji su određeni na temelju Uredbe (EZ) br. 715/2007, osobito postupcima utvrđenima u Uredbi Komisije (EZ) br. 692/2008 ⁽¹⁴⁾ i u Uredbi (EU) 2017/1151, te korelacijskim postupcima donesenima na temelju uredaba (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011, a osobito provedbenih uredbi (EU) 2017/1152 i (EU) 2017/1153. Tako dobivene vrijednosti emisije CO₂ trebalo bi upisati u certifikat o sukladnosti vozila kako bi ih se moglo uvrstiti u sustav praćenja.
- (37) Specifične emisije CO₂ dovršenih lakih gospodarskih vozila trebalo bi dodijeliti proizvođaču osnovnog vozila.
- (38) Trebalo bi uzeti u obzir specifičnu situaciju proizvođača lakih gospodarskih vozila koji proizvode nepotpuna vozila koja se homologiraju u više etapa. Iako su ti proizvođači odgovorni za ispunjenje ciljnih vrijednosti emisija CO₂, trebali bi imati mogućnost da s dovoljnom sigurnošću predvide emisije CO₂ dovršenih vozila. Komisija bi trebala osigurati da se te potrebe primjereno odraze u provedbenim mjerama donesenima na temelju Uredbe (EZ) br. 715/2007.
- (39) Radi pružanja veće fleksibilnosti u svrhu postizanja njihovih ciljnih vrijednosti u okviru ove Uredbe, proizvođači se mogu udružiti na otvorenoj, transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi. Sporazum o udruživanju ne bi smio biti dulji od pet godina, ali bi se trebao moći produljiti. Kad se proizvođači udruže, trebalo bi smatrati da su postigli svoje ciljne vrijednosti u okviru ove Uredbe ako prosječne emisije udruženja u cjelini nisu više od ciljne vrijednosti specifičnih emisija za to udruženje.
- (40) Mogućnost udruživanja proizvođača pokazala se kao troškovno učinkovit način postizanja usklađenosti s ciljnim vrijednostima emisija CO₂, posebno zato što se tako olakšava postizanje te usklađenosti onim proizvođačima koji proizvode ograničeni raspon vozila. Kako bi se poboljšala neutralnost u pogledu tržišnog natjecanja, Komisija bi trebala imati ovlasti za pojašnjenje uvjeta pod kojima se neovisni proizvođači mogu udruživati kako bi mogli biti u poziciji koja je jednakovrijedna poziciji povezanih poduzeća.
- (41) Potreban je snažan mehanizam za kontrolu kako bi se osiguralo postizanje ciljnih vrijednosti predviđenih ovom Uredbom.
- (42) Za postizanje smanjenja emisija CO₂ koje se zahtijeva ovom Uredbom također je bitno da su emisije vozila koja su u uporabi u skladu s vrijednostima CO₂ utvrđenima prilikom homologacije. Stoga bi Komisija prilikom izračuna prosječnih specifičnih emisija CO₂ proizvođača trebala moći uzeti u obzir sve sustavne nesukladnosti koje homologacijska tijela otkriju u pogledu emisija CO₂ vozila u uporabi.
- (43) Komisija bi trebala imati ovlasti da utvrdi i provede postupak provjere odgovaraju li emisije CO₂ vozila u uporabi, kako su utvrđene u skladu WLTP-om vrijednostima emisija CO₂ zabilježenima u certifikatima o sukladnosti. Pri izradi tog postupka posebnu pozornost trebalo bi posvetiti utvrđivanju metoda, uključujući korištenje podataka iz ugrađenih uređaja za praćenje potrošnje goriva i/ili potrošnje energije, za otkrivanje strategija kojima se učinkovitost vozila u pogledu CO₂ umjetno poboljšava u postupku homologacijskog ispitivanja. U slučaju da se tijekom takvih provjera utvrde odstupanja ili strategije kojima se umjetno poboljšava učinkovitost vozila u pogledu emisije CO₂, te nalaze treba smatrati dostatnim razlozima za sumnju da postoji ozbiljan rizik od nesukladnosti u pogledu zahtjeva utvrđenih u Uredbi (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁵⁾ i Uredbi (EZ) br. 715/2007, a na temelju toga države članice trebale bi poduzeti potrebne mjere u skladu s poglavljem XI. Uredbe (EU) 2018/858.
- (44) Specifične emisije CO₂ iz novih osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila u Uniji mjere se na usklađenoj osnovi u skladu s WLTP-om. Kako bi se na najmanju moguću mjeru smanjilo administrativno opterećenje ovom Uredbom, usklađenost bi trebalo mjeriti upućivanjem na podatke o registraciji novih osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila u Uniji koje su države članice prikupile i dostavile Komisiji. Kako bi se osigurala dosljednost podataka koji se koriste u procjeni usklađenosti, pravila za prikupljanje tih podataka i izvješćivanje o njima

⁽¹⁴⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 692/2008 od 18. srpnja 2008. o provedbi i izmjeni Uredbe (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o homologaciji motornih vozila s obzirom na emisije iz lakih osobnih i teretnih vozila (Euro 5 i Euro 6) i dostupnosti podataka za popravke i održavanje vozila (SL L 199, 28.7.2008., str. 1.).

⁽¹⁵⁾ Uredba (EU) 2018/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o homologaciji i nadzoru tržišta motornih vozila i njihovih prikolica te sustavâ, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila, o izmjeni uredaba (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 595/2009 te o stavljanju izvan snage Direktive 2007/46/EZ (SL L 151, 14.6.2018., str. 1.).

trebalo bi što je moguće bolje uskladiti. Stoga bi trebalo jasno naznačiti odgovornost nadležnih tijela da dostave točne i potpune podatke te potrebu za učinkovitom suradnjom između tih tijela i Komisije kad je riječ o rješavanju pitanja povezanih s kvalitetom podataka.

- (45) Trebalo bi na razini Unije ocjenjivati usklađenost proizvođača s ciljnim vrijednostima utvrđenima ovom Uredbom. Proizvođači čije prosječne specifične emisije CO₂ prelaze vrijednosti dozvoljene ovom Uredbom trebali bi plaćati premiju za prekomjerne emisije za svaku kalendarsku godinu. Iznose premija za prekomjerne emisije trebalo bi smatrati prihodom općeg proračuna Unije. Komisija bi u svojem preispitivanju u 2023. trebala ocijeniti mogućnost dodjele iznosa premije za prekomjerne emisije posebnom fondu ili relevantnom programu čiji je cilj osiguravanje pravednog prelaska na mobilnost s nultim emisijama i podupiranje prekvalificiranja, usavršavanja i drugog osposobljavanja radnika u automobilskom sektoru.
- (46) Bilo kojom nacionalnom mjerom koju države članice eventualno provode ili uvode u skladu s člankom 193. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) ne bi se smjele, s obzirom na ciljeve i postupke utvrđene ovom Uredbom, uvoditi dodatne ili strože sankcije za proizvođače koji nisu postigli svoje ciljne vrijednosti u okviru ove Uredbe.
- (47) Ova Uredba ne bi smjela dovoditi u pitanje potpunu primjenu pravila Unije o tržišnom natjecanju.
- (48) Učinkovitost ciljnih vrijednosti iz ove Uredbe u pogledu smanjenja emisija CO₂ u stvarnosti uvelike ovisi o stvarnoj reprezentativnosti službenog ispitnog postupka. U skladu sa znanstvenim mišljenjem 1/2016 Mehanizma za znanstveno savjetovanje (SAM) pod naslovom „Premošćivanje razlike između stvarnih emisija CO₂ iz lakih vozila i laboratorijskih ispitivanja” i preporukom Europskog parlamenta Vijeću i Komisiji od 4. travnja 2017. nakon njegove istrage o mjerenjima emisija u automobilskom sektoru⁽¹⁶⁾, trebalo bi uspostaviti mehanizam za ocjenu stvarne reprezentativnosti vrijednosti emisija CO₂ i potrošnje energije vozila utvrđenih u skladu s WLTP-om. Najpouzdaniji način osiguravanja stvarne reprezentativnosti vrijednosti homologacije jest korištenjem podataka iz ugrađenih uređaja za praćenje potrošnje goriva i/ili potrošnje energije. Komisija bi stoga trebala imati ovlasti da razvije postupke za prikupljanje i obradu podataka o potrošnji goriva i energije potrebnih za provedbu tih procjena te da zajamči javnu dostupnost takvih podataka, istodobno osiguravajući zaštitu svih osobnih podataka. Osim toga, kako bi se osigurala dostupnost podataka o potrošnji goriva i energije iz baterijskih električnih vozila i vozila s pogonskim sklopovima koji upotrebljavaju plinovita goriva, uključujući vodik, primjereno je da rad na standardizaciji ugrađenih uređaja za praćenje potrošnje goriva i/ili potrošnje energije za takva vozila bude proveden bez odgode u okviru provedbe Uredbe (EU) 2017/1151.
- (49) Osim toga, Komisija bi trebala ocijeniti kako podaci o potrošnji goriva i energije mogu pomoći osigurati da emisije CO₂ iz vozila utvrđene u skladu s WLTP-om i dalje predstavljaju stvarne emisije tijekom vremena za sve proizvođače i, točnije, kako se ti podaci mogu upotrijebiti za praćenje razlike između laboratorijskih i stvarnih emisija CO₂ i, prema potrebi, sprječavanje povećanja te razlike.
- (50) Važno je na razini Unije procijeniti emisije tijekom cijelog životnog ciklusa iz osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila. U tu svrhu Komisija bi najkasnije 2023. trebala ocijeniti mogućnost razvoja zajedničke metodologije Unije za procjenu i dosljedno izvješćivanje o podacima o emisijama CO₂ tijekom cijelog životnog ciklusa takvih vozila stavljenih na tržište Unije. Komisija bi trebala donijeti daljnje mjere, uključujući, prema potrebi, zakonodavne prijedloge.
- (51) Napredak ostvaren u okviru Uredbe (EU) 2018/842 i Direktive 2003/87/EZ preispitat će se 2024. godine. Stoga je primjereno provesti sveobuhvatno preispitivanje učinkovitosti ove Uredbe 2023. godine kako bi se omogućila koordinirana i koherentna procjena mjera provedenih u okviru tih instrumenata. Komisija bi u tom preispitivanju u 2023. trebala utvrditi i jasan put za daljnja smanjenja emisija CO₂ iz osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila nakon 2030. kako bi se znatno doprinijelo postizanju dugoročnog cilja Pariškog sporazuma. Prema potrebi, izvješću o tom preispitivanju trebalo bi priložiti prijedlog za izmjenu ove Uredbe.

⁽¹⁶⁾ SL C 298, 23.8.2018., str. 140.

- (52) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji u vezi s određivanjem detaljnih uvjeta dogovora o udruživanju, donošenjem detaljnih pravila o postupcima za praćenje podataka o prosječnim emisijama i izvješćivanje o njima te o primjeni priloga II. i III., donošenjem detaljnih pravila o postupcima za izvješćivanje o odstupanjima utvrđenima, kao rezultat provjera, u emisijama CO₂ iz vozila u uporabi i za uzimanje u obzir tih odstupanja u izračunu prosječnih specifičnih emisija CO₂ proizvođača, određivanjem sredstava za naplatu premija za prekomjerne emisije, objavljivanjem učinkovitosti proizvođača, donošenjem detaljnih odredbi o postupku za odobravanje inovativnih tehnologija ili paketa inovativnih tehnologija, donošenjem detaljnog postupka za prikupljanje i obradu parametara koji se odnose na stvarne emisije CO₂ i potrošnju goriva ili energije osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila, utvrđivanjem postupaka za provođenje provjera i. da vrijednosti emisija CO₂ i potrošnje goriva koje su zabilježene u certifikatima o sukladnosti odgovaraju emisijama CO₂ i potrošnji goriva vozila u uporabi te ii. prisutnosti ugrađenih strategija ili strategija povezanih s uzorcima vozila kojima se umjetno poboljšava učinkovitost vozila u ispitivanjima provedenima za potrebe homologacije i utvrđivanjem korelacijskih parametara koji su potrebni u svrhu odražavanja svake promjene u regulatornom ispitnom postupku za mjerenje specifičnih emisija CO₂. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁷⁾.
- (53) Kako bi se, ovisno o slučaju, izmijenili ili dopunili elementi odredaba ove Uredbe koji nisu ključni, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u pogledu izmjene zahtjeva za podatke i parametara podataka utvrđenih u prilogima II. i III. ovoj Uredbi, utvrđivanja pravila u pogledu tumačenja kriterija za ispunjavanje uvjeta za odstupanje za određene proizvođače, sadržaja zahtjeva za odstupanje te sadržaja i procjene programa za smanjivanje specifičnih emisija CO₂, izmjene dijela A Priloga I. ovoj Uredbi u svrhu utvrđivanja formula za izračun ciljnih vrijednosti odstupanja za specijalizirane proizvođače, prilagodbe ograničenja ukupnog doprinosa inovativnih tehnologija smanjivanju prosječnih specifičnih emisija CO₂ jednog proizvođača s učinkom od 2025. nadalje, utvrđivanjem vodećih načela i kriterija za utvrđivanje postupaka za provedbu provjera, uspostave mjera za prilagodbu vrijednosti M₀ i TM₀ te prilagodbe formula za izračun ciljnih vrijednosti specifičnih emisija kako bi se odrazila promjena u regulatornom ispitnom postupku. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽¹⁸⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koje se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (54) Uredbe (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 trebalo bi staviti izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2020.
- (55) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, to jest utvrđivanje zahtjeva u pogledu vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i nova laka gospodarska vozila, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njihova opsega i učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i ciljevi

1. Ovom Uredbom utvrđuju se zahtjevi u pogledu vrijednosti emisija CO₂ za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila kako bi se doprinijelo ostvarivanju cilja Unije da smanji svoje emisije stakleničkih plinova, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) 2018/842, i ciljeva Pariškog sporazuma radi osiguravanja pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta.

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽¹⁸⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

2. Od 1. siječnja 2020. ovom se Uredbom utvrđuje ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a od 95 g CO₂/km za prosječne emisije novih osobnih automobila i ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a od 147 g CO₂/km za prosječne emisije novih lakih gospodarskih vozila registriranih u Uniji, mjereno do 31. prosinca 2020. u skladu s Uredbom (EZ) br. 692/2008 i provedbenim uredbama (EU) 2017/1152 i (EU) 2017/1153 te od 1. siječnja 2021. mjereno u skladu s Uredbom (EU) 2017/1151.
3. Ova će Uredba do 31. prosinca 2024. biti dopunjena dodatnim mjerama koje odgovaraju smanjenju od 10 CO₂/km kao dio integriranog pristupa Unije iz komunikacije Komisije od 7. veljače 2007. pod naslovom „Rezultati preispitivanja strategije Zajednice za smanjivanje emisija CO₂ iz osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila”.
4. Od 1. siječnja 2025. primjenjuju se sljedeće ciljne vrijednosti za cijeli vozni park EU-a:
- (a) za prosječne emisije voznog parka novih osobnih automobila ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a jednaka smanjenju od 15 % ciljne vrijednosti u 2021., utvrđena u skladu s točkom 6.1.1. dijela A Priloga I.;
 - (b) za prosječne emisije voznog parka novih lakih gospodarskih vozila ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a jednaka smanjenju od 15 % ciljne vrijednosti u 2021., utvrđena u skladu s točkom 6.1.1. dijela B Priloga I.
5. Od 1. siječnja 2030. primjenjuju se sljedeće ciljne vrijednosti za cijeli vozni park EU-a:
- (a) za prosječne emisije voznog parka novih osobnih automobila ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a jednaka smanjenju od 37,5 % ciljne vrijednosti u 2021., utvrđena u skladu s točkom 6.1.2. dijela A Priloga I.;
 - (b) za prosječne emisije voznog parka novih lakih gospodarskih vozila ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a jednaka smanjenju od 31 % ciljne vrijednosti u 2021., utvrđena u skladu s točkom 6.1.2. dijela B Priloga I.
6. Od 1. siječnja 2025. primjenjuje se referentna vrijednost vozila s nultim i niskim emisijama jednaka 15 %-tnom udjelu odgovarajućih voznih parkova novih osobnih automobila i novih lakih gospodarskih vozila, u skladu s točkom 6.3. dijela A i točkom 6.3. dijela B Priloga I.
7. Od 1. siječnja 2030. primjenjuju se sljedeće referentne vrijednosti vozila s nultim i niskim emisijama u skladu s točkom 6.3. dijela A odnosno točkom 6.3. dijela B Priloga I.:
- (a) referentna vrijednost jednaka 35 %-tnom udjelu voznog parka novih osobnih automobila; i
 - (b) referentna vrijednost jednaka 30 %-tnom udjelu voznog parka novih lakih gospodarskih vozila.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na sljedeća motorna vozila:
- (a) vozila kategorije M₁, kako je definirana u Prilogu II. Direktivi 2007/46/EZ („osobni automobili”), koja se prvi put registriraju u Uniji i koja prethodno nisu bila registrirana izvan Unije („novi osobni automobili”);
 - (b) vozila kategorije N₁, kako je definirana u Prilogu II. Direktivi 2007/46/EZ, s referentnom masom ne većom od 2 610 kg i na vozila kategorije N₁ na koja je homologacija proširena u skladu s člankom 2. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 715/2007 („laka gospodarska vozila”), koja se prvi put registriraju u Uniji i koja prethodno nisu bila registrirana izvan Unije („nova laka gospodarska vozila”). U slučaju vozila s nultim emisijama kategorije N s referentnom masom većom od 2 610 kg ili 2 840 kg, ovisno o slučaju, ona se od 1. siječnja 2025. za potrebe ove Uredbe i ne dovodeći u pitanje Direktivu 2007/46/EZ i Uredbu (EZ) br. 715/2007 računaju kao laka gospodarska vozila koja su obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe ako je prekomjerna referentna masa isključivo posljedica mase sustava za pohranu energije.
2. Prethodna registracija izvan Unije koja je napravljena manje od tri mjeseca prije registracije u Uniji ne uzima se u obzir.
3. Ova se Uredba ne primjenjuje na vozila za posebne namjene kako su definirana u točki 5. dijela A Priloga II. Direktivi 2007/46/EZ.

4. Članak 4., članak 7. stavak 4. točke (b) i (c), članak 8. i članak 9. stavak 1. točke (a) i (c) ne primjenjuju se na proizvođača koji je, zajedno sa svim svojim povezanim poduzećima, odgovoran za manje od 1 000 novih osobnih automobila ili za manje od 1 000 novih lakih gospodarskih vozila registriranih u Uniji u prethodnoj kalendarskoj godini, osim ako taj proizvođač podnese zahtjev za odstupanje i ono mu se odobri u skladu s člankom 10.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „prosječne specifične emisije CO₂” znači, u odnosu na proizvođača, prosjek specifičnih emisija CO₂ za sve nove osobne automobile ili za sva nova laka gospodarska vozila koja je proizveo taj proizvođač;
- (b) „certifikat o sukladnosti” znači certifikat o sukladnosti iz članka 18. Direktive 2007/46/EZ;
- (c) „dovršeno vozilo” znači lako gospodarsko vozilo za koje je homologacija odobrena nakon završetka postupka višestupanjske homologacije u skladu s Direktivom 2007/46/EZ;
- (d) „potpuno vozilo” znači svako lako gospodarsko vozilo koje ne mora biti dovršeno kako bi ispunilo odgovarajuće tehničke zahtjeve Direktive 2007/46/EZ;
- (e) „osnovno vozilo” znači svako lako gospodarsko vozilo koje se upotrebljava u početnom stupnju postupka višestupanjske homologacije;
- (f) „proizvođač” znači osoba ili tijelo koje je odgovorno homologacijskom tijelu za sve aspekte postupka EZ homologacije u skladu s Direktivom 2007/46/EZ te za osiguravanje sukladnosti proizvodnje;
- (g) „masa u voznom stanju” ili „M” znači masa osobnog automobila ili lakoga gospodarskog vozila s karoserijom, spremnog za vožnju, kako je navedena u certifikatu o sukladnosti i definirana u točki 2.6. Priloga I. Direktivi 2007/46/EZ;
- (h) „specifične emisije CO₂” znači emisije CO₂ osobnog automobila ili lakoga gospodarskog vozila izmjerene u skladu s Uredbom (EZ) br. 715/2007 i njezinim provedbenim uredbama i navedene u certifikatu o sukladnosti vozila kao masa (kombiniranih) emisija CO₂. Za osobne automobile ili laka gospodarska vozila koji nisu homologirani u skladu s Uredbom (EZ) br. 715/2007, „specifične emisije CO₂” znači emisije CO₂ izmjerene na temelju Uredbe (EZ) br. 715/2007, osobito u skladu s istim mjernim postupkom koji se navodi u Uredbi (EZ) br. 692/2008 do 31. prosinca 2020. te od 1. siječnja 2021. u Uredbi (EU) 2017/1151, ili u skladu s postupcima koje je Komisija donijela kako bi utvrdila emisije CO₂ za takva vozila;
- (i) „otisak” znači prosječan razmak kotača na istoj osovini pomnožen s međuosovinskim razmakom, kako su navedeni u certifikatu o sukladnosti i definirani u točkama 2.1. i 2.3. Priloga I. Direktivi 2007/46/EZ;
- (j) „ciljna vrijednost specifičnih emisija” znači, u odnosu na proizvođača, godišnja ciljna vrijednost utvrđena u skladu s Prilogom I. ili, ako je proizvođaču odobreno odstupanje u skladu s člankom 10., ciljna vrijednost specifičnih emisija utvrđena u skladu s tim odstupanjem;
- (k) „ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a” znači prosjek emisija CO₂ svih novih osobnih automobila ili svih novih lakih gospodarskih vozila koji treba postići u određenom razdoblju;
- (l) „ispitna masa” ili „TM” znači ispitna masa osobnog automobila ili lakoga gospodarskog vozila kako je navedena u certifikatu o sukladnosti i definirana u točki 3.2.25. Priloga XXI. Uredbi (EU) 2017/1151;
- (m) „vozilo s nultim i niskim emisijama” znači osobni automobil ili lako gospodarsko vozilo s emisijama iz ispušne cijevi od nula do 50 g CO₂/km, kako je utvrđeno u skladu s Uredbom (EU) 2017/1151.
- (n) „korisna nosivost” znači razlika između najveće tehnički dopuštene mase opterećenog vozila u skladu s Prilogom II. Direktivi 2007/46/EZ i mase vozila.

2. Za potrebe ove Uredbe „skupina povezanih proizvođača” znači proizvođač i njegova povezana poduzeća. U odnosu na proizvođača, „povezana poduzeća” znači:

- (a) poduzeća u kojima proizvođač izravno ili neizravno ima:
 - i. natpolovičnu većinu glasačkih prava; ili

- ii. ovlast za imenovanje natpolovične većine članova nadzornog odbora, upravnog odbora ili tijela koja pravno zastupaju poduzeće; ili
 - iii. pravo vođenja poslovanja poduzeća;
- (b) poduzeća koja izravno ili neizravno, u odnosu na proizvođača, imaju prava ili ovlasti navedene u točki (a);
 - (c) poduzeća u kojima poduzeće iz točke (b) izravno ili neizravno ima prava ili ovlasti navedene u točki (a);
 - (d) poduzeća u kojima proizvođač zajedno s jednim ili više poduzeća iz točke (a), (b) ili (c) ili u kojima dva ili više takvih poduzeća zajednički imaju prava ili ovlasti navedene u točki (a);
 - (e) poduzeća u kojima prava ili ovlasti navedene u točki (a) zajednički imaju proizvođač ili jedno ili više njegovih povezanih poduzeća iz točaka od (a) do (d) i jedna ili više trećih strana.

Članak 4.

Ciljne vrijednosti specifičnih emisija

1. Proizvođač osigurava da njegove prosječne specifične emisije CO₂ ne premašuju sljedeće ciljne vrijednosti specifičnih emisija:
 - (a) za kalendarsku godinu 2020. ciljnu vrijednost specifičnih emisija utvrđenu u skladu s točkama 1. i 2. dijela A Priloga I. ako se radi o osobnim automobilima, odnosno točkama 1. i 2. dijela B Priloga I. ako se radi o lakim gospodarskim vozilima ili, ako je proizvođaču odobreno odstupanje prema članku 10., u skladu s tim odstupanjem;
 - (b) za svaku kalendarsku godinu od 2021. do 2024. ciljne vrijednosti specifičnih emisija utvrđene u skladu s točkama 3. i 4. dijela A ili točkama 3. i 4. dijela B Priloga I., ovisno o slučaju, ili, ako je proizvođaču odobreno odstupanje prema članku 10., u skladu s tim odstupanjem i točkom 5. dijela A ili točkom 5. dijela B Priloga I.;
 - (c) za svaku kalendarsku godinu počevši od 2025. ciljne vrijednosti specifičnih emisija utvrđene u skladu s točkom 6.3. dijela A ili točkom 6.3. dijela B Priloga I. ili, ako je proizvođaču odobreno odstupanje prema članku 10., u skladu s tim odstupanjem.
2. U slučaju lakih gospodarskih vozila, ako nisu raspoložive specifične emisije CO₂ dovršenog vozila, proizvođač osnovnog vozila za utvrđivanje svojih prosječnih specifičnih emisija CO₂ koristi specifične emisije CO₂ osnovnog vozila.
3. Za utvrđivanje prosječnih specifičnih emisija CO₂ svakog proizvođača u obzir se uzimaju sljedeći postoci novih osobnih automobila svakog proizvođača registriranih u relevantnoj godini:
 - 95 % u 2020.,
 - 100 % od 2021. nadalje.

Članak 5.

Olakšice

Za izračun prosječnih specifičnih emisija CO₂, svaki novi osobni automobil sa specifičnim emisijama CO₂ ispod 50 g CO₂/km broji se kao:

- 2 osobna automobila u 2020.,
- 1,67 osobnih automobila u 2021.,
- 1,33 osobna automobila u 2022.,
- 1 osobni automobil od 2023.

za godinu u kojoj je registriran u razdoblju od 2020. do 2022., podložno ograničenju od 7,5 g CO₂/km tijekom tog razdoblja za svakog proizvođača, kako je izračunano u skladu s člankom 5. Provedbene uredbe (EU) 2017/1153.

Članak 6.

Udruživanje

1. Proizvođači, osim proizvođača kojima je odobreno odstupanje prema članku 10., mogu se udružiti s ciljem ispunjavanja svojih obveza iz članka 4.
2. Sporazum o udruživanju može se odnositi na jednu ili više kalendarskih godina, pod uvjetom da sveukupno trajanje svakog sporazuma ne premašuje pet kalendarskih godina, i mora se sklopiti najkasnije 31. prosinca prve kalendarske godine za koju se planira udružiti emisije. Proizvođači koji se udružuju Komisiji dostavljaju sljedeće podatke:
 - (a) popis proizvođača koji ulaze u udruženje;
 - (b) ime proizvođača koji je imenovan voditeljem udruženja, preko kojega će se ostvarivati kontakt s udruženjem i koji će biti odgovoran za plaćanje eventualne premije za prekomjerne emisije zaračunane udruženju u skladu s člankom 8.;
 - (c) dokaze da će voditelj udruženja moći ispunjavati obveze iz točke (b);
 - (d) kategoriju vozila registriranih kao M_1 ili N_1 na koje će se udruženje primjenjivati.
3. Ako predloženi voditelj udruženja ne ispuni obvezu plaćanja premije za prekomjerne emisije koja je zaračunana udruženju u skladu s člankom 8., Komisija o tome obavješćuje proizvođače.
4. Proizvođači koji su članovi udruženja zajednički obavješćuju Komisiju o svakoj promjeni u pogledu voditelja udruženja ili njegova financijskog statusa u mjeri u kojoj to može utjecati na njegovu sposobnost ispunjavanja zahtjeva plaćanja premije za prekomjerne emisije koja je zaračunana udruženju u skladu s člankom 8. kao i o svakoj promjeni koja se odnosi na članove udruženja ili o raspuštanju udruženja.
5. Proizvođači mogu sklapati dogovore o udruživanju pod uvjetom da su njihovi sporazumi u skladu s člancima 101. i 102. UFEU-a i da svakom proizvođaču koji zatraži članstvo u udruženju omogućuju otvoreno, transparentno i nediskriminirajuće sudjelovanje pod razumnim komercijalnim uvjetima. Ne dovodeći u pitanje opću primjenu pravila Unije o tržišnom natjecanju na takva udruženja, svi članovi udruženja osiguravaju prije svega da se u okviru njihovih dogovora o udruživanju ne razmjenjuju ni podaci ni informacije, osim onih informacija koje se odnose na sljedeće:
 - (a) prosječne specifične emisije CO₂;
 - (b) ciljnu vrijednost specifičnih emisija;
 - (c) ukupan broj registriranih vozila.
6. Stavak 5. ne primjenjuje se ako svi proizvođači u udruženju čine dio iste skupine povezanih proizvođača.
7. Osim ako je dana obavijest u skladu sa stavkom 3. ovog članka, proizvođači u udruženju za koje su Komisiji dostavljeni podaci smatraju se jednim proizvođačem za potrebe ispunjavanja obveza prema članku 4. Informacije o praćenju i izvješćivanju u pogledu pojedinačnih proizvođača kao i svih udruženja evidentirat će se, dostavljati i biti dostupne u središnjem registru iz članka 7. stavka 4.
8. Komisija može provedbenim aktima odrediti detaljne uvjete koji se primjenjuju na dogovor o udruživanju sklopljen u skladu sa stavkom 5. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

Članak 7.

Praćenje prosječnih emisija i izvješćivanje o njima

1. Za svaku kalendarsku godinu svaka država članica bilježi podatke za svaki novi osobni automobil i svako novo lako gospodarsko vozilo registrirano na svojem državnom području u skladu s dijelom A Priloga II. i dijelom A Priloga III. ovoj Uredbi. Ti se podaci stavljaju na raspolaganje proizvođačima i njihovim ovlaštenim uvoznicima ili predstavnicima u svakoj državi članici. Države članice ulažu sve napore da tijela nadležna za izvješćivanje rade na transparentan način. Svaka država članica osigurava da specifične emisije CO₂ osobnih automobila koji nisu homologirani u skladu s Uredbom (EZ) br. 715/2007 budu izmjerene i upisane u certifikat o sukladnosti.

2. Do 28. veljače svake godine, svaka država članica utvrđuje i dostavlja Komisiji podatke navedene u dijelu A Priloga II. i dijelu A Priloga III. za prethodnu kalendarsku godinu. Podaci se dostavljaju u skladu s formatom utvrđenim u dijelu B Priloga II. i dijelu C Priloga III.

3. Na zahtjev Komisije država članica dostavlja i cijeli skup podataka prikupljenih u skladu sa stavkom 1.

4. Komisija vodi središnji registar podataka koje države članice dostavljaju u skladu s ovim člankom i do 30. lipnja svake godine za svakog proizvođača privremeno izračunava sljedeće:

(a) prosječne specifične emisije CO₂ u prethodnoj kalendarskoj godini;

(b) ciljnu vrijednost specifičnih emisija u prethodnoj kalendarskoj godini;

(c) razliku između njegovih prosječnih specifičnih emisija CO₂ u prethodnoj kalendarskoj godini i njegove ciljne vrijednosti specifičnih emisija za tu godinu.

Komisija svakog proizvođača obavješćuje o svojem privremenom izračunu za tog proizvođača. U toj obavijesti obuhvaćeni su podaci o broju registriranih novih osobnih automobila i novih lakih gospodarskih vozila i njihovim specifičnim emisijama CO₂ za svaku državu članicu.

Registar je javno dostupan.

5. U roku od tri mjeseca nakon što su obaviješteni o privremenom izračunu iz stavka 4. proizvođači mogu obavijestiti Komisiju o eventualnim pogreškama u podacima tako da navedu državu članicu kod koje je po njihovu mišljenju došlo do pogreške.

Komisija razmatra sve obavijesti koje primi od proizvođača i do 31. listopada potvrđuje ili mijenja privremene izračune iz stavka 4.

6. Države članice imenuju nadležno tijelo za prikupljanje podataka o praćenju i za njihovo priopćavanje u skladu s ovom Uredbom te obavješćuju Komisiju o imenovanom nadležnom tijelu.

Imenovana nadležna tijela osiguravaju točnost i potpunost podataka koji se dostavljaju Komisiji i osiguravaju kontaktnu točku koja je na raspolaganju za brzo odgovaranje na zahtjeve Komisije za uklanjanje pogrešaka i propusta u dostavljenim skupovima podataka.

7. Komisija provedbenim aktima donosi detaljna pravila o postupcima za praćenje podataka i izvješćivanje o njima iz stavaka od 1. do 6. ovog članka te o primjeni priloga II. i III. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 17. radi izmjene zahtjeva za podatke i parametara podataka utvrđenih u prilogima II. i III.

9. Homologacijska tijela bez odgode izvješćuju Komisiju o odstupanjima utvrđenima u emisijama CO₂ iz vozila u uporabi u odnosu na specifične emisije CO₂ navedene u certifikatima o sukladnosti, kao rezultat provjera provedenih u skladu s člankom 13.

Komisija uzima u obzir ta odstupanja za potrebe izračuna prosječnih specifičnih emisija CO₂ proizvođača.

Komisija provedbenim aktima donosi detaljna pravila o postupcima za izvješćivanje o takvim odstupanjima i za njihovo uzimanje u obzir u izračunu prosječnih specifičnih emisija CO₂. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

10. Komisija najkasnije 2023. ocjenjuje mogućnost razvoja zajedničke metodologije Unije za procjenu i dosljedno izvješćivanje o podacima o emisijama CO₂ tijekom cijelog životnog ciklusa osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila stavljenih na tržište Unije. Komisija tu ocjenu dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću, uključujući prema potrebi prijedloge za daljnje mjere poput zakonodavnih prijedloga.

11. Države članice u skladu s ovim člankom također prikupljaju i dostavljaju podatke o registraciji vozila kategorija M₂ i N₂, kako su definirana u Prilogu II. Direktivi 2007/46/EZ, s referentnom masom ne većom od 2 610 kg, i vozila na koja je homologacija proširena u skladu s člankom 2. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 715/2007.

Članak 8.

Premija za prekomjerne emisije

1. Za svaku kalendarsku godinu Komisija zaračunava premiju za prekomjerne emisije proizvođaču ili, ovisno o slučaju, voditelju udruženja ako su prosječne specifične emisije CO₂ proizvođača veće od njegove ciljne vrijednosti specifičnih emisija.
2. Premija za prekomjerne emisije iz stavka 1. izračunava se primjenom sljedeće formule:
(prekomjerne emisije × 95 EUR) × broj novoregistriranih vozila.
Za potrebe ovog članka primjenjuju se sljedeće definicije:
 - „prekomjerne emisije” znači pozitivan broj grama po kilometru za koji su prosječne specifične emisije CO₂ nekog proizvođača, uzimajući u obzir smanjenja emisija CO₂ zbog inovativnih tehnologija odobrenih u skladu s člankom 11., bile veće od njegove ciljne vrijednosti specifičnih emisija u kalendarskoj godini ili dijelu kalendarske godine na koji se odnosi obveza na temelju članka 4., zaokruženo na najbliža tri decimalna mjesta, i
 - „broj novoregistriranih vozila” znači broj novih osobnih automobila ili novih lakih gospodarskih vozila brojanih zasebno koje je on proizveo i koji su registrirani u tom razdoblju u skladu s kriterijima za postupno uvođenje iz članka 4. stavka 3.
3. Komisija provedbenim aktima određuje sredstva za naplatu premija za prekomjerne emisije zaračunanih na temelju stavka 1. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.
4. Iznosi premije za prekomjerne emisije smatraju se prihodom općeg proračuna Unije.

Članak 9.

Objavljivanje učinkovitosti proizvođača

1. Komisija do 31. listopada svake godine provedbenim aktima objavljuje popis u kojem navodi:
 - (a) za svakog proizvođača njegovu ciljnu vrijednost specifičnih emisija za prethodnu kalendarsku godinu;
 - (b) za svakog proizvođača njegove prosječne specifične emisije CO₂ u prethodnoj kalendarskoj godini;
 - (c) razliku između prosječnih specifičnih emisija CO₂ proizvođača u prethodnoj kalendarskoj godini i njegove ciljne vrijednosti specifičnih emisija za tu godinu;
 - (d) prosječne specifične emisije CO₂ za sve nove osobne automobile i nova laka gospodarska vozila registrirana u Uniji u prethodnoj kalendarskoj godini;
 - (e) prosječnu masu u voznom stanju svih novih osobnih automobila i novih lakih gospodarskih vozila registriranih u Uniji u prethodnoj kalendarskoj godini do 31. prosinca 2020.;
 - (f) prosječnu ispitnu masu svih novih osobnih automobila i novih lakih gospodarskih vozila registriranih u Uniji u prethodnoj kalendarskoj godini.
2. U popisu koji se objavljuje na temelju stavka 1. ovog članka navodi se i je li proizvođač ispunio zahtjeve iz članka 4. za prethodnu kalendarsku godinu.
3. U popisu iz stavka 1. ovog članka, koji se objavljuje do 31. listopada 2022., navodi se i sljedeće:
 - (a) ciljne vrijednosti za cijeli vozni park EU-a za 2025. i 2030. iz članka 1. stavka 4. odnosno 5. koje je izračunala Komisija u skladu s točkama 6.1.1. i 6.1.2. dijela A i točkama 6.1.1. i 6.1.2. dijela B Priloga I;
 - (b) vrijednosti za a_{2021} , a_{2025} i a_{2030} koje je izračunala Komisija u skladu s točkom 6.2. dijela A i točkom 6.2. dijela B Priloga I.

Članak 10.

Odstupanja za određene proizvođače

1. Zahtjev za odstupanje od ciljne vrijednosti specifičnih emisija izračunane u skladu s Prilogom I. može podnijeti proizvođač koji je proizveo manje od 10 000 novih osobnih automobila ili 22 000 novih lakih gospodarskih vozila registriranih u Uniji u svakoj kalendarskoj godini i koji:

- (a) nije dio skupine povezanih proizvođača; ili
- (b) je dio skupine povezanih proizvođača koja je ukupno odgovorna za manje od 10 000 novih osobnih automobila ili 22 000 novih lakih gospodarskih vozila registriranih u Uniji u svakoj kalendarskoj godini; ili
- (c) je dio skupine povezanih proizvođača, ali posluje u vlastitim proizvodnim pogonima i ima vlastiti projektni centar.

2. Odstupanje za koje je podnesen zahtjev na temelju stavka 1. može se odobriti na razdoblje od najviše pet kalendarskih godina koje se može produljiti. Zahtjev se podnosi Komisiji i uključuje:

- (a) ime proizvođača i ime osobe za kontakt proizvođača;
- (b) dokaz da proizvođač ispunjava uvjete za odstupanje iz stavka 1.;
- (c) pojedinosti o osobnim automobilima ili lakim gospodarskim vozilima koje proizvodi, uključujući ispitnu masu i specifične emisije CO₂ tih osobnih automobila ili lakih gospodarskih vozila; i
- (d) ciljnu vrijednost specifičnih emisija u skladu s njegovim potencijalom za smanjivanje emisija, uključujući gospodarski i tehnološki potencijal za smanjivanje njegovih specifičnih emisija CO₂, uzimajući u obzir obilježja tržišta za tip proizvedenog osobnog automobila ili lakoga gospodarskog vozila.

3. Ako Komisija smatra da proizvođač ispunjava uvjete za odstupanje za koje je podnio zahtjev na temelju stavka 1. i utvrdi da je ciljna vrijednost specifičnih emisija koju je proizvođač predložio u skladu s njegovim potencijalom za smanjivanje emisija, uključujući gospodarski i tehnološki potencijal za smanjivanje njegovih specifičnih emisija CO₂, uzimajući u obzir obilježja tržišta za tip proizvedenog osobnog automobila ili lakoga gospodarskog vozila, Komisija proizvođaču odobrava odstupanje.

Zahtjev se podnosi najkasnije 31. listopada prve godine u kojoj se odstupanje primjenjuje.

4. Zahtjev za odstupanje od ciljne vrijednosti specifičnih emisija izračunane u skladu s točkama od 1. do 4. i 6.3. dijela A Priloga I. može podnijeti proizvođač koji je zajedno sa svim svojim povezanim poduzećima odgovoran za između 10 000 i 300 000 novih osobnih automobila registriranih u Uniji u svakoj kalendarskoj godini.

Takav zahtjev može podnijeti proizvođač za sebe ili za sebe zajedno s bilo kojim od svojih povezanih poduzeća. Zahtjev se podnosi Komisiji i uključuje:

- (a) sve podatke iz stavka 2. točaka (a) i (c) uključujući, ako su relevantni, podatke o povezanim poduzećima;
- (b) u vezi sa zahtjevima koji se odnose na točke od 1. do 4. dijela A Priloga I., ciljnu vrijednost koja je 45 %-tno smanjenje prosječnih specifičnih emisija CO₂ u 2007. godini ili, ako se jedan zahtjev podnosi za više povezanih poduzeća, 45 %-tno smanjenje prosjeka prosječnih specifičnih emisija CO₂ tih poduzeća u 2007. godini;
- (c) u vezi sa zahtjevima koji se odnose na točku 6.3. dijela A Priloga I. ovoj Uredbi, ciljnu vrijednost primjenjivu u kalendarskim godinama od 2025. do 2028. koja odgovara smanjenju navedenom u članku 1. stavku 4. točki (a) ove Uredbe za ciljnu vrijednost izračunanu u skladu s točkom (b) ovog stavka, uzimajući u obzir emisije CO₂ izmjerene u skladu s Uredbom (EU) 2017/1151.

Ako podaci o prosječnim specifičnim emisijama CO₂ proizvođača za 2007. godinu ne postoje, Komisija utvrđuje ekvivalentnu ciljnu vrijednost smanjenja na temelju najboljih dostupnih tehnologija za smanjenje emisija CO₂ koje se primjenjuju u osobnim automobilima usporedive mase, uzimajući u obzir obilježja tržišta za tip proizvedenog automobila. Tu ciljnu vrijednost podnositelj zahtjeva koristi za potrebe drugog podstavka točke (b).

Komisija proizvođaču odobrava odstupanje ako se dokaže da su ispunjeni kriteriji za odstupanje navedeni u ovom stavku.

5. Proizvođač koji podliježe odstupanju u skladu s ovim člankom odmah obavješćuje Komisiju o svakoj promjeni koja ima ili bi mogla imati utjecaja na njegovo ispunjavanje uvjeta za odstupanje.

6. Ako Komisija smatra, na temelju obavijesti iz stavka 5. ili na nekoj drugoj osnovi, da proizvođač više ne ispunjava uvjete za odstupanje, ona odobreno odstupanje opoziva s učinkom od 1. siječnja sljedeće kalendarske godine i o tome obavješćuje proizvođača.

7. Ako proizvođač ne dostigne svoju ciljnu vrijednost specifičnih emisija, Komisija mu zaračunava premiju za prekomjerne emisije kako je predviđeno u članku 8.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 17. kojima se utvrđuju pravila radi dopune stavaka od 1. do 7. ovog članka, u pogledu tumačenja kriterija za ispunjavanje uvjeta za odstupanje, sadržaja zahtjeva te sadržaja i procjene programa za smanjivanje specifičnih emisija CO₂.

Komisija je također ovlaštena za donošenje delegirane akata u skladu s člankom 17. radi izmjene dijela A Priloga I. u svrhu utvrđivanja formula za izračun ciljnih vrijednosti odstupanja iz stavka 4. drugog podstavka točke (c) ovog članka.

9. Zahtjevi za odstupanje, uključujući podatke koji ga potvrđuju, obavijesti iz stavka 5., opozivi iz stavka 6., eventualno uvođenje premije za prekomjerne emisije iz stavka 7. i mjere donesene u skladu sa stavkom 8. javno su dostupni, podložno Uredbi (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁹⁾.

Članak 11.

Eko-inovacije

1. Na zahtjev dobavljača ili proizvođača razmatraju se uštede CO₂ koje je moguće postići primjenom inovativnih tehnologija ili kombinacijom inovativnih tehnologija („paketi inovativnih tehnologija”).

Takve se tehnologije uzimaju u obzir samo ako metodologija koja se koristi za njihovu procjenu može proizvesti provjerljive, ponovljive i usporedive rezultate.

Ukupan doprinos tih tehnologija smanjivanju prosječnih specifičnih emisija CO₂ jednog proizvođača može biti do 7 g CO₂/km.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 17. radi izmjene ove Uredbe prilagodbom ograničenja iz trećeg podstavka ovog stavka s učinkom od 2025. nadalje, kako bi se uzeo u obzir tehnološki razvoj, istodobno osiguravajući uravnoteženi omjer razine tog ograničenja u odnosu na prosječne specifične emisije CO₂ proizvođača.

2. Komisija provedbenim aktima donosi detaljne odredbe o postupku za odobravanje inovativnih tehnologija ili paketa inovativnih tehnologija iz stavka 1. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2. Te se detaljne odredbe temelje na sljedećim kriterijima za inovativne tehnologije:

- (a) dobavljač ili proizvođač mora biti odgovoran za uštede CO₂ koje je moguće postići primjenom inovativnih tehnologija;
- (b) inovativne tehnologije moraju dati provjereni doprinos smanjivanju CO₂;
- (c) inovativne tehnologije ne smiju biti obuhvaćene standardiziranim ispitnim ciklusom mjerenja CO₂;
- (d) inovativne tehnologije ne smiju:
 - i. biti obuhvaćene obvezujućim odredbama koje proizlaze iz komplementarnih dodatnih mjera za postizanje smanjenja od 10 g CO₂/km iz članka 1. stavka 3.; niti
 - ii. biti obvezne prema drugim odredbama prava Unije.

S učinkom od 1. siječnja 2025. kriterij iz prvog podstavka točke (d) podtočke i. ne primjenjuje u odnosu na poboljšanja učinkovitosti klimatizacijskih sustava.

⁽¹⁹⁾ Uredba (EZ) br. 1049/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2001. o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije (SL L 145, 31.5.2001., str. 43.).

3. Dobavljač ili proizvođač koji podnosi zahtjev za mjeru koju treba odobriti kao inovativnu tehnologiju ili paket inovativnih tehnologija Komisiji dostavlja izvješće, uključujući izvješće o provjeri koje sastavlja neovisno i certificirano tijelo. U slučaju moguće interakcije te mjere s drugom već odobrenom inovativnom tehnologijom ili drugim već odobrenim paketom inovativnih tehnologija, u tom se izvješću spominje ta interakcija, a u izvješću o provjeri ocjenjuje se u kojoj mjeri ta interakcija mijenja smanjenje koje se ostvaruje svakom od mjera.

4. Komisija ovjerava smanjenje ostvareno na temelju kriterija utvrđenih u stavku 2.

Članak 12.

Stvarne emisije CO₂ i potrošnja goriva ili energije

1. Komisija prati i procjenjuje stvarnu reprezentativnost vrijednosti emisija CO₂ i potrošnje goriva ili energije utvrđenih u skladu s Uredbom (EZ) br. 715/2007.

Nadalje, Komisija redovito prikuplja podatke o stvarnim emisijama CO₂ i potrošnji goriva ili energije osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila koja upotrebljavaju ugrađene uređaje za praćenje potrošnje goriva i/ili potrošnje energije, počevši od novih osobnih automobila i novih lakih gospodarskih vozila registriranih u 2021.

Komisija osigurava da javnost bude obaviještena o promjenama te stvarne reprezentativnosti tijekom vremena.

2. U svrhu navedenu u stavku 1., počevši od 1. siječnja 2021., Komisija osigurava da joj se od proizvođača, nacionalnih tijela ili putem izravnog prijenosa podataka iz vozila, ovisno o slučaju, na raspolaganje u redovitim intervalima stavljaju sljedeći parametri koji se odnose na stvarne emisije CO₂ i potrošnju goriva ili energije osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila:

- (a) identifikacijski broj vozila;
- (b) potrošeno gorivo i/ili električna energija;
- (c) ukupna prijeđena udaljenost;
- (d) za hibridna električna vozila s vanjskim punjenjem, potrošeno gorivo i električna energija te prijeđena udaljenost raspoređeni prema različitim načinima vožnje;
- (e) ostali parametri potrebni kako bi se osiguralo ispunjavanje obveza iz stavka 1.

Komisija obrađuje podatke primljene na temelju prvog podstavka kako bi uspostavila anonimizirane i zbirne skupove podataka, među ostalim po proizvođaču, za potrebe iz stavka 1. Identifikacijski brojevi vozila upotrebljavaju se samo u svrhu te obrade podataka i ne zadržavaju se dulje nego što je to u tu svrhu potrebno.

3. Kako bi se spriječilo povećavanje razlike u odnosu na stvarne emisije Komisija najkasnije 1. lipnja 2023. ocjenjuje kako se podaci o potrošnji goriva i energije mogu koristiti da bi se osiguralo da vrijednosti emisija CO₂ i potrošnje goriva ili energije vozila utvrđene u skladu s Uredbom (EZ) br. 715/2007 ostanu reprezentativne za stvarne emisije tijekom vremena za svakog proizvođača.

Komisija prati i svake godine izvješćuje o tome kako se razlika iz prvog podstavka razvija u razdoblju od 2021. do 2026. te, s ciljem sprečavanja povećanja te razlike, tijekom 2027. ocjenjuje izvedivost mehanizma prilagodbe prosječnih specifičnih emisija CO₂ proizvođača od 2030. i, prema potrebi, podnosi zakonodavni prijedlog za uvođenje takvog mehanizma.

4. Komisija provedbenim aktima donosi detaljni postupak za prikupljanje i obradu podataka iz stavka 2. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

Članak 13.

Provjera emisija CO₂ vozila u uporabi

1. Proizvođači osiguravaju da vrijednosti emisija CO₂ i potrošnje goriva koje su zabilježene u certifikatima o sukladnosti odgovaraju emisijama CO₂ i potrošnji goriva vozila u uporabi kako je utvrđeno u skladu s Uredbom (EU) 2017/1151.

2. Nakon stupanja na snagu postupaka iz stavka 4. prvog podstavka homologacijska tijela za one porodice vozila za koje su ona odgovorna za homologaciju, na temelju odgovarajućih i reprezentativnih uzoraka vozila, provjeravaju odgovaraju li vrijednosti emisija CO₂ i potrošnje goriva koje su zabilježene u certifikatima o sukladnosti emisijama CO₂ i potrošnji goriva vozila u uporabi kako je utvrđeno u skladu s Uredbom (EU) 2017/1151, pritom uzimajući u obzir, među ostalim, dostupne podatke iz ugrađenih uređaja za praćenje potrošnje goriva i/ili potrošnje energije.

Homologacijska tijela također provjeravaju prisutnost ugrađenih strategija ili strategija povezanih s uzorcima vozila kojima se umjetno poboljšava učinkovitost vozila u ispitivanjima provedenima za potrebe homologacije, među ostalim upotrebom podataka iz ugrađenih uređaja za praćenje potrošnje goriva i/ili potrošnje energije.

3. Ako se na temelju provjera provedenih u skladu sa stavkom 2. otkrije da ne postoji podudarnost vrijednosti emisija CO₂ i potrošnje goriva ili da postoje strategije kojima se umjetno poboljšava učinkovitost vozila, odgovorno homologacijsko tijelo, uz poduzimanje potrebnih mjera iz poglavlja XI. Uredbe (EU) 2018/858, osigurava ispravak certifikata o sukladnosti.

4. Komisija provedbenim aktima određuje postupke za provedbu provjera iz stavka 2. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2.

Komisija je ovlaštena, prije donošenja provedbenih akata iz prvog podstavka ovog stavka, za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 17. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem vodećih načela i kriterija za utvrđivanje postupaka iz prvog podstavka ovog stavka.

Članak 14.

Prilagodba vrijednosti M₀ i TM₀

1. Vrijednosti M₀ i TM₀ iz dijelova A i B Priloga I. prilagođavaju se kako slijedi:
 - (a) do 31. listopada 2020. vrijednost M₀ u točki 4. dijela A Priloga I. prilagođava se prosječnoj masi u voznom stanju svih novih osobnih automobila registriranih u 2017., 2018. i 2019. Ta nova vrijednost M₀ primjenjuje se od 1. siječnja 2022. do 31. prosinca 2024.;
 - (b) do 31. listopada 2022. vrijednost M₀ u točki 4. dijela B Priloga I. prilagođava se prosječnoj masi u voznom stanju svih novih lakih gospodarskih vozila registriranih u 2019., 2020. i 2021. Ta nova vrijednost M₀ primjenjuje se 2024.;
 - (c) do 31. listopada 2022. indikativna vrijednost TM₀ za 2025. određuje se kao odgovarajuća prosječna ispitna masa svih novih osobnih automobila i novih lakih gospodarskih vozila registriranih u 2021.;
 - (d) do 31. listopada 2024. i svake druge godine nakon toga vrijednosti TM₀ u točki 6.2. dijela A i točki 6.2. dijela B Priloga I. prilagođavaju se odgovarajućoj prosječnoj ispitnoj masi svih novih osobnih automobila i novih lakih gospodarskih vozila registriranih u prethodne dvije kalendarske godine, počevši od 2022. i 2023. Nove vrijednosti TM₀ primjenjuju se od 1. siječnja kalendarske godine koja slijedi nakon datuma prilagodbe.
2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 17. radi dopune ove Uredbe uspostavom mjera iz stavka 1. ovog članka.

Članak 15.

Preispitivanje i izvješćivanje

1. Komisija 2023. detaljno preispituje djelotvornost ove Uredbe te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće s rezultatima preispitivanja.
2. U izvješću iz stavka 1. Komisija razmatra, među ostalim, stvarnu reprezentativnost vrijednosti emisija CO₂ i potrošnje goriva ili energije utvrđenih u skladu s Uredbom (EZ) br. 715/2007; stavljanje na tržište Unije vozila s nultim i niskim emisijama, posebno u pogledu lakih gospodarskih vozila; uvođenje infrastrukture za punjenje i opskrbu na

temelju Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾, uključujući njihovo financiranje; potencijalni doprinos uporabe sintetičkih i naprednih alternativnih goriva proizvedenih s pomoću obnovljive energije smanjenju emisija; smanjenje emisija CO₂ koje je stvarno zabilježeno na razini postojećeg voznog parka; funkcioniranje poticajnog mehanizma za vozila s nultim i niskim emisijama; potencijalne učinke prijelazne mjere iz točke 6.3. dijela A Priloga I; učinak ove Uredbe na potrošače, osobito na one s niskim i srednje visokim prihodima; kao i aspekte koji se odnose na daljnje olakšavanje gospodarski održivog i društveno pravednog prelaska na čistu, konkurentnu i cjenovno prihvatljivu mobilnost u Uniji.

Komisija u tom izvješću utvrđuje i jasan put za daljnje smanjenje emisija CO₂ za osobne automobile i laka gospodarska vozila nakon 2030. kako bi znatno doprinijela postizanju dugoročnog cilja Pariškog sporazuma.

3. Izvješću iz stavka 2. prilaže se, prema potrebi, prijedlog za izmjenu ove Uredbe, posebno moguća revizija ciljnih vrijednosti za cijeli vozni park EU-a za 2030. s obzirom na elemente navedene u stavku 2. i uvođenje obvezujućih ciljnih vrijednosti smanjenja emisija za 2035. i razdoblje od 2040. nadalje za osobne automobile i vozila lake kategorije kako bi se osigurao pravodobni prijelaz prometnog sektora prema postizanju nulte neto stope emisija u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma.

4. Komisija u okviru preispitivanja iz stavka 1. ovog članka ocjenjuje izvedivost razvoja postupaka ispitivanja stvarnih emisija s pomoću prijenosnih sustava za mjerenje emisija (PEMS). Komisija uzima u obzir tu ocjenu kao i ocjene provedene u skladu s člankom 12. ove Uredbe i može, prema potrebi, preispitati postupke za mjerenje emisija CO₂ utvrđene u Uredbi (EZ) br. 715/2007. Komisija osobito daje odgovarajuće prijedloge za prilagođavanje tih postupaka kako bi oni pružali odgovarajuću sliku stvarnih emisija CO₂ osobnih automobila i lakih gospodarskih vozila.

5. Komisija u okviru preispitivanja iz stavka 1. ovog članka ocjenjuje mogućnost dodjele prihoda od premija za prekomjerne emisije posebnom fondu ili relevantnom programu s ciljem osiguravanja pravednog prelaska na klimatski neutralno gospodarstvo kako je navedeno u članku 4.1. Pariškog sporazuma, posebno radi potpore prekvalificiranju, usavršavanju i drugom osposobljavanju te preraspodjeli radnika u automobilskom sektoru u svim pogođenim državama članicama, posebno u regijama i zajednicama koje su najviše pogođene tim prelaskom. Komisija prema potrebi u tu svrhu donosi zakonodavni prijedlog najkasnije 2027.

6. Komisija do 31. prosinca 2020. preispituje Direktivu 1999/94/EZ uzimajući u obzir potrebu da se potrošačima pruže točne, pouzdane i usporedive informacije o potrošnji goriva, emisijama CO₂ i emisijama onečišćivača zraka novih osobnih automobila koji se stavljaju na tržište te ocjenjuje mogućnosti uvođenja oznake ekonomičnosti potrošnje goriva i emisija CO₂ za nova laka gospodarska vozila. Preispitivanju se, prema potrebi, prilaže zakonodavni prijedlog.

7. Komisija provedbenim aktima određuje korelacijske parametre koji su potrebni u svrhu odražavanja svake promjene u regulatornom ispitnom postupku za mjerenje specifičnih emisija CO₂ iz uredbi (EZ) br. 715/2007 i (EZ) br. 692/2008 te, ako je primjenjivo, Uredbe (EU) 2017/1151. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16. stavka 2. ove Uredbe.

8. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 17. radi izmjene ove Uredbe prilagođavanjem formula navedenih u Prilogu I., koristeći se metodologijom donesenom u skladu sa stavkom 7. ovog članka, istodobno osiguravajući da stari i novi ispitni postupci predviđaju zahtjeve u pogledu smanjenja koji su usporedive strogosti za proizvođače i vozila različite korisnosti.

Članak 16.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za klimatske promjene iz članka 44. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) br. 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²¹⁾. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

⁽²⁰⁾ Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).

⁽²¹⁾ Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.
3. Ako odbor ne da nikakvo mišljenje, Komisija ne donosi nacrt provedbenog akta i primjenjuje se članak 5. stavak 4. treći podstavak Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 17.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 7. stavka 8., članka 10. stavka 8., članka 11. stavka 1. četvrtog podstavka, članka 13. stavka 4., članka 14. stavka 2. i članka 15. stavka 8. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od šest godina počevši od 15. svibnja 2019. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od šest godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 8., članka 10. stavka 8., članka 11. stavka 1. četvrtog podstavka, članka 13. stavka 4., članka 14. stavka 2. i članka 15. stavka 8. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 7. stavka 8., članka 10. stavka 8., članka 11. stavka 1. četvrtog podstavka, članka 13. stavka 4., članka 14. stavka 2. i članka 15. stavka 8. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 18.

Stavljanje izvan snage

Uredbe (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 stavljaju se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2020.

Upućivanja na uredbe stavljene izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga V.

Članak 19.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2020.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. travnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

PRILOG I.

DIO A.

CILJNE VRIJEDNOSTI SPECIFIČNIH EMISIJA ZA OSOBNE AUTOMOBILE

1. Za kalendarsku godinu 2020. specifične emisije CO₂ za svaki novi osobni automobil, u svrhu izračunâ iz ove točke i točke 2., utvrđuju se u skladu sa sljedećom formulom:

$$\text{Specifične emisije CO}_2 = 95 + a \cdot (M - M_0)$$

pri čemu je:

M = masa u voznom stanju vozila u kilogramima (kg)

M₀ = 1 379,88

a = 0,0333

2. Ciljna vrijednost specifičnih emisija za proizvođača u 2020. izračunava se kao prosjek specifičnih emisija CO₂, utvrđenih u skladu s točkom 1., svakog novog osobnog automobila registriranog u toj kalendarskoj godini koji je proizveo taj proizvođač.
3. Referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija za proizvođača za 2021. izračunava se kako slijedi:

$$\text{referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija u WLTP-u} = \text{WLTP}_{\text{CO}_2} \cdot \left(\frac{\text{NEDC}_{2020\text{target}}}{\text{NEDC}_{\text{CO}_2}} \right)$$

pri čemu je:

WLTP_{CO₂} prosječna vrijednost specifičnih emisija CO₂ 2020. utvrđena u skladu s Prilogom XXI. Uredbi (EU) 2017/1151 i izračunana u skladu s člankom 4. stavkom 3. drugom alinejom ove Uredbe, ne uključujući pritom uštede CO₂ koje proizlaze iz primjene članaka 5. i 11. ove Uredbe;

NEDC_{CO₂} prosječna vrijednost specifičnih emisija CO₂ 2020. utvrđena u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2017/1153 i izračunana u skladu s člankom 4. stavkom 3. drugom alinejom ove Uredbe, ne uključujući pritom uštede CO₂ koje proizlaze iz primjene članaka 5. i 11. ove Uredbe;

NEDC_{2020target} ciljna vrijednost specifičnih emisija za 2020. izračunana u skladu s točkama 1. i 2.

4. Za kalendarske godine od 2021. do 2024. ciljna vrijednost specifičnih emisija za proizvođača izračunava se kako slijedi:

$$\text{ciljna vrijednost specifičnih emisija} = \text{WLTP}_{\text{reference target}} + a [(M_0 - M_0) - (M_{0,2020} - M_{0,2020})]$$

pri čemu je:

WLTP_{reference target} referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija u WLTP-u za 2021. izračunana u skladu s točkom 3.;

a 0,0333;

M₀ prosječna masa u voznom stanju (M) novih osobnih automobila određenog proizvođača registriranih u relevantnoj ciljnoj godini u kilogramima (kg);

M₀ 1 379,88 za 2021., te kako je definirano u članku 14. stavku 1. točki (a) za 2022., 2023. i 2024.;

M_{0,2020} prosječna masa u voznom stanju (M) novih osobnih automobila određenog proizvođača registriranih u 2020. u kilogramima (kg);

M_{0,2020} 1 379,88.

5. Za proizvođača kojem je odobreno odstupanje za određenu ciljnu vrijednost emisija prema NEDC-u za 2021. ciljna vrijednost odstupanja na temelju WLTP-a izračunava se kako slijedi:

$$\text{Derogation target}_{2021} = \text{WLTP}_{\text{CO}_2} \cdot \left(\frac{\text{NEDC}_{2021\text{target}}}{\text{NEDC}_{\text{CO}_2}} \right)$$

pri čemu je:

$\text{WLTP}_{\text{CO}_2}$ $\text{WLTP}_{\text{CO}_2}$, kako je definiran u točki 3.;

$\text{NEDC}_{\text{CO}_2}$ $\text{NEDC}_{\text{CO}_2}$, kako je definiran u točki 3.;

$\text{NEDC}_{2021\text{target}}$ ciljna vrijednost odstupanja za 2021. koju je Komisija odobrila u skladu s člankom 10.

6. Od 1. siječnja 2025. ciljne vrijednosti za cijeli vozni park EU-a i ciljne vrijednosti specifičnih emisija za proizvođača izračunavaju se kako slijedi:

- 6.0. Ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a za 2021.

Ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a za 2021. ($\text{EU fleet-wide target}_{2021}$) jest prosjek, ponderiran na broj novih osobnih automobila registriranih u 2021., referentnih vrijednosti za 2021. ($\text{reference-values}_{2021}$) utvrđenih za svakog pojedinačnog proizvođača na kojeg se primjenjuje ciljna vrijednost specifičnih emisija u skladu s točkom 4.

Referentna vrijednost za 2021. utvrđuje se za svakog proizvođača kako slijedi:

$$\text{reference-value}_{2021} = \text{WLTP}_{\text{CO}_2, \text{measured}} \cdot \left(\frac{\text{NEDC}_{2020, \text{Fleet Target}}}{\text{NEDC}_{\text{CO}_2}} \right) + a(M_{e2021} - M_{0,2021})$$

pri čemu je:

$\text{WLTP}_{\text{CO}_2, \text{measured}}$ prosjek, za svakog proizvođača, izmjerenih kombiniranih emisija CO_2 svakog novog osobnog automobila registriranog u 2020., kako je utvrđeno i prijavljeno u skladu s člankom 7.a Provedbene uredbe (EU) 2017/1153;

$\text{NEDC}_{2020, \text{Fleet Target}}$ 95 g/km;

$\text{NEDC}_{\text{CO}_2}$ kako je definiran u točki 3.;

M_{e2021} prosječna masa u voznom stanju novih osobnih automobila određenog proizvođača registriranih u 2021. u kilogramima (kg);

$M_{0,2021}$ prosječna masa u voznom stanju u kilogramima (kg) svih novih osobnih automobila registriranih u 2021. onih proizvođača za koje se primjenjuje ciljna vrijednost specifičnih emisija u skladu s točkom 4.;

a kako je definiran u točki 4.;

- 6.1. Ciljne vrijednosti za cijeli vozni park EU-a za 2025. i 2030.

- 6.1.1. Ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a za razdoblje od 2025. do 2029.

$$\text{EU fleet-wide target}_{2025} = \text{EU fleet-wide target}_{2021} \cdot (1 - \text{reduction factor}_{2025})$$

pri čemu je:

$\text{EU fleet-wide target}_{2021}$ kako je definiran u točki 6.0.;

$\text{reduction factor}_{2025}$ smanjenje navedeno u članku 1. stavku 4. točki (a).

6.1.2. Ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a od 2030. nadalje

$$\text{EU fleet-wide target}_{2030} = \text{EU fleet-wide target}_{2021} \cdot (1 - \text{reduction factor}_{2030})$$

pri čemu je:

EU fleet-wide target₂₀₂₁ kako je definiran u točki 6.0.;

reduction factor₂₀₃₀ smanjenje navedeno u članku 1. stavku 5. točki (a).

6.2. Referentne ciljne vrijednosti specifičnih emisija od 2025. nadalje

6.2.1. Referentne ciljne vrijednosti specifičnih emisija za razdoblje od 2025. do 2029.

$$\text{referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija} = \text{EU fleet-wide target}_{2025} + a_{2025} \cdot (\text{TM} - \text{TM}_0)$$

pri čemu je:

EU fleet-wide target₂₀₂₅ kako je utvrđeno u skladu s točkom 6.1.1.;

$$a_{2025} = \frac{a_{2021} \cdot \text{EU fleet-wide target}_{2025}}{\text{Average emissions}_{2021}}$$

pri čemu je:

a_{2021} nagib najbolje prilagođenog pravca utvrđenog primjenom linearne aproksimacije metodom najmanjih kvadrata na ispitnu masu (neovisna varijabla) i specifičnih emisija CO₂ (ovisna varijabla) svakog novog osobnog automobila registriranog u 2021.

average emissions₂₀₂₁ prosječna vrijednost specifičnih emisija CO₂ svih novih osobnih automobila registriranih u 2021. onih proizvođača za koje se izračunava ciljna vrijednost specifičnih emisija u skladu s točkom 4.

TM prosječna ispitna masa u kilogramima (kg) svih novih osobnih automobila određenog proizvođača registriranih u relevantnoj kalendarskoj godini

TM₀ vrijednost u kilogramima (kg) utvrđena u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (d).

6.2.2. Referentne ciljne vrijednosti specifičnih emisija od 2030. nadalje

$$\text{referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija} = \text{EU fleet-wide target}_{2030} + a_{2030} \cdot (\text{TM} - \text{TM}_0)$$

pri čemu je:

EU fleet-wide target₂₀₃₀ kako je utvrđeno u skladu s točkom 6.1.2.;

$$a_{2030} = \frac{a_{2021} \cdot \text{EU fleet-wide target}_{2030}}{\text{Average emissions}_{2021}}$$

pri čemu je:

a_{2021} kako je definirano u točki 6.2.1.;

average emissions₂₀₂₁ kako je definirano u točki 6.2.1.;

TM kako je definirano u točki 6.2.1.;

TM₀ kako je definirano u točki 6.2.1.

6.3. Ciljne vrijednosti specifičnih emisija od 2025. nadalje

ciljna vrijednost specifičnih emisija = specific emissions reference target · ZLEV factor

pri čemu je:

specific emissions reference target referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija CO₂ utvrđena u skladu s točkom 6.2.1. za razdoblje od 2025. do 2029. i u skladu s točkom 6.2.2. za razdoblje od 2030. nadalje

ZLEV factor $(1 + y - x)$, osim ako je taj zbroj veći od 1,05 ili manji od 1,0, u kojem slučaju je ZLEV factor određen kao 1,05 ili 1,0, ovisno o slučaju

pri čemu je:

y udio vozila s nultim i niskim emisijama u proizvođačevu voznom parku novih osobnih automobila izračunan kao ukupni broj novih vozila s nultim i niskim emisijama, od kojih se svako broji kao ZLEV_{specific} u skladu sa sljedećom formulom, podijeljen s ukupnim brojem novih osobnih automobila registriranih u relevantnoj kalendarskoj godini:

$$\text{ZLEV}_{\text{specific}} = 1 - \left(\frac{\text{specific emissions of CO}_2 \cdot 0,7}{50} \right)$$

Za nove osobne automobile registrirane u državama članicama s udjelom vozila s nultim i niskim emisijama u njihovu voznom parku koji je manji od 60 % prosjeka Unije u 2017. (¹) i s manje od 1 000 novih vozila s nultim i niskim emisijama registriranih u 2017., ZLEV_{specific} do 2030. i uključujući 2030. izračunava se u skladu sa sljedećom formulom:

$$\text{ZLEV}_{\text{specific}} = \left(1 - \left(\frac{\text{specific emissions of CO}_2 \cdot 0,7}{50} \right) \right) \cdot 1,85$$

Ako udio vozila s nultim i niskim emisijama u voznom parku novih osobnih automobila registriranih u određenoj državi članici u jednoj godini u razdoblju od 2025. do 2030. premašuje 5 %, ta država članica ne ispunjava uvjete za primjenu multiplikatora od 1,85 u sljedećim godinama;

x 15 % u razdoblju od 2025. do 2029. i 35 % u razdoblju od 2030. nadalje.

DIO B.

CILJNE VRIJEDNOSTI SPECIFIČNIH EMISIJA ZA LAKA GOSPODARSKA VOZILA

1. Za kalendarsku godinu 2020. specifične emisije CO₂ za svako novo lako gospodarsko vozilo, u svrhu izračuna iz ove točke i točke 2., utvrđuju se u skladu sa sljedećom formulom:

$$\text{Specifične emisije CO}_2 = 147 + a \cdot (M - M_0)$$

pri čemu je:

M = masa u voznom stanju vozila u kilogramima (kg)

M₀ = 1 766,4

a = 0,096

2. Ciljna vrijednost specifičnih emisija za proizvođača u 2020. izračunava se kao prosjek specifičnih emisija CO₂, utvrđenih u skladu s točkom 1., svakog novog lakoga gospodarskog vozila registriranog u toj kalendarskoj godini koje je proizveo taj proizvođač.

(¹) Udio vozila s nultim i niskim emisijama u voznom parku novih osobnih automobila određene države članice u 2017. računa se kao ukupan broj novih vozila s nultim i niskim emisijama registriranih u 2017., podijeljen s ukupnim brojem novih osobnih automobila registriranih u istoj godini.

3. Referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija za proizvođača za 2021. izračunava se kako slijedi:

$$\text{referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija u WLTP-u} = \text{WLTP}_{\text{CO}_2} \cdot \left(\frac{\text{NEDC}_{2020\text{target}}}{\text{NEDC}_{\text{CO}_2}} \right)$$

pri čemu je:

$\text{WLTP}_{\text{CO}_2}$ prosječna vrijednost specifičnih emisija CO_2 2020. utvrđena u skladu s Prilogom XXI. Uredbi (EU) 2017/1151, ne uključujući pritom uštede CO_2 koje proizlaze iz primjene članka 11. ove Uredbe;

$\text{NEDC}_{\text{CO}_2}$ prosječna vrijednost specifičnih emisija CO_2 2020. utvrđene u skladu s Provedbenom uredbom (EU) 2017/1152, ne uključujući pritom uštede CO_2 nastalih koje proizlaze iz primjene članka 11. ove Uredbe;

$\text{NEDC}_{2020\text{target}}$ ciljna vrijednost specifičnih emisija za 2020. izračunana u skladu s točkama 1. i 2.

4. Za kalendarske godine od 2021. do 2024. ciljna vrijednost specifičnih emisija za proizvođača izračunava se kako slijedi:

$$\text{ciljna vrijednost specifičnih emisija} = \text{WLTP}_{\text{reference target}} + a [(M_0 - M_0) - (M_{0,2020} - M_{0,2020})]$$

pri čemu je:

$\text{WLTP}_{\text{reference target}}$ referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija u WLTP-u za 2021. izračunana u skladu s točkom 3.;

a 0,096;

M_0 prosječna masa u voznom stanju (M) novih lakih gospodarskih vozila određenog proizvođača registriranih u relevantnoj ciljnoj godini u kilogramima (kg);

M_0 1 766,4 za 2020., za 2021., 2022. i 2023. vrijednost donesena u skladu s člankom 13. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 510/2011, a za 2024. vrijednost donesena u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (b) ove Uredbe;

$M_{0,2020}$ prosječna masa u voznom stanju (M) novih lakih gospodarskih vozila određenog proizvođača registriranih u 2020. u kilogramima (kg);

$M_{0,2020}$ 1 766,4.

5. Za proizvođača kojem je odobreno odstupanje za određenu ciljnu vrijednost emisija prema NEDC-u za 2021. ciljna vrijednost odstupanja na temelju WLTP-a izračunava se kako slijedi:

$$\text{Derogation target}_{2021} = \text{WLTP}_{\text{CO}_2} \cdot \left(\frac{\text{NEDC}_{\text{target}2020}}{\text{NEDC}_{\text{CO}_2}} \right)$$

pri čemu je:

$\text{WLTP}_{\text{CO}_2}$ $\text{WLTP}_{\text{CO}_2}$, kako je definiran u točki 3.;

$\text{NEDC}_{\text{CO}_2}$ $\text{NEDC}_{\text{CO}_2}$, kako je definiran u točki 3.;

$\text{NEDC}_{2021\text{target}}$ ciljna vrijednost odstupanja za 2021. koju je Komisija odobrila u skladu s člankom 10.

6. Od 1. siječnja 2025. ciljne vrijednosti za cijeli vozni park EU-a i ciljne vrijednosti specifičnih emisija za proizvođača izračunavaju se kako slijedi:

- 6.0. Ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a za 2021.

Ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a za 2021. ($EU\ fleet-wide\ target_{2021}$) jest prosjek, ponderiran na broj novih lakih gospodarskih vozila registriranih u 2021., referentnih vrijednosti za 2021. ($reference-values_{2021}$) utvrđenih za svakog pojedinačnog proizvođača na kojeg se primjenjuje ciljna vrijednost specifičnih emisija u skladu s točkom 4.

Referentna vrijednost za 2021. utvrđuje se za svakog proizvođača kako slijedi:

$$reference-value_{2021} = WLTP_{CO_2, measured} \cdot \left(\frac{NEDC_{2020, Fleet Target}}{NEDC_{CO_2}} \right) + a(M_{0,2021} - M_{0,2021})$$

pri čemu je:

$WLTP_{CO_2, measured}$	prosjeck, za svakog proizvođača, izmjerenih kombiniranih emisija CO_2 svakog novog lakoga gospodarskog vozila registriranog u 2020., kako je utvrđeno i prijavljeno u skladu s člankom 7.a Provedbene uredbe (EU) 2017/1152;
$NEDC_{2020, Fleet Target}$	147 g/km;
$NEDC_{CO_2}$	kako je definiran u točki 3.;
$M_{0,2021}$	prosječna masa u voznom stanju novih lakih gospodarskih vozila određenog proizvođača registriranih u 2021. u kilogramima (kg);
$M_{0,2021}$	prosječna masa u voznom stanju u kilogramima (kg) svih novih lakih gospodarskih vozila registriranih u 2021. onih proizvođača za koje se primjenjuje ciljna vrijednost specifičnih emisija u skladu s točkom 4.;
a	kako je definiran u točki 4.;

- 6.1. Ciljne vrijednosti za cijeli vozni park EU-a za 2025. i 2030.

- 6.1.1. Ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a za razdoblje od 2025. do 2029.

$$EU\ fleet-wide\ target_{2025} = EU\ fleet-wide\ target_{2021} \cdot (1 - reduction\ factor_{2025})$$

pri čemu je:

$EU\ fleet-wide\ target_{2021}$	kako je definiran u točki 6.0.;
$reduction\ factor_{2025}$	smanjenje navedeno u članku 1. stavku 4. točki (b).

- 6.1.2. Ciljna vrijednost za cijeli vozni park EU-a od 2030. nadalje

$$EU\ fleet-wide\ target_{2030} = EU\ fleet-wide\ target_{2021} \cdot (1 - reduction\ factor_{2030})$$

pri čemu je:

$EU\ fleet-wide\ target_{2021}$	kako je definiran u točki 6.0.;
$reduction\ factor_{2030}$	smanjenje navedeno u članku 1. stavku 5. točki (b).

- 6.2. Referentne ciljne vrijednosti specifičnih emisija od 2025. nadalje

- 6.2.1. Referentne ciljne vrijednosti specifičnih emisija za razdoblje od 2025. do 2029.

$$referentna\ ciljna\ vrijednost\ specifičnih\ emisija = EU\ fleet-wide\ target_{2025} + a \cdot (TM - TM_0)$$

pri čemu je:

$EU\ fleet-wide\ target_{2025}$	kako je utvrđeno u skladu s točkom 6.1.1.
a	a_{2025} ako je prosječna ispitna masa novih lakih gospodarskih vozila proizvođača jednaka ili manja od vrijednosti TM_0 utvrđene u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (d), odnosno a_{2021} ako je prosječna ispitna masa novih lakih gospodarskih vozila proizvođača veća od vrijednosti TM_0 utvrđene u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (d);

pri čemu je:

$$a_{2025} = \frac{a_{2021} \cdot EU \text{ fleet-wide target}_{2025}}{Average \text{ emissions}_{2021}}$$

a_{2021} nagib najbolje prilagođenog pravca utvrđenog primjenom linearne aproksimacije metodom najmanjih kvadrata na ispitnu masu (neovisna varijabla) i specifičnih emisija CO₂ (ovisna varijabla) svakog novog lakoga gospodarskog vozila registriranog u 2021.;

average emissions₂₀₂₁ prosječna vrijednost specifičnih emisija CO₂ svih novih lakih gospodarskih vozila registriranih u 2021. onih proizvođača za koje se izračunava ciljna vrijednost specifičnih emisija u skladu s točkom 4.;

TM prosječna ispitna masa u kilogramima (kg) svih novih lakih gospodarskih vozila određenog proizvođača registriranih u relevantnoj kalendarskoj godini;

TM₀ vrijednost u kilogramima (kg) utvrđena u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (d).

6.2.2. Referentne ciljne vrijednosti specifičnih emisija od 2030. nadalje

referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija = $EU \text{ fleet-wide target}_{2030} + \alpha \cdot (TM - TM_0)$

pri čemu je:

EU fleet-wide target₂₀₃₀ kako je utvrđeno u skladu s točkom 6.1.2.;

α α_{2030} ako je prosječna ispitna masa novih lakih gospodarskih vozila proizvođača jednaka ili manja od vrijednosti TM₀ utvrđene u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (d), odnosno a_{2021} ako je prosječna ispitna masa novih lakih gospodarskih vozila proizvođača veća od vrijednosti TM₀ utvrđene u skladu s člankom 14. stavkom 1. točkom (d);

pri čemu je:

$$a_{2030} = \frac{a_{2021} \cdot EU \text{ fleet-wide target}_{2030}}{Average \text{ emissions}_{2021}}$$

a_{2021} kako je definirano u točki 6.2.1.;

average emissions₂₀₂₁ kako je definirano u točki 6.2.1.;

TM kako je definirano u točki 6.2.1.;

TM₀ kako je definirano u točki 6.2.1.

6.3. Ciljne vrijednosti specifičnih emisija od 2025. nadalje

6.3.1. Ciljne vrijednosti specifičnih emisija za razdoblje od 2025. do 2029.

ciljna vrijednost specifičnih emisija = (specific emissions reference target – ($\emptyset_{\text{targets}}$ – EU fleet-wide target₂₀₂₅)) · ZLEV factor

pri čemu je:

specific emissions reference target referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija za proizvođača utvrđena u skladu s točkom 6.2.1.;

$\emptyset_{\text{targets}}$ prosjek svih referentnih ciljnih vrijednosti specifičnih emisija utvrđenih u skladu s točkom 6.2.1., ponderiran na broj novih lakih gospodarskih vozila svakog pojedinačnog proizvođača;

ZLEV factor (1 + y – x), osim ako je taj zbroj veći od 1,05 ili manji od 1,0, u kojem slučaju je ZLEV factor određen kao 1,05 ili 1,0, ovisno o slučaju;

pri čemu je:

y udio vozila s nultim i niskim emisijama u proizvođačevu voznom parku novih lakih gospodarskih vozila izračunan kao ukupni broj novih vozila s nultim i niskim emisijama, od kojih se svako broji kao $ZLEV_{specific}$ u skladu sa sljedećom formulom, podijeljen s ukupnim brojem novih lakih gospodarskih vozila registriranih u relevantnoj kalendarskoj godini:

$$ZLEV_{specific} = 1 - \left(\frac{\text{specific emissions of CO}_2}{50} \right)$$

x 15 %.

6.3.2. Ciljne vrijednosti specifičnih emisija od 2030. nadalje

ciljna vrijednost specifičnih emisija = (specific emissions reference target – ($\emptyset_{targets}$ – EU fleet-wide target₂₀₃₀)) · ZLEV factor

pri čemu je:

specific emissions reference target referentna ciljna vrijednost specifičnih emisija za proizvođača utvrđena u skladu s točkom 6.2.2.;

$\emptyset_{targets}$ prosjek svih referentnih ciljnih vrijednosti specifičnih emisija utvrđenih u skladu s točkom 6.2.2., ponderiran na broj novih lakih gospodarskih vozila svakog pojedinačnog proizvođača;

ZLEV factor (1 + y – x), osim ako je taj zbroj veći od 1,05 ili manji od 1,0, u kojem slučaju je ZLEV factor određen kao 1,05 ili 1,0, ovisno o slučaju;

pri čemu je:

y udio vozila s nultim i niskim emisijama u proizvođačevu voznom parku novih lakih gospodarskih vozila izračunan kao ukupni broj novih vozila s nultim i niskim emisijama, od kojih se svako broji kao $ZLEV_{specific}$ u skladu sa sljedećom formulom, podijeljen s ukupnim brojem novih lakih gospodarskih vozila registriranih u relevantnoj kalendarskoj godini:

$$ZLEV_{specific} = 1 - \left(\frac{\text{specific emissions of CO}_2}{50} \right)$$

x 30 %.

PRILOG II.

PRAĆENJE EMISIJA NOVIH OSOBNIH AUTOMOBILA I IZVJEŠĆIVANJE O NJIMA

DIO A

Prikupljanje podataka o novim osobnim automobilima i određivanje podataka za praćenje emisija CO₂

1. Države članice za svaku kalendarsku godinu za svaki novi osobni automobil registriran kao vozilo kategorije M₁ na njihovu državnom području bilježe sljedeće detaljne podatke:
 - (a) proizvođača;
 - (b) broj homologacije i njezino proširenje;
 - (c) tip, varijantu i izvedbu (ako je primjenjivo);
 - (d) marku i trgovačko ime;
 - (e) kategoriju homologiranog vozila;
 - (f) ukupan broj novih registracija;
 - (g) masu u voznom stanju;
 - (h) specifične emisije CO₂ (NEDC i WLTP);
 - (i) otisak: međuosovinski razmak, razmak kotača na upravljačkoj osovini i razmak kotača na drugoj osovini;
 - (j) vrstu goriva i način rada s obzirom na gorivo;
 - (k) radni obujam motora;
 - (l) potrošnju električne energije;
 - (m) šifru inovativne tehnologije ili skupine inovativnih tehnologija i smanjenje emisija CO₂ zahvaljujući toj tehnologiji (NEDC i WLTP);
 - (n) maksimalnu neto snagu;
 - (o) identifikacijski broj vozila;
 - (p) ispitnu masu u WLTP-u;
 - (q) faktore odstupanja i verifikacije iz točke 3.2.8. Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) 2017/1153;
 - (r) kategoriju registriranog vozila;
 - (s) identifikacijski broj porodice vozila;
 - (t) električnu autonomiju, ako je primjenjivo.

Države članice Komisiji u skladu s člankom 7. stavljaju na raspolaganje sve podatke navedene u ovoj točki, u formatu utvrđenom u odjeljku 2. dijela B.

2. Detaljni podaci iz točke 1. uzimaju se iz certifikata o sukladnosti za dotičan osobni automobil. U slučaju vozila s dva goriva (benzin/plin) za koja su u certifikatima o sukladnosti navedene vrijednosti specifičnih emisija CO₂ za obje vrste goriva, države članice primjenjuju samo vrijednost koja je izmjerena za plin.
3. Države članice za svaku kalendarsku godinu određuju:
 - (a) ukupan broj novih registracija novih osobnih automobila koji podliježu EZ homologaciji;
 - (b) ukupan broj novih registracija novih pojedinačno odobrenih osobnih automobila;
 - (c) ukupan broj novih registracija novih osobnih automobila koji podliježu nacionalnoj homologaciji za male serije.

DIO B

Format za dostavu podataka

Za svaku godinu države članice dostavljaju podatke navedene u točkama 1. i 3. dijela A u sljedećim formatima:

ODJELJAK 1.

ZBIRNI PODACI PRIKUPLJENI PRAĆENJEM

Država članica ⁽¹⁾	
Godina	
Ukupan broj novih registracija novih osobnih automobila koji podliježu EZ homologaciji	
Ukupan broj novih registracija novih pojedinačno odobrenih osobnih automobila	
Ukupan broj novih registracija novih osobnih automobila koji podliježu nacionalnoj homologaciji za male serije	

⁽¹⁾ Kodovi ISO 3166 alpha-2 uz iznimku Grčke i Ujedinjene Kraljevine čiji su kodovi „EL” odnosno „UK”.

ODJELJAK 2.

DETALJNI PODACI PRIKUPLJENI PRAĆENJEM – OBRAZAC ZA JEDNO VOZILO

Upućivanje na točku 1. dijela A	Detaljni podaci po registriranom vozilu
(a)	Ime proizvođača – standardni naziv u EU-u
	Ime proizvođača na OEM deklaraciji
	Ime proizvođača u registru države članice ⁽¹⁾
(b)	Broj homologacije i njezino proširenje
(c)	Tip
	Varijanta
	Izvedba
(d)	Marka i trgovačko ime
(e)	Kategorija homologiranog vozila
(f)	Ukupan broj novih registracija
(g)	Masa u voznom stanju
(h)	Specifične emisije CO ₂ (kombinirano) Vrijednost prema NEDC-u do 31. prosinca 2020., osim za vozila obuhvaćena područjem primjene članka 5., za koje se vrijednost prema NEDC-u određuje do 31. prosinca 2022. u skladu s člankom 5. Provedbene uredbe (EU) 2017/1153
	Specifične emisije CO ₂ (kombinirano) Vrijednost prema WLTP-u

Upućivanje na točku 1. dijela A	Detaljni podaci po registriranom vozilu
(i)	Međuosovinski razmak
	Razmak kotača na upravljačkoj osovini (1. osovina)
	Razmak kotača na drugoj osovini (2. osovina)
(j)	Vrsta goriva
	Način rada s obzirom na gorivo
(k)	Radni obujam motora (cm ³)
(l)	Potrošnja električne energije (Wh/km)
(m)	Oznaka ekoinovacija
	Ukupne uštede emisija CO ₂ zbog ekoinovacija u NEDC-u do 31. prosinca 2020.
	Ukupne uštede emisija CO ₂ zbog ekoinovacija u WLTP-u
(n)	Maksimalna neto snaga
(o)	Identifikacijski broj vozila
(p)	Ispitna masa u WLTP-u
(q)	Faktor odstupanja De (ako postoji)
	Faktor verifikacije (ako postoji)
(r)	Kategorija registriranog vozila
(s)	Identifikacijski broj porodice vozila
(t)	Električna autonomija, ako je dostupna

Napomene:

(¹) U slučaju nacionalne homologacije za male serije (NSS) ili pojedinačnog odobrenja (IVA), ime proizvođača navodi se u stupcu „Ime proizvođača u registru države članice”, a u stupcu „Ime proizvođača – standardni naziv u EU-u” naznačuje se jedno od sljedećeg: „AA-NSS” ili „AA-IVA”, ovisno o slučaju.

PRILOG III.

PRAĆENJE EMISIJA NOVIH LAKIH GOSPODARSKIH VOZILA I IZVJEŠĆIVANJE O NJIMA**A. Prikupljanje podataka o novim lakim gospodarskim vozilima i određivanje podataka za praćenje emisija CO₂****1. Detaljni podaci****1.1. Potpuna vozila registrirana kao vozila kategorije N₁**

Za potpuna vozila koja imaju EZ homologaciju i registrirana su kao vozila kategorije N₁, države članice za svaku kalendarsku godinu za svako novo lako gospodarsko vozilo prvi put kad ga registriraju na svojem državnom području bilježe sljedeće detaljne podatke:

- (a) proizvođača;
- (b) broj homologacije i njezino proširenje;
- (c) tip, varijantu i izvedbu;
- (d) marku;
- (e) kategoriju homologiranog vozila;
- (f) kategoriju registriranog vozila;
- (g) specifične emisije CO₂ (NEDC i WLTP);
- (h) masu u voznom stanju;
- (i) najveću tehnički dopuštenu masu opterećenog vozila;
- (j) otisak: međuosovinski razmak, razmak kotača na upravljačkoj osovini i razmak kotača na drugoj osovini;
- (k) vrstu goriva i način rada s obzirom na gorivo;
- (l) radni obujam motora;
- (m) potrošnju električne energije;
- (n) šifru inovativne tehnologije ili skupine inovativnih tehnologija i smanjenje emisija CO₂ zahvaljujući toj tehnologiji (NEDC i WLTP);
- (o) identifikacijski broj vozila;
- (p) ispitnu masu u WLTP-u;
- (q) faktore odstupanja i verifikacije iz točke 3.2.8. Priloga I. Provedbenoj uredbi (EU) 2017/1152;
- (r) identifikacijski broj porodice vozila utvrđen u skladu s točkom 5.0. Priloga XXI. Uredbi (EU) 2017/1151;
- (s) električnu autonomiju, ako je primjenjivo.

Države članice Komisiji u skladu s člankom 7. stavljaju na raspolaganje sve podatke navedene u ovoj točki, u formatu utvrđenom u odjeljku 2. dijela C ovog Priloga.

1.2 Vozila homologirana u višestupanjskom postupku i registrirana kao vozila kategorije N₁

Za višestupanjska vozila koja su registrirana kao vozila kategorije N₁ države članice za svaku kalendarsku godinu bilježe sljedeće detaljne podatke koji se odnose na:

- (a) osnovno (nepotpuno) vozilo: podatke navedene u točki 1.1. podtočkama (a), (b), (c), (d), (e), (g), (h), (i), (n) i (o) ili, umjesto podataka navedenih u podtočkama (h) i (i), standardnu dodanu masu dostavljenu kao dio podataka o homologaciji navedenih u točki 2.17.2. Priloga I. Direktivi 2007/46/EZ;
- (b) osnovno (potpuno) vozilo: podatke navedene u točki 1.1. podtočkama (a), (b), (c), (d), (e), (g), (h), (i), (n) i (o);
- (c) dovršeno vozilo: podatke navedene u točki 1.1. podtočkama (a), (f), (g), (h), (j), (k), (l), (m) i (o).

Ako se bilo koji podatak iz prvog podstavka podtočaka (a) i (b) ne može dostaviti za osnovno vozilo, država članica umjesto toga dostavlja podatke koji se odnose na dovršeno vozilo.

Za dovršena se vozila kategorije N₁ upotrebljava format utvrđen u odjeljku 2. dijela C.

Identifikacijski broj vozila iz točke 1.1. podtočke (o) ne objavljuje se.

- 2. Pojediniosti iz točke 1. uzimaju se iz certifikata o sukladnosti. U slučaju vozila s dva goriva (benzin/plin) za koja su u certifikatima o sukladnosti navedene vrijednosti specifičnih emisija CO₂ za obje vrste goriva, države članice primjenjuju samo vrijednost koja je izmjerena za plin.
- 3. Države članice za svaku kalendarsku godinu određuju:
 - (a) ukupan broj novih registracija novih lakih gospodarskih vozila koja podliježu EZ homologaciji;
 - (b) ukupan broj novih registracija novih lakih gospodarskih vozila koja podliježu višestupanjskoj homologaciji, ako je dostupno;
 - (c) ukupan broj novih registracija novih lakih gospodarskih vozila koja podliježu pojedinačnom odobravanju;
 - (d) ukupan broj novih registracija novih lakih gospodarskih vozila koja podliježu nacionalnoj homologaciji za male serije.

B. Metodologija za određivanje podataka za praćenje CO₂ za nova laka gospodarska vozila

Podaci za praćenje koje su države članice dužne odrediti u skladu s točkama 1. i 3. dijela A određuju se u skladu s metodologijom u ovom dijelu.

1. Broj registriranih novih lakih gospodarskih vozila

Države članice utvrđuju broj novih lakih gospodarskih vozila registriranih na njihovu državnom području u godini na koju se praćenje odnosi podijeljenih na vozila koja podliježu EZ homologaciji tipa, pojedinačnom odobrenju i nacionalnoj homologaciji za male serije te, ovisno o slučaju, koja podliježu višestupanjskoj homologaciji.

2. Dovršena vozila

U slučaju višestupanjskih vozila proizvođaču osnovnog vozila dodjeljuju se specifične emisije CO₂ dovršenih vozila.

Da bi se osiguralo da su vrijednosti emisija CO₂, učinkovitosti goriva i mase dovršenih vozila reprezentativne, bez pretjeranog opterećivanja proizvođača osnovnog vozila, Komisija utvrđuje poseban postupak praćenja i prema potrebi mijenja relevantno zakonodavstvo o homologaciji.

Unatoč tome što se za potrebe izračuna ciljne vrijednosti za 2020. u skladu s točkom 2. dijela B Priloga I. standardna dodana masa uzima iz dijela C ovog Priloga, ako se ta vrijednost mase ne može utvrditi, za privremeni izračun ciljne vrijednosti specifičnih emisija iz članka 7. stavka 4. može se upotrijebiti masa u voznom stanju dovršenog vozila.

Ako je osnovno vozilo potpuno vozilo, za izračun ciljne vrijednosti specifičnih emisija upotrebljava se masa u voznom stanju tog vozila. Međutim, ako se ta vrijednost mase ne može odrediti, za privremeni izračun ciljne vrijednosti specifičnih emisija može se upotrijebiti masa u voznom stanju dovršenog vozila.

C. Formati za dostavu podataka

Za svaku godinu države članice dostavljaju podatke navedene u točkama 1. i 3. dijela A u sljedećem formatu:

Odjeljak 1.

Zbirni podaci prikupljeni praćenjem

Država članica ⁽¹⁾	
Godina	
Ukupan broj novih registracija novih lakih gospodarskih vozila koja podliježu EZ homologaciji	
Ukupan broj novih registracija novih pojedinačno odobrenih lakih gospodarskih vozila	
Ukupan broj novih registracija novih lakih gospodarskih vozila koja podliježu nacionalnoj homologaciji za male serije	
Ukupan broj novih registracija novih lakih gospodarskih vozila koja podliježu višestupanjskoj homologaciji (ako je dostupno)	

⁽¹⁾ Kodovi ISO 3166 alpha-2 uz iznimku Grčke i Ujedinjene Kraljevine čiji su kodovi „EL” odnosno „UK”.

Odjeljak 2.

Detaljni podaci prikupljeni praćenjem – obrazac za jedno vozilo

Upućivanje na točku 1.1. dijela A	Detaljni podaci po registriranom vozilu ⁽¹⁾
(a)	Ime proizvođača – standardni naziv u EU-u ⁽²⁾
	Ime proizvođača na OEM deklaraciji POTPUNO VOZILO/OSNOVNO VOZILO ⁽³⁾
	Ime proizvođača na OEM deklaraciji DOVRŠENO VOZILO ⁽³⁾
	Ime proizvođača u registru države članice ⁽²⁾
(b)	Broj homologacije i njezino proširenje
(c)	Tip
	Varijanta
	Izvedba
(d)	Marka
(e)	Kategorija homologiranog vozila
(f)	Kategorija registriranog vozila
(g)	Specifične emisije CO ₂ (kombinirano) Vrijednost prema NEDC-u do 31. prosinca 2020.
	Specifične emisije CO ₂ (kombinirano) Vrijednost prema WLTP-u

Upućivanje na točku 1.1. dijela A	Detaljni podaci po registriranom vozilu ⁽¹⁾
(h)	Masa u voznom stanju OSNOVNO VOZILO
	Masa u voznom stanju DOVRŠENO VOZILO/POTPUNO VOZILO
(i) ⁽⁴⁾	Najveća tehnički dopuštena masa opterećenog vozila
(j)	Međuosovinski razmak
	Razmak kotača na upravljačkoj osovini (1. osovini)
	Razmak kotača na drugoj osovini (2. osovini)
(k)	Vrsta goriva
	Način rada s obzirom na gorivo
(l)	Radni obujam motora (cm ³)
(m)	Potrošnja električne energije (Wh/km)
(n)	Oznaka ekoinovacija
	Ukupne uštede emisija CO ₂ zbog ekoinovacija u NEDC-u do 31. prosinca 2020.
	Ukupne uštede emisija CO ₂ zbog ekoinovacija u WLTP-u
(o)	Identifikacijski broj vozila
(p)	Ispitna masa u WLTP-u
(q)	Faktor odstupanja De (ako postoji)
	Faktor verifikacije (ako postoji)
(r)	Identifikacijski broj porodice vozila
(s)	Električna autonomija, ako je dostupna
Točka 2.17.2. Priloga I. Direktivi 2007/46/EZ ⁽⁵⁾	Standardna dodana masa (ako je primjenjivo u slučaju višestupanjskih vozila)

Napomene:

- (¹) Ako se za višestupanjska vozila ne mogu dostaviti podaci za osnovno vozilo, država članica kao minimum dostavlja podatke navedene u ovom formatu za dovršeno vozilo.
- (²) U slučaju nacionalne homologacije za male serije (NSS) ili pojedinačnog odobrenja (IVA), ime proizvođača navodi se u stupcu „Ime proizvođača u registru države članice”, a u stupcu „Ime proizvođača – standardni naziv u EU-u” naznačuje se jedno od sljedećega: „AA-NSS” ili „AA-IVA”, ovisno o slučaju.
- (³) U slučaju višestupanjskih vozila navodi se proizvođač osnovnog (nepotpunog/potpunog) vozila. Ako proizvođač osnovnog vozila nije raspoloživ, navodi se samo proizvođač dovršenog vozila.
- (⁴) U slučaju višestupanjskih vozila navodi se najveća tehnički dopuštena masa opterećenog osnovnog vozila.
- (⁵) U slučaju višestupanjskih vozila masu u voznom stanju i najveću tehnički dopuštenu masu opterećenog osnovnog vozila može se zamijeniti standardnom dodanom masom navedenom u podacima o homologaciji u skladu s točkom 2.17.2. Priloga I. Direktivi 2007/46/EZ.

PRILOG IV.

UREDBE STAVLJENE IZVAN SNAGE I POPIS NJIHOVIH NAKNADNIH IZMJENA

Uredba (EZ) br. 443/2009 Europskog parlamenta i Vijeća	(SL L 140, 5.6.2009., str. 1.)
Uredba Komisije (EU) br. 397/2013	(SL L 120, 1.5.2013., str. 4.)
Uredba (EU) br. 333/2014 Europskog parlamenta i Vijeća	(SL L 103, 5.4.2014., str. 15.)
Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/6	(SL L 3, 7.1.2015., str. 1.)
Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1502	(SL L 221, 26.8.2017., str. 4.)
Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/649	(SL L 108, 27.4.2018., str. 14.)
Uredba (EU) br. 510/2011 Europskog parlamenta i Vijeća	(SL L 145, 31.5.2011., str. 1.)
Delegirana uredba Komisije (EU) br. 205/2012	(SL L 72, 10.3.2012., str. 2.)
Uredba (EU) br. 253/2014 Europskog parlamenta i Vijeća	(SL L 84, 20.3.2014., str. 38.)
Delegirana uredba Komisije (EU) br. 404/2014	(SL L 121, 24.4.2014., str. 1.)
Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/748	(SL L 113, 29.4.2017., str. 9.)
Delegirana uredba Komisije (EU) 2017/1499	(SL L 219, 25.8.2017., str. 1.)

PRILOG V.

KORELACIJSKA TABLICA

Uredba (EZ) br. 443/2009	Uredba (EU) br. 510/2011	Ova Uredba
članak 1. prvi stavak	članak 1. stavak 1.	članak 1. stavak 1.
članak 1. drugi stavak	članak 1. stavak 2.	članak 1. stavak 2.
članak 1. treći stavak	—	članak 1. stavak 3.
—	—	članak 1. stavak 4.
—	—	članak 1. stavak 5.
—	—	članak 1. stavak 6.
—	—	članak 1. stavak 7.
članak 2. stavak 1.	članak 2. stavak 1.	članak 2. stavak 1.
članak 2. stavak 2.	članak 2. stavak 2.	članak 2. stavak 2.
članak 2. stavak 3.	članak 2. stavak 3.	članak 2. stavak 3.
članak 2. stavak 4.	članak 2. stavak 4.	članak 2. stavak 4.
članak 3. stavak 1. uvodni tekst	članak 3. stavak 1. uvodni tekst	članak 3. stavak 1. uvodni tekst
članak 3. stavak 1. točke (a) i (b)	članak 3. stavak 1. točke (a) i (b)	članak 3. stavak 1. točke (a) i (b)
—	članak 3. stavak 1. točke (c), (d) i (e)	članak 3. stavak 1. točke (c), (d) i (e)
članak 3. stavak 1. točke (c) i (d)	članak 3. stavak 1. točke (f) i (g)	članak 3. stavak 1. točke (f) i (g)
članak 3. stavak 1. točka (f)	članak 3. stavak 1. točka (h)	članak 3. stavak 1. točka (h)
članak 3. stavak 1. točka (e)	članak 3. stavak 1. točka (j)	članak 3. stavak 1. točka (i)
članak 3. stavak 1. točka (g)	članak 3. stavak 1. točka (i)	članak 3. stavak 1. točka (j)
—	—	članak 3. stavak 1. točke (k), (l) i (m)
—	članak 3. stavak 1. točka (k)	članak 3. stavak 1. točka (n)
članak 3. stavak 2.	članak 3. stavak 2.	članak 3. stavak 2.
članak 4. prvi stavak.	članak 4. prvi stavak	članak 4. stavak 1. uvodni tekst i točke (a) i (b)
—	—	članak 4. stavak 1. točka (c)
—	članak 4. drugi stavak	članak 4. stavak 2.
članak 4. drugi stavak	članak 4. treći stavak	članak 4. stavak 3.
Članak 5.	Članak 5.	—
Članak 5.a	—	Članak 5.
Članak 6.	Članak 6.	—
članak 7. stavak 1.	članak 7. stavak 1.	članak 6. stavak 1.
članak 7. stavak 2. točke (a), (b) i (c)	članak 7. stavak 2. točke (a), (b) i (c)	članak 6. stavak 2. točke (a), (b) i (c)
—	—	članak 6. stavak 2. točka (d)
članak 7. stavak 3.	članak 7. stavak 3.	članak 6. stavak 3.
članak 7. stavak 4.	članak 7. stavak 4.	članak 6. stavak 4.
članak 7. stavak 5.	članak 7. stavak 5.	članak 6. stavak 5.
članak 7. stavak 6.	članak 7. stavak 6.	članak 6. stavak 6.

Uredba (EZ) br. 443/2009	Uredba (EU) br. 510/2011	Ova Uredba
članak 7. stavak 7.	članak 7. stavak 7.	članak 6. stavak 7.
članak 8. stavak 1.	članak 8. stavak 1.	članak 7. stavak 1.
članak 8. stavak 2.	članak 8. stavak 2.	članak 7. stavak 2.
članak 8. stavak 3.	članak 8. stavak 3.	članak 7. stavak 3.
članak 8. stavak 4. prvi i drugi podstavak	članak 8. stavak 4. prvi i drugi podstavak	članak 7. stavak 4. prvi i drugi podstavak
članak 8. stavak 4. treći podstavak	članak 8. stavak 4. prvi podstavak	članak 7. stavak 4. treći podstavak
članak 8. stavak 5. prvi podstavak	članak 8. stavak 5.	članak 7. stavak 5. prvi podstavak
članak 8. stavak 5. drugi podstavak	članak 8. stavak 6.	članak 7. stavak 5. drugi podstavak
članak 8. stavak 6.	članak 8. stavak 7.	—
članak 8. stavak 7.	članak 8. stavak 8.	članak 7. stavak 6. prvi podstavak
—	—	članak 7. stavak 6. drugi podstavak
članak 8. stavak 8.	—	—
članak 8. stavak 9. prvi podstavak	članak 8. stavak 9. prvi podstavak	članak 7. stavak 7.
članak 8. stavak 9. drugi podstavak	članak 8. stavak 9. drugi podstavak	članak 7. stavak 8.
—	—	članak 7. stavak 9.
—	—	članak 7. stavak 10.
—	članak 8. stavak 10.	članak 7. stavak 11.
članak 9. stavak 1.	članak 9. stavak 1.	članak 8. stavak 1.
članak 9. stavak 2. prvi podstavak uvodni tekst	članak 9. stavak 2. prvi podstavak uvodni tekst	članak 8. stavak 2. prvi podstavak prvi dio
članak 9. stavak 2. prvi podstavak točka (a)	članak 9. stavak 2. prvi podstavak točka (a)	—
članak 9. stavak 2. prvi podstavak točka (b)	članak 9. stavak 2. prvi podstavak točka (b)	članak 8. stavak 2. prvi podstavak drugi dio
članak 9. stavak 2. drugi podstavak	članak 9. stavak 2. drugi podstavak	članak 8. stavak 2. drugi podstavak
članak 9. stavak 3.	članak 9. stavak 3.	članak 8. stavak 3.
članak 9. stavak 4.	članak 9. stavak 4.	članak 8. stavak 4.
članak 10. stavak 1. uvodni tekst	članak 10. stavak 1. uvodni tekst	članak 9. stavak 1. uvodni tekst
članak 10. stavak 1. točke od (a) do (e)	članak 10. stavak 1. točke od (a) do (e)	članak 9. stavak 1. točke od (a) do (e)
—	—	članak 9. stavak 1. točka (f)
članak 10. stavak 2.	članak 10. stavak 2.	članak 9. stavak 2.
—	—	članak 9. stavak 3.
članak 11. stavak 1.	članak 11. stavak 1.	članak 10. stavak 1.
članak 11. stavak 2.	članak 11. stavak 2.	članak 10. stavak 2.
članak 11. stavak 3.	članak 11. stavak 3.	članak 10. stavak 3. prvi podstavak
—	—	članak 10. stavak 3. drugi podstavak
članak 11. stavak 4. prvi podstavak	—	članak 10. stavak 4. prvi podstavak

Uredba (EZ) br. 443/2009	Uredba (EU) br. 510/2011	Ova Uredba
članak 11. stavak 4. drugi podstavak uvodni tekst	—	članak 10. stavak 4. drugi podstavak uvodni tekst
članak 11. stavak 4. drugi podstavak točka (a)	—	članak 10. stavak 4. drugi podstavak točka (a)
članak 11. stavak 4. drugi podstavak točka (b)	—	—
članak 11. stavak 4. drugi podstavak točka (c)	—	članak 10. stavak 4. drugi podstavak točka (b)
—	—	članak 10. stavak 4. drugi podstavak točka (c)
članak 11. stavak 4. treći i četvrti podstavak	—	članak 10. stavak 4. treći i četvrti podstavak
članak 11. stavak 5.	članak 11. stavak 4.	članak 10. stavak 5.
članak 11. stavak 6.	članak 11. stavak 5.	članak 10. stavak 6.
članak 11. stavak 7.	članak 11. stavak 6.	članak 10. stavak 7.
članak 11. stavak 8.	članak 11. stavak 7.	članak 10. stavak 8.
članak 11. stavak 9.	članak 11. stavak 8.	članak 10. stavak 9.
članak 12. stavak 1. prvi podstavak	članak 12. stavak 1. prvi podstavak	članak 11. stavak 1. prvi podstavak
članak 12. stavak 1. drugi podstavak	—	članak 11. stavak 1. drugi podstavak
članak 12. stavak 1. treći podstavak	članak 12. stavak 1. drugi podstavak	članak 11. stavak 1. treći podstavak
—	—	članak 11. stavak 1. četvrti podstavak
članak 12. stavak 2.	članak 12. stavak 2.	članak 11. stavak 2. uvodni tekst, točke (a), (b) i (c) te točka (d) prvi dio
—	—	članak 11. stavak 2. točka (d) zadnji dio
članak 12. stavak 3.	članak 12. stavak 3.	članak 11. stavak 3.
članak 12. stavak 4.	članak 12. stavak 4.	članak 11. stavak 4.
—	—	Članak 12.
—	—	Članak 13.
članak 13. stavak 1.	—	—
—	članak 13. stavak 1.	—
—	—	članak 14. naslov
—	—	članak 14. stavak 1. prvi podstavak uvodni tekst
članak 13. stavak 2. prvi i drugi podstavak	—	članak 14. stavak 1. točka (a)
—	članak 13. stavak 5.	članak 14. stavak 1. točka (b)
		članak 14. stavak 1. točke (c) i (d)

Uredba (EZ) br. 443/2009	Uredba (EU) br. 510/2011	Ova Uredba
članak 13. stavak 2. treći podstavak	članak 13. stavak 5.	članak 14. stavak 2.
—	—	članak 15. stavak 1.
—	—	članak 15. stavak 2.
—	—	članak 15. stavak 3.
—	članak 13. stavak 2.	—
—	—	članak 15. stavak 4. prvi dio
članak 13. stavak 3.	članak 13. stavak 6. prvi podstavak	članak 15. stavak 4. drugi dio
—	članak 13. stavak 4.	—
članak 13. stavak 4.	članak 13. stavak 6. drugi podstavak	—
članak 13. stavak 5.	—	—
članak 13. stavak 6.	članak 13. stavak 3.	—
—	—	članak 15. stavak 5.
—	—	članak 15. stavak 6.
članak 13. stavak 7. prvi podstavak	članak 13. stavak 6. treći podstavak	članak 15. stavak 7.
članak 13. stavak 7. drugi podstavak	članak 13. stavak 6. četvrti podstavak	članak 15. stavak 8.
članak 14. stavak 1.	članak 14. stavak 1.	članak 16. stavak 1.
članak 14. stavak 2.	članak 14. stavak 2.	članak 16. stavak 2.
članak 14. stavak 3.	članak 14. stavak 2.a	članak 16. stavak 3.
članak 14.a stavak 1.	članak 15. stavak 3.	članak 17. stavak 1.
članak 14.a stavak 2.	članak 15. stavak 1.	članak 17. stavak 2.
članak 14.a stavak 3.	Članak 16.	članak 17. stavak 3.
članak 14.a stavak 4.	članak 15. stavak 2.	članak 17. stavak 4.
članak 14.a stavak 5.	Članak 17.	članak 17. stavak 5.
Članak 15.	—	—
—	—	Članak 18.
Članak 16.	Članak 18.	Članak 19.
Prilog I.	—	Prilog I. dio A točke od 1. do 5.
—	—	Prilog I. dio A točka 6.
—	Prilog I.	Prilog I. dio B točke od 1. do 5.
—	—	Prilog I. dio B točka 6.
Prilog II. dio A	—	Prilog II. dio A
Prilog II. dio B	—	—
Prilog II. dio C	—	Prilog II. dio B
—	Prilog II.	Prilog III.
—	—	Prilog IV.
—	—	Prilog V.

UREDBA (EU) 2019/632 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 17. travnja 2019.****o izmjeni Uredbe (EU) br. 952/2013 radi produljenja prijelazne uporabe sredstava koja nisu tehnike elektroničke obrade podataka predviđene u Carinskom zakoniku Unije**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 33. i članak 207.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽¹⁾,

budući da:

- (1) U skladu s Uredbom (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije ⁽²⁾ („Zakonik”), sve razmjene informacija između carinskih tijela i između gospodarskih subjekata i carinskih tijela te pohrana takvih informacija, obavljaju se koristeći tehnike elektroničke obrade podataka.
- (2) Međutim, Zakonikom je tijekom prijelaznog razdoblja dopuštena uporaba sredstava za razmjenu i pohranu informacija koja nisu tehnike elektroničke obrade podataka iz njegova članka 6. stavka 1. u mjeri u kojoj elektronički sustavi potrebni za primjenu odredaba Zakonika još nisu operativni. To prijelazno razdoblje mora završiti najkasnije 31. prosinca 2020.
- (3) U skladu sa Zakonikom države članice trebaju surađivati s Komisijom u razvoju, održavanju i korištenju elektroničkih sustava za razmjenu i pohranu carinskih informacija, a Komisija treba izraditi program rada u pogledu razvoja i uvođenja tih elektroničkih sustava.
- (4) Program rada uspostavljen je Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2016/578 ⁽³⁾. On sadržava popis 17 elektroničkih sustava koje radi primjene Zakonika moraju razviti ili države članice samostalno (za sustave kojima će se upravljati na nacionalnoj razini – „nacionalni sustavi”) ili države članice u tijesnoj suradnji s Komisijom (za sustave na razini Unije, od kojih se pojedini sastoje i od komponenti na razini Unije i od nacionalnih komponenti – „transeuropski sustavi”).
- (5) Programom rada utvrđuje se planirani raspored uvođenja tih nacionalnih i transeuropskih sustava.
- (6) Prelazak na potpunu uporabu elektroničkih sustava za interakcije između gospodarskih subjekata i carinskih tijela te među carinskim tijelima omogućit će potpuno ostvarivanje učinaka pojednostavnjenja predviđenih u Zakoniku, što će dovesti do bolje razmjene informacija među dionicima, učinkovitije registracije dolaska, provoza i izlaska robe, centraliziranog carinjenja i usklađenih carinskih provjera na cijelom carinskom području Unije, čime će se smanjiti administrativni troškovi, birokracija, pogreške i prijevare u carinskim deklaracijama i traženje najpovoljnije točke uvoza.
- (7) Uvođenje elektroničkih sustava zahtijeva od Komisije i država članica usklađivanje podatkovnih elemenata na temelju međunarodno prihvaćenih modela podataka, kako je propisano Zakonikom, ulaganja, kako u financijskom smislu tako i u smislu vremena, a u pojedinim slučajevima potpuno reprogramiranje postojećih elektroničkih sustava. Države članice odredile su različite rokove za razvoj tih elektroničkih sustava, što je dovelo

⁽¹⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 13. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 9. travnja 2019.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

⁽³⁾ Provedbena odluka Komisije (EU) 2016/578 od 11. travnja 2016. o uspostavi programa rada u pogledu razvoja i uvođenja elektroničkih sustava iz Carinskog zakonika Unije (SL L 99, 15.4.2016., str. 6.).

do razlika u vremenu uvođenja tih sustava u čitavoj Uniji. Elektronički sustavi međusobno su usko povezani pa ih je važno uvoditi ispravnim redoslijedom. Stoga kašnjenja u razvoju jednog sustava neizbježno dovode do kašnjenja u razvoju drugih sustava. Zakonik je donesen 2013. (uključujući 31. prosinca 2020. kao krajnji rok za prijelazne mjere), ali pravila o dopuni i provedbi Zakonika, točnije Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 ⁽⁴⁾, Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 ⁽⁵⁾ i Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/341 ⁽⁶⁾, objavljena su tek 2015. i 2016. To je uzrokovalo kašnjenje u utvrđivanju funkcionalnih i tehničkih specifikacija potrebnih za razvoj elektroničkih sustava.

- (8) Iako je u članku 278. Zakonika 31. prosinca 2020. utvrđen kao jedinstveni rok za uvođenje svih sustava iz tog članka i unatoč naporima Unije i pojedinih država članica na proračunskoj i operativnoj razini da se posao dovrši u predviđenom roku, postalo je očito da će se neki sustavi do tog datuma moći tek djelomično uvesti. To znači da će biti potrebno nastaviti upotrebljavati neke već postojeće sustave i nakon tog datuma. U nedostatku zakonodavnih izmjena radi produljenja tog roka, trgovačka društva i carinska tijela neće moći obavljati svoje dužnosti i ispunjavati pravne obveze u pogledu radnji povezanih s carinom.
- (9) Za tri skupine sustava rad bi se trebao nastaviti nakon 31. prosinca 2020. U prvoj su skupini nacionalni elektronički sustavi koji obuhvaćaju obavijesti o dolasku, podnošenje, deklaracije za privremeni smještaj i carinske deklaracije za robu koja se unosi na carinsko područje Unije (uključujući posebne postupke s iznimkom vanjske proizvodnje), koji se moraju modernizirati ili izgraditi kako bi se u obzir uzeli određeni zahtjevi iz Zakonika, poput usklađivanja zahtjeva u pogledu podataka koji se moraju unositi u te sustave. U drugoj su skupini postojeći elektronički sustavi koji se moraju modernizirati kako bi se u obzir uzeli određeni zahtjevi iz Zakonika, poput usklađivanja zahtjeva u pogledu podataka koji se moraju unositi u sustave. Ta se skupina sastoji od tri transeuropska sustava (sustav za obradu ulaznih skraćenih deklaracija, sustav za vanjski i unutarnji provoz te sustav za robu koja se iznosi iz carinskog područja Unije) te nacionalnog izvoznog sustava (uključujući izvoznu komponentu nacionalnog sustava za posebne postupke). U trećoj su skupini tri nova transeuropska elektronička sustava (sustavi za osiguranja za carinske dugove koji su nastali ili bi mogli nastati, carinski status robe i centralizirano carinjenje). Komisija je u suradnji s državama članicama sastavila detaljan raspored s ciljem uvođenja tih sustava do kraja 2025.
- (10) U skladu s novim planovima za razvoj elektroničkih sustava, razdoblje utvrđeno u Zakoniku tijekom kojeg se sredstva za razmjenu i pohranu informacija koja nisu tehnike elektroničke obrade podataka iz njegova članka 6. stavka 1. mogu upotrebljavati na prijelaznoj osnovi, trebalo bi produljiti do 2022. za prvu skupinu te do 2025. za drugu i treću skupinu elektroničkih sustava.
- (11) Kada je riječ o ostalim sustavima koje treba uspostaviti za potrebe provedbe Zakonika, i dalje bi kao opći krajnji rok trebao vrijediti 31. prosinca 2020. za uporabu sredstava za razmjenu i pohranu informacija koja nisu tehnike elektroničke obrade podataka iz njegova članka 6. stavka 1.
- (12) Kako bi se Europskom parlamentu i Vijeću omogućilo praćenje uvođenja svih elektroničkih sustava potrebnih za primjenu odredbi Zakonika iz njegova članka 278., Komisija bi trebala redovito izvješćivati o postignutom napretku i ostvarivanju privremenih ciljeva u okviru planiranog rasporeda. U tu bi svrhu države članice trebale dva puta godišnje Komisiji slati odgovarajuće informacije. Nakon što svi elektronički sustavi budu operativni, Komisija bi u roku godine dana od prvog dana operativnosti svih tih sustava trebala ocijeniti jesu li ti sustavi primjereni svrsi putem provjere prikladnosti.
- (13) Zakonik bi stroga trebalo na odgovarajući način izmijeniti,

⁽⁴⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 1.).

⁽⁵⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 od 24. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Carinskom zakoniku Unije (SL L 343, 29.12.2015., str. 558.).

⁽⁶⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/341 od 17. prosinca 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu prijelaznih pravila za određene odredbe Carinskog zakonika Unije dok odgovarajući elektronički sustavi još nisu operativni te o izmjeni Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 (SL L 69, 15.3.2016., str. 1.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Uredbe (EU) br. 952/2013

Uredba (EU) br. 952/2013 mijenja se kako slijedi:

1. Članak 278. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 278.

Prijelazne mjere

1. Sredstva za razmjenu i pohranu podataka koja nisu tehnike elektroničke obrade podataka iz članka 6. stavka 1., mogu se upotrebljavati na prijelaznoj osnovi najkasnije do 31. prosinca 2020. ako još nisu operativni elektronički sustavi potrebni za primjenu odredbi Zakonika, osim sustava iz stavaka 2. i 3. ovog članka.

2. Sredstva koja nisu tehnike elektroničke obrade podataka iz članka 6. stavka 1. mogu se upotrebljavati na prijelaznoj osnovi najkasnije do 31. prosinca 2022. ako još nisu operativni elektronički sustavi potrebni za primjenu sljedećih odredbi Zakonika:

(a) odredbi o obavijesti o dolasku, o podnošenju i o deklaracijama za privremeni smještaj utvrđenih u člancima 133., 139., 145. i 146.; i

(b) odredbi koje se odnose na carinsku deklaraciju za robu koja se unosi na carinsko područje Unije utvrđenih u člancima 158., 162., 163., 166., 167., od 170. do 174., 201., 240., 250., 254. i 256.

3. Sredstva koja nisu tehnike elektroničke obrade podataka iz članka 6. stavka 1. mogu se upotrebljavati na prijelaznoj osnovi najkasnije do 31. prosinca 2025. ako još nisu operativni elektronički sustavi potrebni za primjenu sljedećih odredbi Zakonika:

(a) odredbi o osiguranjima za carinske dugove koji su nastali ili bi mogli nastati utvrđenih u članku 89. stavku 2. točki (b) i članku 89. stavku 6.;

(b) odredbi o ulaznim skraćenim deklaracijama i analizi rizika utvrđenih u člancima 46., 47., 127., 128. i 129.;

(c) odredbi o carinskom statusu robe utvrđenih u članku 153. stavku 2.;

(d) odredbi o centraliziranom carinjenju utvrđenih u članku 179.;

(e) odredbi o provožu utvrđenih u članku 210. točki (a), članku 215. stavku 2. i člancima 226., 227., 233. i 234.; i

(f) odredbi o vanjskoj proizvodnji, deklaracijama prije otpreme, formalnostima kod izlaska robe, izvozu robe Unije, ponovnom izvozu robe koja nije roba Unije i izlaznim skraćenim deklaracijama za iznošenje robe iz carinskog područja Unije utvrđenih u člancima 258., 259., 263., 267., 269., 270., 271., 272., 274. i 275.”.

2. Umeće se sljedeći članak:

„Članak 278.a

Obveze u vezi s izvješćivanjem

1. Komisija do 31. prosinca 2019. i svake godine nakon toga do datuma na koji elektronički sustavi iz članka 278. budu u potpunosti operativni podnosi Europskom parlamentu i Vijeću godišnje izvješće o napretku u razvoju tih elektroničkih sustava.

2. U godišnjem izvješću ocjenjuje se napredak Komisije i države članice u razvoju svakog od elektroničkih sustava, uzimajući posebno u obzir sljedeće ključne točke:

(a) datum objave tehničkih specifikacija za vanjsku komunikaciju elektroničkog sustava;

(b) razdoblje ispitivanja usklađenosti s gospodarskim subjektima; i

(c) planirane i stvarne datume uvođenja elektroničkih sustava.

3. Ako ocjena pokaže da napredak nije zadovoljavajući, u izvješću se također opisuju mjere koje treba poduzeti kako bi se taj problem ublažio i osiguralo uvođenje elektroničkih sustava prije isteka primjenjivog prijelaznog razdoblja.

4. Države članice dvaput godišnje dostavljaju Komisiji ažuriranu tablicu o svojem napretku u razvoju i uvođenju elektroničkih sustava. Komisija takve ažurirane informacije objavljuje na svojoj internetskoj stranici.”.

3. Članak 279. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 279.

Delegiranje ovlasti

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 284., kojima se određuju pravila o razmjeni i pohrani podataka u situacijama iz članka 278.”.

Članak 2.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. travnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

Zajednička izjava Europskog parlamenta i Vijeća

Europski parlament i Vijeće pozdravljaju tematsko izvješće Europskog revizorskog suda br. 26/2018 naslovljeno „Niz kašnjenja u primjeni carinskih informatičkih sustava: što je pošlo po zlu?“ i druga nedavna relevantna izvješća u području carine, koja su suzakonodavcima pružila bolji pregled uzroka kašnjenja u provedbi informatičkih sustava potrebnih za poboljšanje carinskih aktivnosti u Europskoj uniji.

Europski parlament i Vijeće smatraju da bi svaka buduća revizija Europskog revizorskog suda kojom se ocjenjuju izvješća Komisije pripremljena na temelju članka 278.a Carinskog zakonika Unije mogla pozitivno doprinijeti izbjegavanju daljnjih kašnjenja.

Europski parlament i Vijeće pozivaju Komisiju i države članice da te revizije u cijelosti uzmu u obzir.

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2019/633 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 17. travnja 2019.

o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 43. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Znatne neravnoteže u pregovaračkoj moći između dobavljača i kupaca poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda uobičajena su pojava u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Te neravnoteže u pregovaračkoj moći lako mogu dovesti do nepoštenih trgovačkih praksi kada veći i moćniji trgovinski partneri žele nametnuti određene prakse ili ugovorne aranžmane koji idu njima u korist u odnosu na prodajne transakcije. Takve prakse mogu, primjerice: uvelike odstupati od dobrog poslovnog ponašanja, biti protivne dobroj vjeri i poštenom postupanju te ih jedan trgovinski partner može jednostrano nametnuti drugome; njima se može nametnuti neopravdan i nerazmjeran prijenos gospodarskog rizika s jednog trgovinskog partnera na drugog; ili se njima može jednom trgovinskom partneru nametnuti znatna neravnoteža prava i obveza. Određene prakse mogle bi biti očito nepoštene čak i u slučajevima kada se obje strane s njima slažu. Trebalo bi uvesti minimalni standard Unije za zaštitu od nepoštenih trgovačkih praksi kako bi se smanjila pojava takvih praksi koje će vrlo vjerojatno imati negativan učinak na životni standard poljoprivredne zajednice. Pristupom minimalnog usklađivanja iz ove Direktive državama članicama omogućuje se donošenje ili zadržavanje nacionalnih pravila koja nadilaze nepoštene trgovačke prakse navedene u ovoj Direktivi.
- (2) Od 2009. godine, tri publikacije Komisije (komunikacija Komisije od 28. listopada 2009. o boljem funkcioniranju lanca opskrbe hranom u Europi, komunikacija Komisije od 15. srpnja 2014. o rješavanju problema nepoštenih trgovačkih praksi među poduzećima u lancu opskrbe hranom i izvješće Komisije od 29. siječnja 2016. o nepoštenim trgovačkim praksama među poduzećima u lancu opskrbe hranom) usmjerene su na funkcioniranje lanca opskrbe hranom, uključujući pojavu nepoštenih trgovačkih praksi. Komisija je predložila poželjne značajke koje bi trebali imati nacionalni i dobrovoljni okviri za rješavanje problema nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom. U pravni okvir ili dobrovoljne sustave upravljanja u državama članicama nisu uključene sve te značajke zbog čega je pojava takvih praksi i dalje u središtu političke rasprave u Uniji.
- (3) Forum na visokoj razini za poboljšano funkcioniranje lanca opskrbe hranom kojim upravlja Komisija podržao je 2011. godine skup načela dobre prakse u vertikalnim odnosima u lancu opskrbe hranom koja su dogovorile organizacije koje predstavljaju većinu gospodarskih subjekata u lancu opskrbe hranom. Ta načela postala su osnova Inicijative za lanac opskrbe pokrenute 2013.

⁽¹⁾ SL C 440, 6.12.2018., str. 165.

⁽²⁾ SL C 387, 25.10.2018., str. 48.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 12. ožujka 2019. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 9. travnja 2019.

- (4) Europski parlament u Rezoluciji od 7. lipnja 2016. o nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe hranom ⁽⁴⁾ pozvao je Komisiju da podnese prijedlog pravnog okvira Unije u vezi s nepoštenim trgovačkim praksama. Vijeće je u Zaključcima od 12. prosinca 2016. o jačanju položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom i rješavanju problema nepoštenih trgovačkih praksi pozvalo Komisiju da pravodobno provede procjenu učinka s ciljem izrade prijedloga zakonodavnog okvira Unije ili nezakonodavnih mjera radi rješavanja problema nepoštenih trgovačkih praksi. Komisija je pripremila procjenu učinka kojoj je prethodilo otvoreno javno savjetovanje te ciljane savjetovanja. Osim toga, Komisija je tijekom zakonodavnog postupka pružila informacije koje pokazuju da veliki gospodarski subjekti predstavljaju znatan udio ukupne vrijednosti proizvodnje.
- (5) U lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima različiti gospodarski subjekti djeluju u različitim fazama proizvodnje, prerade, marketinga, distribucije i maloprodaje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Taj je lanac daleko najvažniji kanal kojim poljoprivredni i prehrambeni proizvodi stižu od „polja do stola”. Ti gospodarski subjekti trguju poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, odnosno primarnim poljoprivrednim proizvodima, među ostalim proizvodima ribarstva i akvakulture, kako su navedeni u Prilogu I. Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU), i proizvodima koji nisu navedeni u tom Prilogu, ali su prerađeni za upotrebu kao hrana s pomoću proizvoda navedenih u tom Prilogu.
- (6) Premda je poslovni rizik sastavni dio svake gospodarske djelatnosti, poljoprivredna proizvodnja posebno je nesigurna zbog ovisnosti o biološkim procesima i izloženosti vremenskim uvjetima. Ta je nesigurnost dodatno pogoršana time što su poljoprivredni i prehrambeni proizvodi u većoj ili manjoj mjeri pokvarljivi i sezonske su prirode. U kontekstu poljoprivredne politike koja je znatno više usmjerena na tržište nego što je to bio slučaj u prošlosti, zaštita od nepoštenih trgovačkih praksi postala je važnija za gospodarske subjekte koji djeluju u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.
- (7) Konkretno, takve nepoštene trgovačke prakse vrlo vjerojatno imat će negativan učinak na životni standard poljoprivredne zajednice. Taj se učinak smatra ili izravnim, jer se odnosi na poljoprivredne proizvođače i njihove organizacije kao dobavljače, ili neizravnim, nastalim na temelju kaskadnog učinka posljedica nepoštenih trgovačkih praksi koje se javljaju u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima na način koji negativno utječe na primarne proizvođače.
- (8) Većina država članica, ali ne i sve, imaju posebna nacionalna pravila kojima se dobavljači štite od nepoštenih trgovačkih praksi koje se javljaju u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Ako postoji mogućnost oslanjanja na ugovorno pravo ili samoregulatorne inicijative, strah od komercijalne odmazde nad podnositeljem pritužbe kao i financijski rizici povezani s osporavanjem takvih praksi ograničavaju praktičnu vrijednost tih oblika pravne zaštite. Stoga određene države članice koje imaju posebna pravila o nepoštenim trgovačkim praksama provedbu takvih pravila povjeravaju upravnim tijelima. Međutim, pravila država članica o nepoštenim trgovačkim praksama, ako ona postoje, vrlo su raznolika.
- (9) Broj i veličina gospodarskih subjekata variraju ovisno o različitim fazama lanca opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Razlike u pregovaračkoj moći, koje odgovaraju gospodarskoj ovisnosti dobavljača o kupcu, mogu dovesti do toga da veći gospodarski subjekti nametnu nepoštene trgovačke prakse manjim gospodarskim subjektima. Dinamičnim pristupom koji se zasniva na relativnoj veličini dobavljača i kupca u smislu prometa trebalo bi pružiti bolju zaštitu od nepoštenih trgovačkih praksi onim gospodarskim subjektima kojima je ona najpotrebnija. Nepoštene trgovačke prakse posebno su štetne za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Poduzeća koja su veća od MSP-ova i čiji godišnji promet ne premašuje 350 000 000 EUR također bi trebalo zaštititi od nepoštenih trgovačkih praksi kako bi se izbjeglo prenošenje troškova takvih praksi na poljoprivredne proizvođače. Kaskadni učinak koji trpe poljoprivredni proizvođači čini se osobito značajnim za poduzeća s godišnjim prometom do 350 000 000 EUR. Zaštita posrednih dobavljača poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, među ostalim prerađenih proizvoda, može također poslužiti za izbjegavanje preusmjerenja trgovine s poljoprivrednih proizvođača i njihovih udruženja, koji proizvode prerađene proizvode, na nezaštićene dobavljače.
- (10) Zaštita predviđena ovom Direktivom trebala bi koristiti poljoprivrednim proizvođačima i fizičkim ili pravnim osobama koje opskrbljuju poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, među ostalim organizacijama proizvođača, neovisno o tome jesu li ili nisu priznate, i udruženjima organizacija proizvođača, neovisno o tome jesu li ili nisu priznata, podložno relativnoj pregovaračkoj moći tih organizacija proizvođača i udruženja organizacija proizvođača. Navedene organizacije proizvođača i udruženja organizacija proizvođača uključuju zadrugu. Ti proizvođači i osobe posebno su izloženi nepoštenim trgovačkim praksama i najmanje su sposobni

(⁴) SL C 86, 6.3.2018., str. 40.

suočiti se s njima bez negativnih posljedica za svoju gospodarsku održivost. Kada je riječ o kategorijama dobavljača koji bi trebali biti zaštićeni ovom Direktivom, treba napomenuti da su znatan udio zadruga poljoprivrednika poduzeća koja su veća od MSP-ova i čiji godišnji promet ne premašuje 350 000 000 EUR.

- (11) Ovom Direktivom trebalo bi obuhvatiti poslovne transakcije bez obzira na to obavljaju li se one među poduzećima ili između poduzeća i javnih tijela, s obzirom na to da bi se javna tijela prilikom kupnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda trebala pridržavati istih standarda. Ova bi se Direktiva trebala primjenjivati na sva javna tijela koja djeluju kao kupci.
- (12) Dobavljači u Uniji trebali bi biti zaštićeni ne samo od nepoštenih trgovačkih praksi kupaca koji imaju poslovni nastan u istoj državi članici kao dobavljač ili kupaca koji imaju poslovni nastan u državi članici u kojoj dobavljač nema poslovni nastan, već i od nepoštenih trgovačkih praksi kupaca s poslovnim nastanom izvan Unije. Takvom zaštitom mogle bi se izbjeći moguće neželjene posljedice, poput biranja mjesta poslovnog nastana na temelju primjenjivih pravila. Dobavljači s poslovnim nastanom izvan Unije također bi trebali uživati zaštitu od nepoštenih praksi kada prodaju poljoprivredne i prehrambene proizvode u Uniju. Ne samo da su takvi dobavljači jednako izloženi takvim nepoštenim trgovačkim praksama, već bi se širim područjem primjene također moglo izbjeći neželjeno preusmjeravanje trgovine prema nezaštićenim dobavljačima čime bi se narušila zaštita dobavljača u Uniji.
- (13) U područje primjene ove Direktive trebalo bi uključiti određene usluge povezane s prodajom poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.
- (14) Ova Direktiva trebala bi se primjenjivati na poslovno ponašanje većih gospodarskih subjekata prema gospodarskim subjektima koji imaju manju pregovaračku moć. Relativna pregovaračka moć može se na odgovarajući način procijeniti na temelju godišnjeg prometa različitih gospodarskih subjekata. Iako se radi samo o procjeni, taj kriterij gospodarskim subjektima pruža predvidivost u vezi s njihovim pravima i obvezama u skladu s ovom Direktivom. Gornjom granicom trebalo bi spriječiti da se zaštita dodjeljuje gospodarskim subjektima koji nisu izloženi ili su znatno manje izloženi nego njihovi manji partneri ili konkurenti. Stoga se ovom Direktivom utvrđuju kategorije gospodarskih subjekata utemeljene na prometu u skladu s kojima se dodjeljuje zaštita.
- (15) Budući da do nepoštenih trgovačkih praksi može doći u bilo kojoj fazi prodaje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, prije, tijekom ili nakon prodajne transakcije, države članice trebale bi osigurati da se ova Direktiva primjenjuje na takve prakse kad god do njih dođe.
- (16) Kada se odlučuje o tome smatra li se određena trgovačka praksa nepoštenom, važno je smanjiti rizik od ograničavanja primjene poštenih sporazuma među strankama kojima se povećava učinkovitost. Stoga je primjereno razlikovati prakse koje su pod jasnim i nedvosmislenim uvjetima predviđene u ugovorima o opskrbi ili u naknadnim ugovorima koje su sklopile stranke od praksi do kojih dođe nakon početka transakcije, a nisu prethodno dogovorene, kako bi se zabranile samo jednostrane i retroaktivne izmjene tih jasnih i nedvosmislenih uvjeta ugovora o opskrbi. Međutim, određene trgovačke prakse smatraju se nepoštenima zbog same svoje prirode te one ne bi trebale podlijetati ugovornoj slobodi stranaka.
- (17) Zakašnjela plaćanja za poljoprivredne i prehrambene proizvode, među ostalim zakašnjela plaćanja za pokvarljive proizvode, i otkazivanja, uz kratak rok, narudžbi pokvarljivih proizvoda negativno utječu na gospodarsku održivost dobavljača te se njima ne osigurava kompenzacija. Takve prakse stoga bi trebalo zabraniti. U tom kontekstu, za potrebe ove Direktive primjereno je predvidjeti definiciju pokvarljivih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Definicije koje se koriste u aktima Unije povezanim s propisima o hrani odnose se na drugačije ciljeve, kao što su zdravlje i sigurnost hrane, te stoga nisu primjerene za potrebe ove Direktive. Proizvod bi trebalo smatrati pokvarljivim ako se može očekivati da će postati neprikladan za prodaju u roku od 30 dana nakon što dobavljač obavi zadnju etapu berbe, proizvodnje ili prerade, bez obzira na to je li proizvod dalje prerađivan nakon prodaje i na to je li se nakon prodaje s njime postupalo u skladu s drugim pravilima, poglavito pravilima o sigurnosti hrane. Pokvarljivi proizvodi obično se brzo upotrebljavaju ili prodaju. Plaćanja za pokvarljive proizvode izvršena više od 30 dana nakon isporuke, više od 30 dana nakon isteka dogovorenog razdoblja isporuke ako se proizvodi redovito isporučuju ili više od 30 dana nakon datuma na koji je utvrđen iznos koji treba platiti nisu u skladu s poštenim trgovanjem. Kako bi se poljoprivrednicima i njihovoj likvidnosti pružila veća zaštita, dobavljači drugih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ne bi trebali morati čekati plaćanje dulje od 60 dana nakon isporuke, dulje od 60 dana nakon isteka dogovorenog razdoblja isporuke ako se proizvodi redovito isporučuju ili dulje od 60 dana nakon datuma na koji je utvrđen iznos koji treba platiti.

Ta bi se ograničenja trebala primjenjivati samo na plaćanja povezana s prodajom poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, a ne na ostala plaćanja poput dopunskih plaćanja zadruge svojim članovima. U skladu s Direktivom 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ datum na koji je utvrđen iznos koji treba platiti za dogovoreno razdoblje isporuke također bi se trebalo moći smatrati, za potrebe ove Direktive, datumom izdavanja računa ili datumom na koji je kupac zaprimio račun.

- (18) Odredbe o zakašnjelim plaćanjima utvrđene u ovoj Direktivi čine posebna pravila za poljoprivredni i prehrambeni sektor u odnosu na odredbe o razdobljima plaćanja utvrđene u Direktivi 2011/7/EU. Odredbe o zakašnjelim plaćanjima utvrđene u ovoj Direktivi ne bi trebale utjecati na ugovore koji se odnose na klauzule o podjeli vrijednosti u smislu članka 172.a Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾. Kako bi se očuvalo nesmetano funkcioniranje programa u školama na temelju članka 23. Uredbe (EU) br. 1308/2013, odredbe o zakašnjelim plaćanjima utvrđene u ovoj Direktivi ne bi se trebale primjenjivati na plaćanja koja je kupac (to jest podnositelj zahtjeva za potporu) izvršio dobavljaču u okviru programa u školama. Uzimajući u obzir izazove koje davanje prednosti zdravstvenoj skrbi predstavlja za javna tijela koja pružaju zdravstvenu skrb na način da se uspostavi ravnoteža između potreba pojedinačnih pacijenata i financijskih sredstava, te se odredbe također ne bi trebale primjenjivati na javne subjekte koji pružaju zdravstvenu skrb u smislu članka 4. stavka 4. točke (b) Direktive 2011/7/EU.
- (19) Grožđe i mošt za proizvodnju vina imaju posebne značajke jer se grožđe bere samo tijekom vrlo ograničenog razdoblja godine, ali se upotrebljava za proizvodnju vina koje će se u pojedinim slučajevima prodavati tek puno godina kasnije. Kako bi se uzela u obzir ta posebna situacija, organizacije proizvođača i međusektorske organizacije imaju tradiciju izrade standardnih ugovora za opskrbu tim proizvodima. U takvim standardnim ugovorima predviđaju se posebni rokovi za plaćanje u obrocima. Budući da te standardne ugovore upotrebljavaju dobavljači i kupci za višegodišnje aranžmane, njima se poljoprivrednim proizvođačima pruža ne samo sigurnost dugoročnih prodajnih odnosa, već se i doprinosi stabilnosti lanca opskrbe. Ako je takve standardne ugovore izradila priznata organizacija proizvođača, međusektorska organizacija ili udruženje organizacija proizvođača te su ih države članice učinile obvezujućima u skladu s člankom 164. Uredbe (EU) br. 1308/2013 („proširenje”) prije 1. siječnja 2019. ili ako je proširenje standardnih ugovora pojedina država članica obnovila bez znatnih promjena uvjeta plaćanja na štetu dobavljača grožđa i mošta, odredbe o zakašnjelim plaćanjima utvrđene u ovoj Direktivi ne bi se trebale primjenjivati na takve ugovore između dobavljača grožđa i mošta za proizvodnju vina i njihovih izravnih kupaca. Od država članica zahtijeva se da obavješćuju Komisiju o odgovarajućim ugovorima priznatih organizacija proizvođača, međusektorskih organizacija i udruženja organizacija proizvođača u skladu s člankom 164. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 1308/2013.
- (20) Otkazivanje narudžbi pokvarljivih proizvoda u roku kraćem od 30 dana trebalo bi smatrati nepoštenim jer dobavljač ne bi mogao pronaći alternativni plasman za te proizvode. Međutim, za proizvode u određenim sektorima čak bi i kraći rokovi za otkazivanje mogli ostaviti dovoljno vremena za dobavljače da prodaju svoje proizvode drugdje ili da ih sami iskoriste. Stoga bi državama članicama trebalo biti dopušteno da u opravdanim slučajevima za takve sektore predvide kraće rokove za otkazivanje.
- (21) Moćniji kupci ne bi trebali jednostrano mijenjati dogovorene uvjete ugovora, npr. uklanjanjem iz ponude proizvoda obuhvaćenih ugovorom o opskrbi. Međutim, to se ne bi trebalo primjenjivati u situacijama u kojima između dobavljača i kupca postoji ugovor u kojem je izričito utvrđeno da kupac može u kasnijoj fazi odrediti konkretan element transakcije u odnosu na buduće narudžbe. To bi se, primjerice, moglo odnositi na naručene količine. Ugovor se ne mora nužno sklopiti u određenom trenutku u pogledu svih aspekata transakcije između dobavljača i kupca.
- (22) Dobavljači i kupci poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda trebali bi moći slobodno pregovarati o prodajnim transakcijama, među ostalim i o cijenama. Takvi pregovori također obuhvaćaju plaćanja za usluge koje je kupac pružio dobavljaču, poput uvrštavanja u ponudu, marketinga i promidžbe. Međutim, ako kupac dobavljaču zaračuna plaćanja koja nisu povezana s određenom prodajnom transakcijom, to bi se trebalo smatrati nepoštenim i trebalo bi biti zabranjeno u skladu s ovom Direktivom.
- (23) Iako upotreba pisanih ugovora ne bi trebala biti obvezna, njihovom upotrebom u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima može se pomoći da se izbjegnu određene nepoštenne trgovačke prakse. Stoga, kako bi se dobavljače zaštitilo od tih nepoštenih praksi, dobavljači ili njihova udruženja trebali bi imati pravo zatražiti pisanu potvrdu uvjeta ugovora o opskrbi ako su ti uvjeti već dogovoreni. U takvim slučajevima, odbijanje kupca da u pisanom obliku potvrdi uvjete ugovora o opskrbi trebalo bi smatrati nepoštenom trgovačkom praksom

⁽⁵⁾ Direktiva 2011/7/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o borbi protiv kašnjenja u plaćanju u poslovnim transakcijama (SL L 48, 23.2.2011., str. 1.).

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 (SL L 347, 20.12.2013., str. 671.).

i trebalo bi biti zabranjeno. Osim toga, države članice mogle bi utvrditi, dijeliti i promicati najbolje prakse koje se odnose na sklapanje dugoročnih ugovora čiji je cilj jačanje pregovaračkog položaja proizvođača u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

- (24) Ovom se Direktivom ne usklađuju pravila o teretu dokazivanja koja treba primjenjivati u postupcima pred nacionalnim provedbenim tijelima niti se usklađuje definicija ugovorâ o opskrbi. Pravila o teretu dokazivanja i definicija ugovorâ o opskrbi stoga su ona pravila i ona definicija koji su utvrđeni nacionalnim pravom država članica.
- (25) U skladu s ovom Direktivom dobavljači bi trebali moći uložiti pritužbe protiv određenih nepoštenih trgovačkih praksi. Komercijalnu odmazdu kupaca kojom se dobavljače sprječava u ostvarivanju njihovih prava ili prijetnju takvom komercijalnom odmazdom, npr. uklanjanjem proizvoda iz ponude, smanjenjem količina naručenih proizvoda ili prekidom pružanja određenih usluga koje kupac pruža dobavljaču, poput marketinga ili promidžbe proizvoda dobavljača, trebalo bi zabraniti i smatrati nepoštenom trgovačkom praksom.
- (26) Troškove skladištenja, izlaganja, uvrštavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u ponudu ili stavljanja tih proizvoda na tržište obično snosi kupac. Posljedično, u skladu s ovom Direktivom trebalo bi zabraniti zaračunavanje plaćanja dobavljaču, koje treba isplatiti ili kupcu ili trećoj strani, za navedene usluge osim ako je takvo plaćanje bilo dogovoreno pod jasnim i nedvosmisleno uvjetima pri sklapanju ugovora o opskrbi ili u naknadnom ugovoru između kupca i dobavljača. Ako je dogovoreno takvo plaćanje, ono bi se trebalo temeljiti na objektivnim i razumnim procjenama.
- (27) Kako bi se doprinosi dobavljača za troškove promidžbe, marketinga ili oglašavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, među ostalim promidžbenih izlaganja u trgovinama i prodajnih kampanja, smatrali poštenima, o njima bi se trebalo dogovoriti pod jasnim i nedvosmislenim uvjetima pri sklapanju ugovora o opskrbi ili u naknadnom ugovoru između kupca i dobavljača. U protivnom, trebali bi biti zabranjeni u skladu s ovom Direktivom. Ako je dogovoren takav doprinos, trebao bi se temeljiti na objektivnim i razumnim procjenama.
- (28) Države članice trebale bi imenovati provedbena tijela kako bi se osigurala učinkovita provedba zabrana utvrđenih u ovoj Direktivi. Ta tijela trebala bi moći djelovati na vlastitu inicijativu ili na temelju pritužbi stranaka pogođenih nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, pritužbi zviždača ili anonimnih pritužbi. Provedbeno tijelo moglo bi zaključiti da ne postoje dostatni razlozi za postupanje po pritužbi. Administrativni prioriteti također bi mogli dovesti do takvog zaključka. Ako provedbeno tijelo zaključi da neće moći dati prednost pojedinoj pritužbi, o tome bi trebalo obavijestiti podnositelja pritužbe i navesti razloge za nepostupanje po pritužbi. Ako podnositelj pritužbe zbog straha od komercijalne odmazde zatraži da njegov identitet ostane povjerljiv, provedbena tijela država članica trebala bi poduzeti odgovarajuće mjere.
- (29) Ako država članica ima više od jednog provedbenog tijela, trebala bi imenovati jedinstvenu kontaktnu točku kako bi se olakšala učinkovita suradnja među provedbenim tijelima i suradnja s Komisijom.
- (30) Dobavljačima može biti lakše uputiti pritužbe provedbenom tijelu njihove države članice, primjerice zbog razloga povezanih s jezikom. Međutim, kada je riječ o provedbi, podnošenje pritužbe provedbenom tijelu države članice u kojoj kupac ima poslovni nastan moglo bi biti učinkovitije. Dobavljači bi trebali moći odabrati kojem tijelu žele uputiti pritužbe.
- (31) Pritužbe organizacija proizvođača, drugih organizacija dobavljača i udruženja takvih organizacija, među ostalima i reprezentativnih organizacija, mogu poslužiti u svrhu zaštite identiteta pojedinačnih članova organizacije koji smatraju da su pogođeni nepoštenim trgovačkim praksama. Druge organizacije koje imaju legitimni interes za zastupanje dobavljača trebale bi također imati pravo na podnošenje pritužbi, na zahtjev pojedinog dobavljača i u interesu tog dobavljača, pod uvjetom da su takve organizacije neovisne neprofitne pravne osobe. Provedbena tijela država članica trebala bi stoga moći prihvatiti pritužbe takvih subjekata i postupati po njima istodobno štiteći postupovna prava kupca.
- (32) Kako bi se osigurala učinkovita provedba zabrane nepoštenih trgovačkih praksi, imenovana provedbena tijela trebala bi imati potrebne resurse i stručno znanje.

- (33) Provedbena tijela država članica trebala bi imati potrebne ovlasti i stručno znanje za provedbu istraga. Dodjela ovlasti tim tijelima ne znači da su ona dužna upotrijebiti te ovlasti u svakoj istrazi koju provode. Ovlaсти provedbenih tijela trebale bi tim tijelima, primjerice, omogućiti da učinkovito prikupe činjenične informacije te bi provedbena tijela trebala imati ovlast da nalože okončanje zabranjene prakse, ako je to primjenjivo.
- (34) Postojanje elemenata s odvrćajućim učinkom, poput ovlasti za izricanje novčanih kazni i drugih jednako učinkovitih sankcija ili pokretanje postupaka radi izricanja novčanih kazni, npr. pred sudovima, i drugih jednako učinkovitih sankcija te objave rezultata istraga, među ostalim objave informacija u vezi s kupcima koji su počinili povrede, može potaknuti promjene u ponašanju i prethodna rješenja sporova među strankama te bi stoga trebali biti dio ovlasti provedbenih tijela. Novčane kazne mogu biti osobito učinkovite i imati odvrćajuću učinak. Međutim, provedbeno tijelo trebalo bi u svakoj istrazi moći odlučiti koju će od svojih ovlasti izvršiti i hoće li izreći novčanu kaznu ili neku drugu jednako učinkovitu sankciju ili pokrenuti postupak radi izricanja novčane kazne ili neke druge jednako učinkovite sankcije.
- (35) Izvršavanje ovlasti koje su dodijeljene provedbenim tijelima na temelju ove Direktive trebalo bi podlijegati odgovarajućim zaštitnim mjerama koje ispunjavaju standarde općih načela prava Unije i Povelje Europske unije o temeljnim pravima, u skladu sa sudskom praksom Suda Europske unije, uključujući poštovanje prava kupca na obranu.
- (36) Komisija i provedbena tijela država članica trebali bi blisko surađivati kako bi se osigurao zajednički pristup u pogledu primjene pravila utvrđenih u ovoj Direktivi. Konkretno, provedbena tijela trebala bi si uzajamno pružati pomoć, primjerice razmjenom informacija i pomaganjem u istragama koje imaju prekograničnu dimenziju.
- (37) Kako bi se olakšala učinkovita provedba, Komisija bi trebala pomoći organizirati redovite sastanke provedbenih tijela država članica na kojima se mogu dijeliti relevantne informacije, najbolje prakse, novi događaji, prakse u vezi s izvršavanjem i preporuke u pogledu primjene odredaba utvrđenih u ovoj Direktivi.
- (38) Kako bi se olakšale te razmjene informacija, Komisija bi trebala uspostaviti javne internetske stranice koje sadržavaju upućivanja na nacionalna provedbena tijela, među ostalim i informacije o nacionalnim mjerama kojima se prenosi ova Direktiva.
- (39) Budući da većina država članica već ima nacionalna pravila o nepoštenim trgovačkim praksama, iako se ta pravila međusobno razlikuju, primjereno je upotrijebiti direktivu za uvođenje minimalnog standarda zaštite u skladu s pravom Unije. Time bi se državama članicama omogućilo da odgovarajuća pravila uključe u svoje nacionalne pravne poretke na način kojim se omogućuje uspostava kohezivnih sustava. Državama članicama ne bi trebalo biti onemogućeno da na svojim državnim područjima zadrže ili uvedu, podložno ograničenjima utvrđenima pravom Unije koja se primjenjuju na funkcioniranje unutarnjeg tržišta, stroža nacionalna pravila kojima se predviđa viša razina zaštite od nepoštenih trgovačkih praksi u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, pod uvjetom da su takva pravila proporcionalna.
- (40) Države članice također bi trebale moći zadržati ili uvesti, podložno ograničenjima utvrđenima pravom Unije koja se primjenjuju na funkcioniranje unutarnjeg tržišta, nacionalna pravila za borbu protiv nepoštenih trgovačkih praksi koja nisu obuhvaćena područjem primjene ove Direktive, pod uvjetom da su takva pravila proporcionalna. Takva nacionalna pravila mogla bi ići iznad odredaba ove Direktive, primjerice u pogledu veličine kupaca i dobavljača, zaštite kupaca, palete proizvoda i palete usluga. Takva nacionalna pravila također bi mogla premašivati broj i vrstu zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi navedenih u ovoj Direktivi.
- (41) Takva bi se nacionalna pravila primjenjivala uz dobrovoljne mjere upravljanja, kao što su nacionalni kodeksi ponašanja ili inicijativa za lanac opskrbe. Upotrebu dobrovoljnog alternativnog rješavanja sporova između dobavljača i kupaca trebalo bi izričito poticati, ne dovodeći u pitanje pravo dobavljača na podnošenje pritužbi ili obraćanje građanskim sudovima.
- (42) Komisija bi trebala imati pregled nad provedbom ove Direktive u državama članicama. Osim toga, Komisija bi trebala moći ocijeniti učinkovitost ove Direktive. U tu bi svrhu provedbena tijela država članica Komisiji trebala podnositi godišnja izvješća. Ta bi izvješća, prema potrebi, trebala sadržavati kvantitativne i kvalitativne

informacije o pritužbama, istragama i donesenim odlukama. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu obveze izvješćivanja, provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾.

- (43) Radi učinkovite provedbe politike u pogledu nepoštenih trgovačkih praksi u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, Komisija bi trebala preispitati primjenu ove Direktive i podnijeti izvješće Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija. Tim bi se preispitivanjem osobito trebala ocijeniti učinkovitost nacionalnih mjera usmjerenih na suzbijanje nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima te učinkovitost suradnje među provedbenim tijelima. Posebnu pozornost pri preispitivanju trebalo bi pokloniti pitanju bi li zaštita kupaca poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u lancu opskrbe – uz zaštitu dobavljača – u budućnosti bila opravdana. Izvješću bi trebalo priložiti zakonodavne prijedloge, ako je to primjereno.
- (44) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, odnosno utvrđivanje minimalnog standarda Unije za zaštitu usklađivanjem različitih mjera država članica u vezi s nepoštenim trgovačkim praksama ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njegova opsega i učinaka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Radi suzbijanja praksi kojima se uvelike odstupa od dobrog poslovnog ponašanja, koje su protivne dobroj vjeri i poštenoj trgovini te koje je jedan trgovinski partner jednostrano nametnuo drugome, ovom se Direktivom uspostavlja minimalni popis zabranjenih nepoštenih trgovačkih praksi u odnosima između kupaca i dobavljača u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima te se utvrđuju minimalna pravila u pogledu provedbe tih zabrana i mehanizmi za koordinaciju među provedbenim tijelima.
2. Ova se Direktiva primjenjuje na određene nepoštene trgovačke prakse do kojih dolazi u vezi s prodajom poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda od strane:
 - (a) dobavljača čiji godišnji promet ne premašuje 2 000 000 EUR kupcima čiji godišnji promet premašuje 2 000 000 EUR;
 - (b) dobavljača čiji je godišnji promet viši od 2 000 000 EUR, ali ne premašuje 10 000 000 EUR, kupcima čiji godišnji promet premašuje 10 000 000 EUR;
 - (c) dobavljača čiji je godišnji promet viši od 10 000 000 EUR, ali ne premašuje 50 000 000 EUR, kupcima čiji godišnji promet premašuje 50 000 000 EUR;
 - (d) dobavljača čiji je godišnji promet viši od 50 000 000 EUR, ali ne premašuje 150 000 000 EUR, kupcima čiji godišnji promet premašuje 150 000 000 EUR;
 - (e) dobavljača čiji je godišnji promet viši od 150 000 000 EUR, ali ne premašuje 350 000 000 EUR, kupcima čiji godišnji promet premašuje 350 000 000 EUR.

Godišnji promet dobavljača i kupaca iz prvog podstavka točaka od (a) do (e) treba razumjeti u skladu s odgovarajućim dijelovima Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ ⁽⁸⁾, a posebno člancima 3., 4. i 6. tog Priloga, među ostalim u skladu s definicijama „neovisnog poduzeća”, „partnerskog poduzeća” i „povezanog poduzeća” te drugim pitanjima povezanim s godišnjim prometom.

⁽⁷⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽⁸⁾ Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

Odstupajući od prvog podstavka, ova se Direktiva primjenjuje u odnosu na prodaju poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda od strane dobavljača čiji godišnji promet ne premašuje 350 000 000 EUR svim kupcima koji su javna tijela.

Ova se Direktiva primjenjuje na prodaju u okviru koje dobavljač ili kupac ili oba imaju poslovni nastan u Uniji.

Ova se Direktiva također primjenjuje na usluge koje kupac pruža dobavljaču, u mjeri u kojoj su izričito navedene u članku 3.

Ova se Direktiva ne primjenjuje na ugovore između dobavljača i potrošača.

3. Ova se Direktiva primjenjuje na ugovore o opskrbi sklopljene nakon datuma početka primjene mjera kojima se prenosi ova Direktiva u skladu s člankom 13. stavkom 1. drugim podstavkom.

4. Ugovori o opskrbi sklopljeni prije datuma objave mjera kojima se prenosi ova Direktiva u skladu s člankom 13. stavkom 1. prvim podstavkom usklađuju se s ovom Direktivom u roku od 12 mjeseci nakon tog datuma objave.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „poljoprivredni i prehrambeni proizvodi” znači proizvodi navedeni u Prilogu I. UFEU-u kao i proizvodi koji nisu navedeni u tom Prilogu, ali su prerađeni za upotrebu kao hrana s pomoću proizvoda navedenih u tom Prilogu;
2. „kupac” znači svaka fizička ili pravna osoba, neovisno o poslovnom nastanu te osobe, ili svako javno tijelo u Uniji, koja kupuje poljoprivredne i prehrambene proizvode; pojam „kupac” može obuhvaćati skupinu takvih fizičkih i pravnih osoba;
3. „javno tijelo” znači nacionalna, regionalna ili lokalna tijela, javnopravna tijela ili udruženja koja se sastoje od jednog ili više takvih tijela ili jednog ili više takvih javnopravnih tijela;
4. „dobavljač” znači svaki poljoprivredni proizvođač ili svaka fizička ili pravna osoba, neovisno o njihovom mjestu poslovnog nastana, koji prodaje poljoprivredne i prehrambene proizvode; pojam „dobavljač” može obuhvaćati skupinu takvih poljoprivrednih proizvođača ili skupinu takvih fizičkih i pravnih osoba, kao što su organizacije proizvođača, organizacije dobavljača i udruženja takvih organizacija;
5. „pokvarljivi poljoprivredni i prehrambeni proizvodi” znači poljoprivredni i prehrambeni proizvodi koji zbog svoje prirode ili u fazi prerade u kojoj se nalaze mogu postati neprikladni za prodaju unutar 30 dana nakon berbe, proizvodnje ili prerade.

Članak 3.

Zabrana nepoštenih trgovačkih praksi

1. Države članice osiguravaju zabranu barem svih sljedećih nepoštenih trgovačkih praksi:

(a) kupac plaća dobavljaču,

i. ako se ugovorom o opskrbi predviđa redovita isporuka proizvoda:

- za pokvarljive poljoprivredne i prehrambene proizvode, više od 30 dana nakon isteka dogovorenog razdoblja isporuke tijekom kojeg su isporuke izvršene, ili više od 30 dana nakon datuma na koji je utvrđen iznos koji treba platiti za to razdoblje isporuke, ovisno o tome koji od ta dva datuma nastupa kasnije;
- za ostale poljoprivredne i prehrambene proizvode, više od 60 dana nakon isteka dogovorenog razdoblja isporuke tijekom kojeg su isporuke izvršene, ili više od 60 dana nakon datuma na koji je utvrđen iznos koji treba platiti za to razdoblje isporuke, ovisno o tome koji od ta dva datuma nastupa kasnije;

za potrebe razdoblja plaćanja iz ove točke dogovorena razdoblja isporuke ni u kojem slučaju ne smiju premašiti mjesec dana;

ii. ako se ugovorom o opskrbi ne predviđa redovita isporuka proizvoda:

- za pokvarljive poljoprivredne i prehrambene proizvode, više od 30 dana nakon datuma isporuke ili više od 30 dana nakon datuma na koji je utvrđen iznos koji treba platiti, ovisno o tome koji od ta dva datuma nastupa kasnije;
- za ostale poljoprivredne i prehrambene proizvode, više od 60 dana nakon datuma isporuke ili više od 60 dana nakon datuma na koji je utvrđen iznos koji treba platiti, ovisno o tome koji od ta dva datuma nastupa kasnije.

Neovisno o podtočkama i. i ii. ove točke, ako kupac utvrđuje iznos koji treba platiti:

- razdoblja plaćanja iz podtočke i. počinju teći od isteka dogovorenog razdoblja isporuke u kojem su isporuke izvršene; i
 - razdoblja plaćanja iz točke ii. počinju teći od datuma isporuke;
- (b) kupac otkazuje narudžbe pokvarljivih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u tako kratkom roku da nije razumno očekivati da će dobavljač pronaći drugi način stavljanja na tržište ili upotrebe tih proizvoda; rok kraći od 30 dana uvijek se smatra kratkim rokom; države članice mogu u opravdanim slučajevima za određene sektore odrediti rokove kraće od 30 dana;
- (c) kupac jednostrano mijenja uvjete ugovora o opskrbi za poljoprivredne i prehrambene proizvode koji se odnose na učestalost, način, mjesto, vremenski raspored ili obujam opskrbe ili isporuke poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, standarde kvalitete, uvjete plaćanja ili cijene ili u pogledu pružanja usluga u mjeri u kojoj su one izričito navedene u stavku 2.;
- (d) kupac od dobavljača zahtijeva plaćanja koja nisu povezana s prodajom poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda dobavljača;
- (e) kupac od dobavljača zahtijeva da plati za propadanje ili gubitak poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda do čega je došlo u prostorima kupca ili nakon prijenosa vlasništva na kupca, ako do takvog propadanja ili gubitka nije došlo zbog nemara dobavljača ili krivnjom dobavljača;
- (f) kupac odbija u pisanom obliku potvrditi uvjete ugovora o opskrbi između kupca i dobavljača za koje je dobavljač zatražio pisanu potvrdu; to se ne primjenjuje ako se ugovor o opskrbi odnosi na proizvode koje član organizacije proizvođača, među ostalim zadruge, isporučuje organizaciji proizvođača čiji je dobavljač član, ako statut te organizacije proizvođača ili pravila i odluke predviđeni u tom statutu ili pravila i odluke koji iz tog statuta proizlaze sadržavaju odredbe sa sličnim učincima kao uvjeti ugovora o opskrbi;
- (g) kupac nezakonito pribavlja, koristi ili otkriva poslovne tajne dobavljača u smislu Direktive (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾;
- (h) kupac dobavljaču prijeti provedbom mjera komercijalne odmazde odnosno provodi takve mjere ako dobavljač ostvaruje svoja ugovorna ili zakonska prava, među ostalim podnošenjem pritužbe provedbenim tijelima ili suradnjom s provedbenim tijelima tijekom istrage;
- (i) kupac od dobavljača zahtijeva naknadu za troškove proučavanja pritužbi potrošača u vezi s prodajom proizvoda dobavljača, usprkos tome što nema ni nemara ni krivnje dobavljača.

Zabranom iz prvog podstavka točke (a) ne dovodi se u pitanje:

- posljedice zakašnjelih plaćanja i pravni lijekovi kako su utvrđeni u Direktivi 2011/7/EU, koji se, odstupajući od razdoblja plaćanja utvrđenih u toj direktivi, primjenjuju na temelju razdoblja plaćanja utvrđenih u ovoj Direktivi;
- mogućnost da se kupac i dobavljač dogovore o klauzuli o podjeli vrijednosti u smislu članka 172.a Uredbe (EU) br. 1308/2013.

⁽⁹⁾ Direktiva (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. o zaštiti neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne) od nezakonitog pribavljanja, korištenja i otkrivanja (SL L 157, 15.6.2016., str. 1.).

Zabrana iz prvog podstavka točke (a) ne primjenjuje se na plaćanja:

- kupca dobavljaču ako su takva plaćanja izvršena u okviru programa u školama na temelju članka 23. Uredbe (EU) br. 1308/2013;
- javnih subjekata koji pružaju zdravstvenu skrb u smislu članka 4. stavka 4. točke (b) Direktive 2011/7/EU;
- u okviru ugovora o opskrbi između dobavljača grožđa ili mošta za proizvodnju vina i njihovih izravnih kupaca, pod uvjetom:
 - i. da su posebni uvjeti plaćanja za prodajne transakcije uključeni u standardne ugovore koje je država članica na temelju članka 164. Uredbe (EU) br. 1308/2013 učinila obvezujućima prije 1. siječnja 2019. te da su države članice to proširenje standardnih ugovora obnovile od toga datuma bez ikakvih znatnih promjena uvjeta plaćanja na štetu dobavljača grožđa ili mošta; i
 - ii. da su ugovori o opskrbi između dobavljača grožđa ili mošta za proizvodnju vina i njihovih izravnih kupaca višegodišnji ugovori ili postaju višegodišnji ugovori.

2. Države članice osiguravaju zabranu barem svih sljedećih trgovačkih praksi, osim ako su one pod jasnim i nedvosmišlenim uvjetima prethodno dogovorene u okviru ugovora o isporuci ili u okviru naknadnog ugovora između dobavljača i kupca:

- (a) kupac vraća neprodane poljoprivredne i prehrambene proizvode dobavljaču, a da pritom ne plaća za te neprodane proizvode niti za uklanjanje tih proizvoda;
- (b) dobavljaču se zaračunava plaćanje kao uvjet za skladištenje, izlaganje, uvrštavanje u ponudu njegovih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ili za stavljanje tih proizvoda na tržište;
- (c) kupac zahtijeva od dobavljača da u cijelosti ili dijelom snosi trošak bilo kakvih popusta na poljoprivredne i prehrambene proizvode koje kupac prodaje u okviru promidžbe;
- (d) kupac zahtijeva da dobavljač plati za oglašavanje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koje provodi kupac;
- (e) kupac zahtijeva da dobavljač plati za marketing poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji provodi kupac;
- (f) kupac dobavljaču zaračunava troškove osoblja zaduženog za opremanje prostorija koje se upotrebljavaju za prodaju proizvoda dobavljača.

Države članice osiguravaju zabranu trgovačkih praksi iz prvog podstavka točke (c) osim ako kupac prije promidžbe koju je sam pokrenuo navede razdoblje promidžbe i očekivanu količinu poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koju treba naručiti po sniženoj cijeni.

3. Ako u situacijama iz stavka 2. prvog podstavka točaka (b), (c), (d), (e) ili (f) kupac zatraži plaćanje, kupac, ako to zatraži dobavljač, dobavljaču u pisanom obliku dostavlja procjenu plaćanja po jedinici ili ukupnog plaćanja, ovisno o tomu što je primjereno, te u mjeri u kojoj se to odnosi na situacije iz stavka 2. prvog podstavka točaka (b), (d), (e) ili (f) također u pisanom obliku dostavlja procjenu troškova za dobavljača i osnovu za tu procjenu.

4. Države članice osiguravaju da zabrane utvrđene u stavcima 1. i 2. čine prevladavajuće obvezne odredbe koje su primjenjive na sve situacije obuhvaćene područjem primjene tih zabrana, bez obzira na pravo koje bi se inače primjenjivalo na ugovor o isporuci među strankama.

Članak 4.

Imenovana provedbena tijela

1. Svaka država članica imenuje jedno ili više tijela koja na nacionalnoj razini izvršavaju zabrane utvrđene u članku 3. („provedbeno tijelo”) te obavještuje Komisiju o tom imenovanju.
2. Ako pojedina država članica na svojem državnom području imenuje više od jednog provedbenog tijela, ta država članica imenuje kontaktnu točku i za suradnju među provedbenim tijelima i za suradnju s Komisijom.

Članak 5.

Pritužbe i povjerljivost

1. Dobavljači mogu uputiti pritužbe provedbenom tijelu države članice u kojoj dobavljač ima poslovni nastan ili provedbenom tijelu države članice u kojoj kupac za kojeg se sumnja da je provodio zabranjenu trgovačku praksu ima poslovni nastan. Provedbeno tijelo kojemu je upućena pritužba nadležno je za provedbu zabrana utvrđenih u članku 3.
2. Organizacije proizvođača, druge organizacije dobavljača i udruženja takvih organizacija imaju pravo podnijeti pritužbu na zahtjev jednog ili više svojih članova ili, ako je to primjereno, na zahtjev jedne ili više organizacija kao članova u slučaju udruženja takvih organizacija ako ti članovi smatraju da su pogođeni zabranjenom trgovačkom praksom. Druge organizacije koje imaju legitimni interes za zastupanje dobavljača imaju pravo na podnošenje pritužbi, na zahtjev pojedinog dobavljača i u interesu tog dobavljača, pod uvjetom da su takve organizacije neovisne neprofitne pravne osobe.
3. Države članice osiguravaju da, ako podnositelj pritužbe to zatraži, provedbeno tijelo poduzme potrebne mjere za primjerenu zaštitu identiteta podnositelja pritužbe ili članova ili dobavljača iz stavka 2. i za primjerenu zaštitu svih ostalih informacija u odnosu na koje podnositelj pritužbe smatra da bi otkrivanje takvih informacija bilo štetno za interese podnositelja pritužbe ili za interese tih članova ili dobavljača. Podnositelj pritužbe mora navesti sve informacije za koje zahtijeva da ih se tretira kao povjerljive.
4. Države članice osiguravaju da provedbeno tijelo koje primi pritužbu podnositelja pritužbe u razumnom roku nakon primitka pritužbe obavijesti o tome kako namjerava poduzeti daljnje mjere u vezi s pritužbom.
5. Države članice osiguravaju da, ako provedbeno tijelo smatra da ne postoje dostatni razlozi za postupanje po pritužbi, provedbeno tijelo podnositelja pritužbe u razumnom roku nakon primitka pritužbe obavijesti o razlozima za nepostupanje po pritužbi.
6. Države članice osiguravaju da, ako provedbeno tijelo smatra da postoje dostatni razlozi za postupanje po pritužbi, to tijelo u razumnom roku pokrene, provede i zaključi istragu u vezi s pritužbom.
7. Države članice osiguravaju da, ako provedbeno tijelo utvrdi da je kupac povrijedio zabrane iz članka 3., to tijelo od kupca zahtijeva da okonča zabranjenu trgovačku praksu.

Članak 6.

Ovlasti provedbenih tijela

1. Države članice osiguravaju da svako od njihovih provedbenih tijela raspolaže resursima i stručnim znanjem koji su potrebni za obavljanje njihovih zadaća te mu dodjeljuju sljedeće ovlasti:
 - (a) ovlast za pokretanje i provedbu istraga na vlastitu inicijativu ili na temelju pritužbe;
 - (b) ovlast za zahtijevanje od kupaca i dobavljača da dostave sve potrebne informacije kako bi se provele istrage u vezi sa zabranjenim trgovačkim praksama;
 - (c) ovlast da u okviru svojih istraga provode nenajavljene inspekcije na licu mjesta u skladu s nacionalnim pravilima i postupcima;
 - (d) ovlast za donošenje odluka kojima se utvrđuje povreda zabrana utvrđenih u članku 3. i kojom se od kupca zahtijeva da okonča zabranjenu trgovačku praksu; tijelo se može suzdržati od donošenja takve odluke ako bi se tom odlukom mogao otkriti identitet podnositelja pritužbe ili bi se mogla otkriti bilo koja druga informacija u odnosu na koju podnositelj pritužbe smatra da bi takvo otkrivanje bilo štetno za njegove interese i pod uvjetom da je podnositelj pritužbe naveo te informacije u skladu s člankom 5. stavkom 3.;
 - (e) ovlast za izricanje novčanih kazni i drugih jednako učinkovitih sankcija ili pokretanje postupaka radi izricanja ili uvođenja novčanih kazni i drugih jednako učinkovitih sankcija te privremenih mjera protiv počinitelja povrede, u skladu s nacionalnim pravilima i postupcima;
 - (f) ovlast da redovito objavljuje svoje odluke donesene u skladu s točkama (d) i (e).

Sankcije iz prvog podstavka točke (e) moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće te se njima mora uzeti u obzir priroda, trajanje, ponavljanje i ozbiljnost povrede.

2. Države članice osiguravaju da izvršavanje ovlasti iz stavka 1. podliježe primjerenim zaštitnim mjerama u pogledu prava na obranu u skladu s općim načelima prava Unije i Povelje Europske unije o temeljnim pravima, uključujući u slučajevima kada podnositelj pritužbe zahtijeva povjerljivo postupanje s informacijama na temelju članka 5. stavka 3.

Članak 7.

Alternativno rješavanje sporova

Ne dovodeći u pitanje pravo dobavljača da podnesu pritužbe u skladu s člankom 5. i ovlasti provedbenih tijela u skladu s člankom 6., države članice mogu promicati dobrovoljnu uporabu učinkovitih i neovisnih mehanizama za alternativno rješavanje sporova, kao što je posredovanje, radi rješavanja sporova između dobavljača i kupaca u pogledu primjene nepoštenih trgovačkih praksi od strane kupca.

Članak 8.

Suradnja među provedbenim tijelima

1. Države članice osiguravaju da provedbena tijela učinkovito surađuju međusobno i s Komisijom te da si uzajamno pružaju pomoć u istragama koje imaju prekograničnu dimenziju.

2. Provedbena tijela sastaju se najmanje jednom godišnje kako bi raspravila o primjeni ove Direktive na temelju godišnjih izvješća iz članka 10. stavka 2. Provedbena tijela raspravljaju o najboljim praksama, novim slučajevima i novim događajima u području nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima te razmjenjuju informacije, posebice o provedbenim mjerama koje su donijela u skladu s ovom Direktivom i o svojim praksama u vezi s provedbom. Provedbena tijela mogu donijeti preporuke kako bi se potaknula dosljedna primjena ove Direktive i poboljšala provedba. Komisija organizira te sastanke.

3. Komisija uspostavlja i održava internetske stranice kojim se omogućuje razmjena informacija između provedbenih tijela i Komisije, posebno u pogledu godišnjih sastanaka. Komisija uspostavlja javne internetske stranice na kojima se navode kontaktni podaci imenovanih provedbenih tijela i poveznice na internetske stranice nacionalnih provedbenih tijela ili drugih tijela država članica, a koje sadržavaju informacije o mjerama iz članka 13. stavka 1. kojima se prenosi ova Direktiva.

Članak 9.

Nacionalna pravila

1. Radi osiguravanja više razine zaštite, države članice mogu zadržati ili uvesti pravila usmjerena na suzbijanje nepoštenih trgovačkih praksi koja su stroža od onih utvrđenih u ovoj Direktivi, pod uvjetom da su takva nacionalna pravila usklađena s pravilima o funkcioniranju unutarnjeg tržišta.

2. Ovom se Direktivom ne dovode u pitanje nacionalna pravila usmjerena na suzbijanje nepoštenih trgovačkih praksi koje nisu obuhvaćene područjem primjene ove Direktive, pod uvjetom da su takva pravila usklađena s pravilima o funkcioniranju unutarnjeg tržišta.

Članak 10.

Izvješćivanje

1. Države članice osiguravaju da njihova provedbena tijela objavljuju godišnje izvješće o svojim aktivnostima koje su obuhvaćene područjem primjene ove Direktive, u kojem se, među ostalim, navodi broj zaprimljenih pritužbi i broj pokrenutih ili zaključenih istraga tijekom prethodne godine. Za svaku zaključenu istragu izvješće sadržava sažet opis predmeta, ishoda istrage i, ako je to primjenjivo, donesene odluke, podložno zahtjevima u vezi s povjerljivošću utvrđenima u članku 5. stavku 3.

2. Do 15. ožujka svake godine države članice Komisiji šalju izvješće o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. To izvješće posebice sadržava sve relevantne podatke o primjeni i provedbi pravila iz ove Direktive u dotičnoj državi članici tijekom prethodne godine.

3. Komisija može donositi provedbene akte kojima se utvrđuju:
 - (a) pravila o informacijama potrebnima za primjenu stavka 2.;
 - (b) mehanizmi za upravljanje informacijama koje države članice trebaju slati Komisiji i pravila o sadržaju i obliku takvih informacija;
 - (c) mehanizmi za prijenos ili stavljanje informacija i dokumenata na raspolaganje državama članicama, međunarodnim organizacijama, nadležnim tijelima u trećim zemljama ili javnosti, podložno zaštiti osobnih podataka i legitimnim interesima poljoprivrednih proizvođača i poduzeća u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 11. stavka 2.

Članak 11.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda, osnovan člankom 229. Uredbe (EU) br. 1308/2013. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 12.

Evaluacija

1. Do 1. studenoga 2025. Komisija provodi prvu evaluaciju ove Direktive te Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija predstavlja izvješće o glavnim zaključcima te evaluacije. Tom izvješću prilažu se zakonodavni prijedlozi, ako je to primjereno.
2. Tom evaluacijom ocjenjuje se barem sljedeće:
 - (a) učinkovitost mjera provedenih na nacionalnoj razini čiji je cilj suzbijanje nepoštenih trgovinskih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima;
 - (b) učinkovitost suradnje među nadležnim provedbenim tijelima te se, prema potrebi, u njoj utvrđuju načini za poboljšanje te suradnje.
3. Komisija se u izvješću iz stavka 1. posebice oslanja na godišnja izvješća iz članka 10. stavka 2. Komisija, prema potrebi, može zatražiti dodatne informacije od država članica, među ostalim informacije o učinkovitosti mjera provedenih na nacionalnoj razini i o učinkovitosti suradnje i uzajamne pomoći.
4. Do 1. studenoga 2021. Komisija Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija podnosi privremeno izvješće o stanju u pogledu prenošenja i provedbe ove Direktive.

Članak 13.

Prenošenje

1. Države članice do 1. svibnja 2021. donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

One počinju primjenjivati te mjere najkasnije 1. studenoga 2021.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Države članice određuju načine tog upućivanja.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

*Članak 14.***Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu petog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

*Članak 15.***Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 17. travnja 2019.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
G. CIAMBA

II.

(Nezakonodavni akti)

POSLOVNICI

IZMJENE POSLOVNIKA SUDA

SUD,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 253. šesti stavak,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju, a posebno njegov članak 106.a stavak 1.,

uzimajući u obzir Protokol o Statutu Suda Europske unije, a posebno njegov članak 63.,

budući da u Poslovniku valja precizirati modalitete provedbe mehanizma prethodnog dopuštanja žalbi iz članka 58.a Protokola o Statutu Suda Europske unije i odrediti kako modalitete podnošenja i ispitivanja zahtjeva za dopuštanje žalbe tako i konkretno odvijanje postupka nakon takvog ispitivanja,

uz odobrenje Vijeća od 9. travnja 2019.,

DONOSI SLJEDEĆE IZMJENE SVOJEG POSLOVNIKA:

Članak 1.

U glavu V. Poslovnika Suda od 25. rujna 2012. ⁽¹⁾ umeće se sljedeće poglavlje:

„Poglavlje 1.a

PRETHODNO DOPUŠTANJE ŽALBI IZ ČLANKA 58.a STATUTA

Članak 170.a

Zahtjev za dopuštanje žalbe

1. U slučajevima iz članka 58.a prvog i drugog stavka Statuta žalitelj svojoj žalbi prilaže zahtjev za dopuštanje žalbe, u kojem izlaže važno pitanje koje žalba otvara za jedinstvo, dosljednost ili razvoj prava Unije i koji sadržava sve potrebne elemente kako bi Sud mogao odlučiti o tom zahtjevu. Ako takav zahtjev nije priložen, potpredsjednik Suda žalbu proglašava nedopuštenom.

2. Zahtjev za dopuštanje žalbe ne smije sadržavati više od sedam stranica, koje moraju biti sastavljene u skladu sa svim formalnim zahtjevima iz Praktičnih uputa za stranke koje se odnose na predmete pred Sudom, donesenih na temelju ovog Poslovnika.

3. Ako zahtjev za dopuštanje žalbe nije u skladu sa zahtjevima iz prethodnog stavka, tajnik žalitelju određuje kratak rok za otklanjanje tog nedostatka. Ako nedostatak ne bude otklonjen u za to određenom roku, potpredsjednik Suda, na prijedlog suca izvjestitelja i nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odlučuje izaziva li neispunjenje te formalne pretpostavke formalnu nedopuštenost žalbe.

⁽¹⁾ SL L 265 od 29. 9. 2012., str. 1. (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 11., str. 3.), kako je izmijenjen 18. lipnja 2013. (SL L 173 od 26. 6. 2013., str. 65.) i 19. srpnja 2016. (SL L 217 od 12. 8. 2016., str. 69.)

*Članak 170.b***Odluka o zahtjevu za dopuštanje žalbe**

1. Sud o zahtjevu za dopuštanje žalbe odlučuje u najkraćem mogućem roku.
2. Odluku o tom zahtjevu donosi, na prijedlog suca izvjestitelja i nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, posebno vijeće osnovano u tu svrhu, kojim predsjedava potpredsjednik Suda i koje uz njega čine sudac izvjestitelj i predsjednik vijeća od tri suca u koje je na dan podnošenja zahtjeva raspoređen sudac izvjestitelj.
3. O zahtjevu za dopuštanje žalbe odlučuje se obrazloženim rješenjem.
4. Ako se žalba u cijelosti ili djelomično dopusti, na temelju kriterija iz članka 58.a trećeg stavka Statuta, postupak se nastavlja u skladu s člancima 171. do 190.a ovog Poslovnika. Rješenje iz prethodnog stavka dostavlja se, uz žalbu, strankama predmetnog postupka pred Općim sudom te se u njemu, ako se žalba djelomično dopusti, navode žalbeni razlozi ili dijelovi žalbe na koje se treba odnositi odgovor na žalbu.
5. O odluci o dopuštanju žalbe tajnik bez odgađanja obavještava Opći sud te – u slučaju kad nisu bili stranke u postupku pred tim sudom – države članice, Europski parlament, Vijeće i Europsku komisiju.”

Članak 2.

Ove izmjene Poslovnika, vjerodostojne na jezicima iz članka 36. Poslovnika, objavljuju se u *Službenom listu Europske unije* i stupaju na snagu prvog dana mjeseca nakon njihove objave.

U Luxembourg 9. travnja 2019.

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR